

EUROJUST

2014 metų ataskaita

© Eurojustas, 2015

Šis leidinys apima laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d.

Katalogo numeris: QP-AA-15-001-LT-N

ISBN: 978-92-9490-020-3

ISSN: 2443-6569

DOI: 10.2812/755887

Kilus klausimams, susisieikite:

Tel. + 31 70 412 5000

E. paštas info@eurojust.europa.eu

Svetainė www.eurojust.europa.eu

2014 metų ataskaita

Eurojusto 2014 metų ataskaita išversta į lietuvių kalbą iš originalo anglų kalba

Eurojusto tikslas - remti ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų tyrimų ir baudžiamųjų persekiojimų koordinavimą ir bendradarbiavimą kovoje su sunkiais tarpvalstybinio masto nusikaltimais

Turiny

Pastaba dėl Sprendimo dėl Eurojusto	5
Akronimai ir santrumpos	5
Pratarmė.....	7
Santrauka	8
1. APIE EUROJUSTĄ TRUPAI / EUROJUSTO PRIEMONĖS.....	12
1.1 Apie Eurojustą trumpai.....	13
1.2 Eurojusto priemonės.....	13
1.2.1 Koordinaciniai pasitarimai.....	13
1.2.2 Koordinavimo centrai.....	17
1.2.3 Keitimasis informacija ir Eurojusto BTS	19
1.2.4 Eurojustas ir JTG.....	21
2. EUROJUSTO DARBAS.....	26
2.1 Eurojusto darbas su bylomis prioritetinėse nusikalstamumo srityse	27
2.1.1 Sukčiavimas.....	28
2.1.2 Korupcija.....	29
2.1.3 finansiniams interesams kenkiantys nusikaltimai (FIA nusikaltimai)	29
2.1.4 MONG.....	30
2.1.5 Prekyba narkotikais	31
2.1.6 Elektroniniai nusikaltimai.....	33
2.1.7 Neteisėta imigracija	35
2.1.8 Terorizmas.....	35
2.1.9 Prekyba žmonėmis.....	36
2.2 Eurojusto pagalba kitose nusikalstamumo srityse	38
2.2.1 Pinigų plovimas.....	38
2.2.2 Nusikaltimai aplinkai	38
2.2.3 Piratavimas jūroje.....	38
2.2.4 Eurojusto kontaktinis asmuo vaikų apsaugos klausimais.....	38
Operacija „BlackShades“: metų byla	39
2.3 Eurojusto partneriai.....	42
2.3.1 Bendradarbiavimo partneris: Europolas.....	42
2.3.2 Bendradarbiavimo partneris: OLAF.....	42
2.3.3 TVR agentūrų bendradarbiavimas.....	43
2.3.4 Santykiai su trečiosiomis šalimis ir organizacijomis už Europos Sąjungos ribų	44
3. PROBLEMOS IR GERIAUSIA PRAKTIKA	48
3.1 Įvadas.....	49
3.2 Neteisėta prekyba narkotikais	49
3.3 Elektroniniai nusikaltimai	51
4. EUROJUSTO DĖMESIO CENTRE – EUROPOS AREŠTO ORDERIS.....	52
5. EUROJUSTO ADMINISTRACIJA.....	58

6. EUROJUSTO IR PAREIGŪNŲ PRAKTIKŲ TINKLAI 62

6.1	EJN.....	63
6.2	JTG tinklas.....	63
6.3	Genocido tinklas.....	64
6.4	Patariamasis forumas.....	64

TEMA: VERTINIMAS IR ATEITIES PERSPEKTYVOS 66

TARYBOS IŠVADŲ ĮGYVENDINIMAS 69

GALIMYBĖ VISUOMENEI SUSIPAŽINTI SU DOKUMENTAIS.....70

DIAGRAMOS IR SKAIČIAI

<i>Darbas su bylomis 2002-2014 m.....</i>	<i>9</i>
<i>Dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos 2010–2014 m.....</i>	<i>9</i>
<i>Valstybės narės pradėtos dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos.....</i>	<i>10</i>
<i>Pagalbos prašančios valstybės narės ir (arba) valstybės narės, kurių prašoma pagalbos .....</i>	<i>10</i>
<i>Koordinaciniai pasitarimai .....</i>	<i>16</i>
<i>Trečiosios šalys, bendradarbiavimo partneriai ir tarptautinės organizacijos, kurie dalyvavo koordinaciniuose pasitarimuose .....</i>	<i>16</i>
<i>Koordinavimo centrai.....</i>	<i>18</i>
<i>Bylų pagal 13 straipsnį skaičius.....</i>	<i>20</i>
<i>Eurojusto remiamos JTG ir pagrindinės nusikaltimų rūšys.....</i>	<i>21</i>
<i>Eurojusto JTG finansavimas (2009 m. gruodis – 2014 m. rugpjūtis) .....</i>	<i>23</i>
<i>Eurojusto prioritetinės nusikaltimų rūšys .....</i>	<i>27</i>
<i>International cooperation in the BlackShades case .....</i>	<i>39</i>
<i>Pagrindinės nusikaltimų rūšys, kuriuose dalyvauja trečiosios šalys.....</i>	<i>44</i>
<i>Pirmasis trečiųjų šalių dešimtukas Eurojusto bylose.....</i>	<i>45</i>
<i>Ryšių prokurorų 2010-2014 m. bylos.....</i>	<i>45</i>
<i>Eurojust contact points .....</i>	<i>46</i>
<i>Žiniasklaidos aprėptis pasaulio mastu.....</i>	<i>61</i>
<i>Apsilankymai interneto svetainėje.....</i>	<i>61</i>

Pastaba dėl Sprendimo dėl Eurojusto

Sprendimas dėl Eurojusto – 2008 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas, įkuriantis Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimu 2009/426/TVR dėl Eurojusto stiprinimo (toliau

šioje ataskaitoje – Sprendimas dėl Eurojusto). Sprendimo dėl Eurojusto suvestinė redakcija, parengta Tarybos generalinio sekretoriato ir skirta tik susipažinti, skelbiama mūsų svetainėje.

Akronimai ir santrumpos

BKP	budintis koordinavimo padalinys (angl. OCC)
BTS	Bylų tvarkymo sistema (angl. CMS)
COSI	Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinis komitetas
DSP	Daugiametis strateginis planas (angl. MASP)
EAO	Europos arešto orderis (angl. EAW)
EJN	Europos teisminis tinklas
EMPACT	Europos tarpdisciplininė kovos su nusikalstamumo grėsmėmis platforma
ENKS	Eurojusto nacionalinė koordinavimo sistema (angl. ENCS)
EP	Europos prokuratūra (angl. EPPO)
FIA	Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga (angl. PIF)
JPI	Eurojusto jungtinė priežiūros institucija (angl. JSB)
JTG	jungtinė tyrimų grupė (angl. JIT)
MONG	(mobili) organizuotos nusikalstamos grupės (angl. MOCG)
MPJM	piratavimo jūroje teisminė apžvalga
MTIC	dingusio prekiautojo sukčiavimas Bendrijoje
ONG	organizuota nusikalstama grupė (angl. OCG)
OVP	operatyvinių veiksmų planas (angl. OAP)
PŽ	prekyba žmonėmis (angl. THB)
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (angl. TFEU)
SOCTA	sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių įvertinimas
STP	savitarpio teisinė pagalba (angl. MLA)
TCM	apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalga
TE-SAT	terorizmo padėties ir tendencijų ataskaita

Eurojustas, kaip ES veikėjas, siekia tapti teisminio ir teisinio lygmens kompetencijos centru ir glaudžiai bendradarbiauti su visais susijusiais partneriais

Pratarmė

Su džiaugsmu pristatau jums Eurojusto 13-ąją metinę ataskaitą. Čia pateikiama Eurojusto pokyčių ir pagrindinės veiklos apžvalga, organizacijos indėlis ir parama, suteikta siekiant pagerinti teisinį bendradarbiavimą tarp valstybių narių 2014 m. Eurojusto bylų skaičius didėja kiekvienais metais ir šie metai nebuvo išimtis.

Bylų, kuriose valstybės narės prašė Eurojusto pagalbos, padaugėjo 14,5 proc. – iki 1 804 bylų. Naudodamasis savo išskirtine priemone – koordinaciniais pasitarimais – Eurojustas sutelkė 1 882 užsienio pareigūnus, tame tarpe ir prokurorus, teisėjus ir policijos pareigūnus, siekdamas racionalizuoti veiklą, palengvinti koordinavimą ir bendradarbiavimą vykdant strateginius ir operatyvinius veiksmus bei šalinti procedūrinius ir praktinius sunkumus, kylančius dėl 30 teisės sistemų skirtumų Europos Sąjungoje. Maža to, koordinavimo centrų veikla užtikrino veiksmingą paramą realiuoju laiku.

Pasitelkdamas koordinacinius pasitarimus ir koordinavimo centrus, JTG padeda valstybėms narėms rinkti ir apjungti gyvybiškai svarbią informaciją, susijusią su bylomis. Šios priemonės užtikrina greitą, į rezultatus orientuotą bendradarbiavimą.

Eurojustas ir toliau remia JTG kūrimą ir veiklą – Eurojusto remiamų JTG skaičius didėjo daugiau kaip 20 procentų. Eurojusto finansuojamų JTG skaičius taip pat žymiai išaugo, o tai rodo, kad valstybės narės vis dažniau renka šią priemonę.

Šių metų ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama Europos arešto orderiui, taip pat sunkumams ir geriausiai praktikai bylose, susijusiose su neteisėta prekyba narkotikais ir elektroniniais nusikaltimais. Eurojustas surengė tris seminarus neteisėtos prekybos narkotikais,

elektroninių nusikaltimų ir Europos arešto orderio temomis. Seminare dėl neteisėtos prekybos narkotikais buvo aptarti kontroliuojamieji gabenimai, naujos psichoaktyviosios medžiagos ir (pre-) prekursoriai, elektroninių nusikaltimų seminare – įrodymų leistinumai, o seminare EAO tema – EAO taikymo problemos ir geriausia praktika. Šiose srityse pareigūnai praktikai susiduria su žymiais iššūkiais ir sunkumais, todėl turime glaudžiai bendradarbiauti ieškodami veiksmingų sprendimų.

Taip pat čia aptariama elektroninių nusikaltimų byla „BlackShades“, viena iš kelių 2014 m. sėkmės istorijų. Šie laimėjimai tampa įmanomi dėl gerėjančio Eurojusto pripažinimo ir dažnėjančių paramos naudojimo atvejų, ką rodo didėjantis bylų skaičius.

Toliau skatinamas ir stiprinamas valstybių narių nacionalinių tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo institucijų koordinavimas ir bendradarbiavimas kovoje su sunkiais tarpvalstybinio masto nusikaltimais, taip pat siekiama gerinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. 2014 m. Eurojustas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Moldova, stiprino ryšius su TVR agentūromis ir pasirašė du susitarimo memorandumus su PTA ir ENNSC.

Šeštasis tarpusavio vertinimo etapas buvo baigtas ir Eurojustas priėmė veiksmų planą dėl rekomendacijų įgyvendinimo. Taip pat 2014 m. buvo pradėtas išorinis vertinimas. Šie vertinimai prisidės prie Eurojusto veiksmingo ir produktyvaus funkcionavimo.

Džiaugiamės, kad prie Eurojusto prisijungė šeši nauji nacionaliniai nariai, 2015 m. laukiama atvykstant naujojo ryšių prokuroro iš Šveicarijos.

Veiksmingai kovai su sunkiais tarpvalstybinio masto nusikaltimais ir terorizmu būtinas plataus pobūdžio požiūris, grindžiamas veiksmingesniais informacijos mainais tarp įvairių subjektų ir dažnesniu turimų priemonių naudojimu. Eurojustas, kaip ES dalyvis, siekia būti teisinio ir teisminio lygmens kompetencijos centru ir glaudžiai bendradarbiauti su visais susijusiais partneriais.

Tikiuosi, kad jums patiks skaityti šį pranešimą

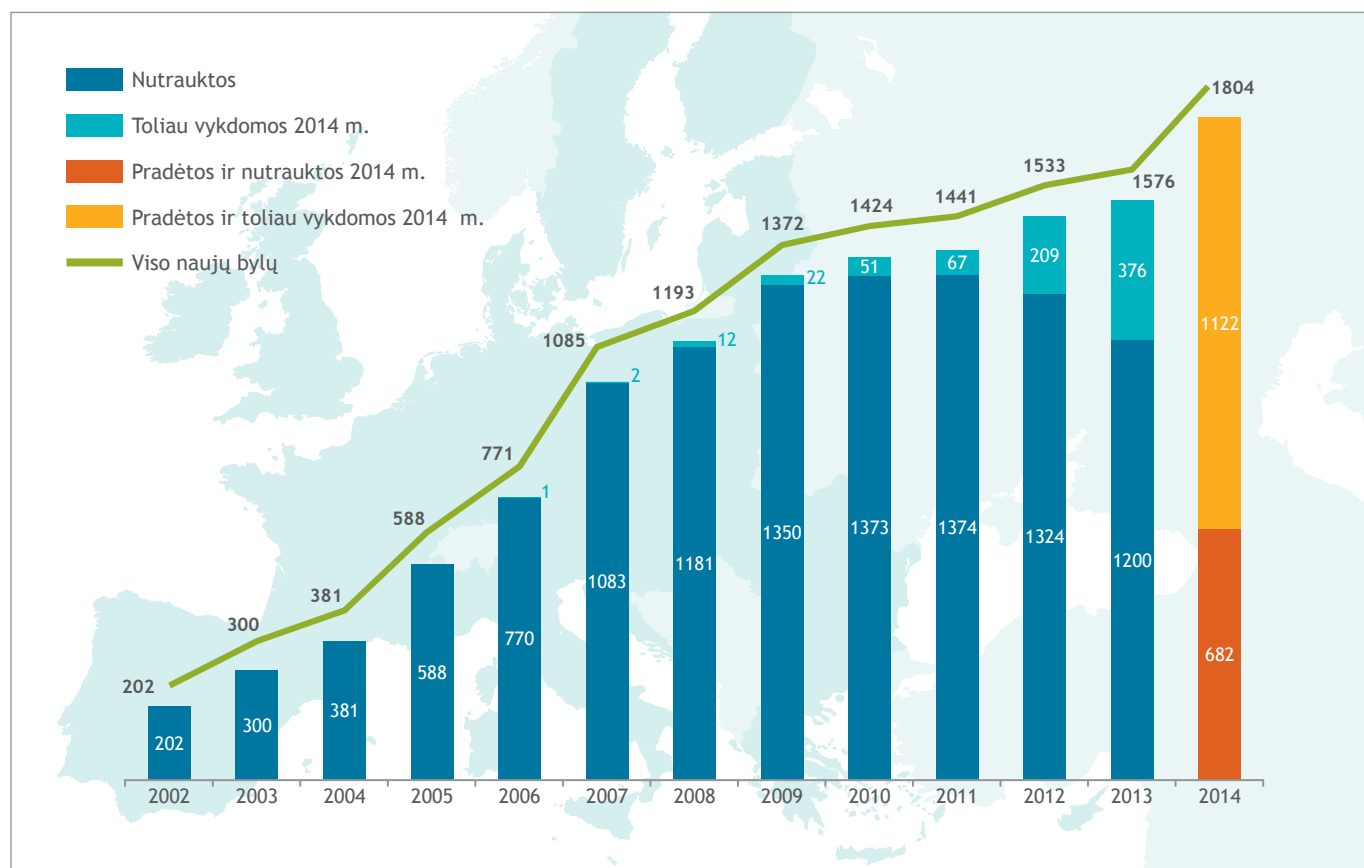
Michèle CONINSX
Eurojusto pirmininkė

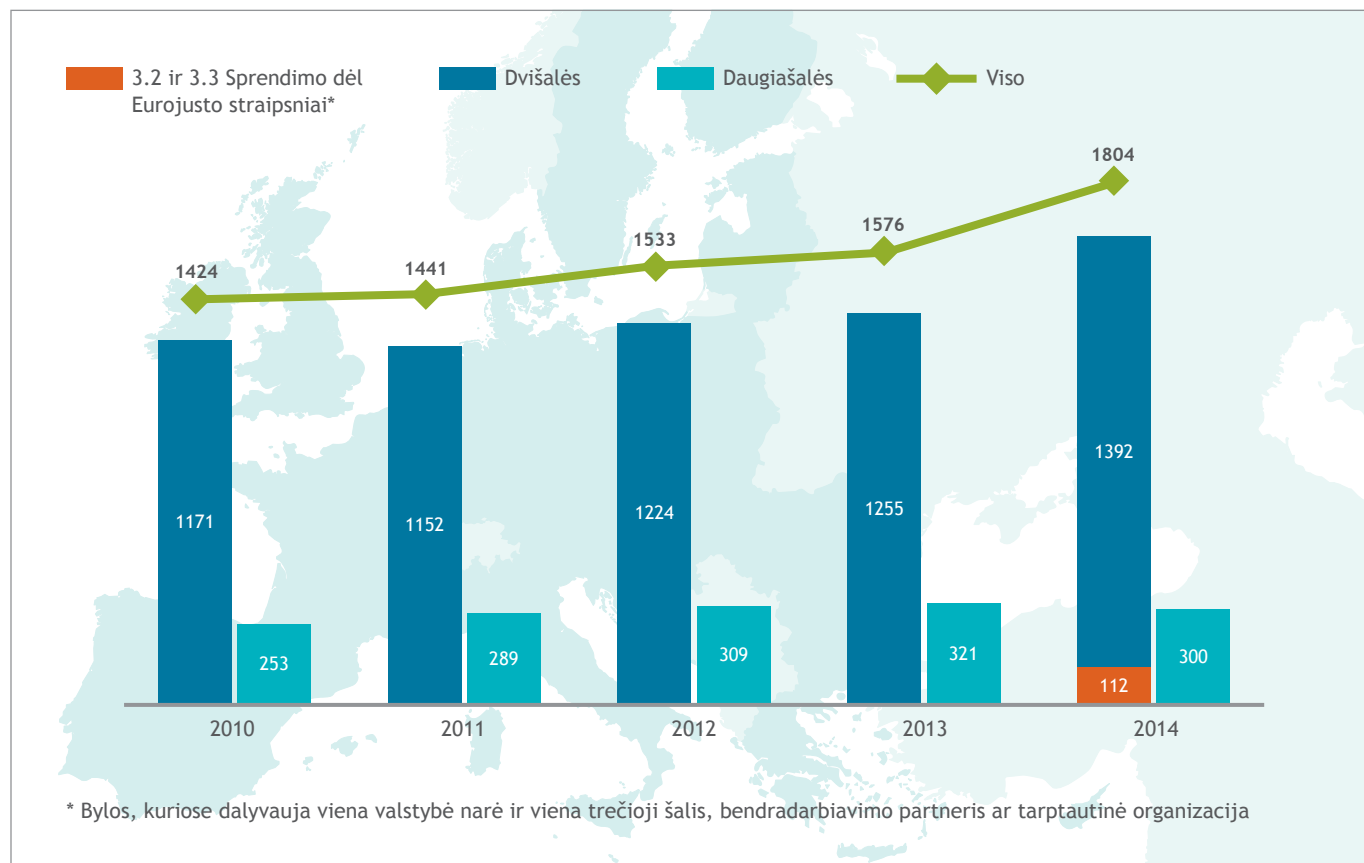
- ▶ **Bylų**, kuriose valstybės narės prašė Eurojusto pagalbos kovodamos su sunkiais tarpvalstybinio masto nusikaltimais, **padaugėjo** 14,5 proc. – nuo 1 576 bylų 2013 m. iki 1 804 bylų 2014 m.
- ▶ Siekiant paremti koordinavimą ir bendradarbiavimą tarp nacionalinių valdžios institucijų, buvo taikomos įvairios priemonės – **koordinaciniai pasitarimai** (197), **koordinavimo centrai** (10) ir **jungtinės tyrimo grupės**. Eurojusto koordinaciniuose pasitarimuose dažniau dalyvavo Europolas (98) ir OLAF (3). Eurojustas rėmė 122 JTG, kurių 45 buvo naujos, sudarytos 2014 m. Taip pat 67 JTG gavo Eurojusto finansinę paramą.
- ▶ **Eurojusto darbas su bylomis** buvo intensyvesnis šiose nusikalstamumo srityse: neteisėta prekyba narkotikais, sukčiavimas, elektroniniai nusikaltimai, ES finansiniams interesams kenkiantys nusikaltimai, neteisėta imigracija, korupcija ir pinigų plovimas.
- ▶ Užregistruoti 266 kartai, kai buvo prašoma Eurojusto pagalbos vykdant **Europos arešto orderius**. Mažą to, Eurojustas sutelkė savo veiklą į EAO, paskelbė ataskaitas apie savo darbą su bylomis ir patirtį, surengė strateginį seminarą šia tema.
- ▶ Siekiant palengvinti saugų keitimąsi informacija, šiose valstybėse narėse buvo įdiegtas **saugaus ryšio tinklas**. Bendras prisijungusiųjų skaičius padidėjo iki 11-os.
- ▶ Eurojustas dalyvavo rengiant 2014–2017 m. politikos ciklą ir 2015 m. **operatyvinių veiksmų planus**. Taip pat liepą Eurojustas paskyrė kolegijos atstovą dirbti EC3.
- ▶ Eurojustas surengė du **strateginius seminarus** kartu su **patariamojo forumo susitikimais** pirmininkaujant Graikijai ir pirmininkaujant Italijai:
  - *Strateginis seminaras „Europos arešto orderis: kur link turėtume eiti?“ ir 7-asis patariamojo forumo susitikimas*, įvykę birželio 10 ir 11 d.
  - *Strateginis seminaras „Glaudesnio bendradarbiavimo išdalydant ir konfiskuojant nusikalstamu būdu įgytas lėšas link: pareigūnų praktikų požiūris“ ir 8-asis patariamojo forumo susitikimas*, įvykę gruodžio 11 ir 12 d.
- ▶ Taip pat Eurojustas surengė tris **strateginius pasitarimus** ir vieną **taktinį pasitarimą**:
  - Birželio 4 d. – *metinis strateginis pasitarimas dėl kovos su terorizmu*, birželio 5 d. – *taktinis pasitarimas dėl kovos su terorizmu*.
  - Rugsėjo 29–30 d. – *strateginis pasitarimas dėl prekybos narkotikais*.
  - Lapkričio 19 ir 20 d. – *strateginis pasitarimas „Elektroniniai nusikaltimai: kaip susidoroti su 21 a. iššūkiais?“*
- ▶ Spalio 16 ir 17 d. Eurojustas surengė Eurojusto kontaktinių asmenų ir ryšių prokurorų susitikimą, o lapkričio 27 d. – 2-ąjį Eurojusto nacionalinių korespondentų susitikimą.
- ▶ Eurojustas išleido, be kita ko, ChBRBS el. vadovą, TCM leidinį ir strateginio projekto dėl nusikaltimų aplinkai ataskaitą. Šioje metinėje ataskaitoje taip pat apžvelgiami su kontroliuojamuoju gabenimu, naujomis psichoaktyviomis medžiagomis ir (pre-) prekursoriais, įrodymų rinkimu ir priimtinumu elektroninių nusikaltimų atvejais susiję uždaviniai ir geriausia praktika.
- ▶ Liepos 10 d. Eurojustas pasirašė **bendradarbiavimo sutartį** su Moldova, liepos 15 d. – **susitarimo memorandumą** su ENNSC ir lapkričio 3 d. – su PTA.
- ▶ 2014 m. **Eurojusto biudžetą** sudarė 33,6 mln. EUR. Panaudota 99,82 proc. biudžeto.
- ▶ Šeštasis tarpusavio vertinimo etapas buvo užbaigtas ir gruodį Taryba priėmė galutinę ataskaitą. 2014 m. pagal Sprendimo dėl Eurojusto 41 straipsnį buvo pradėtas išorinis vertinimo projektas.
- ▶ Eurojustas paskelbė naują **2016–2018 m. daugiametę strategiją**.
- ▶ Balandį kolegija prisidėjo prie Eurojusto reglamento projekto rengimo darbų. Taryba priėmė dalinį bendro pobūdžio požiūrį dėl šio projekto gruodžio mėnesį.

Darbas su bylomis 2002-2014 m.

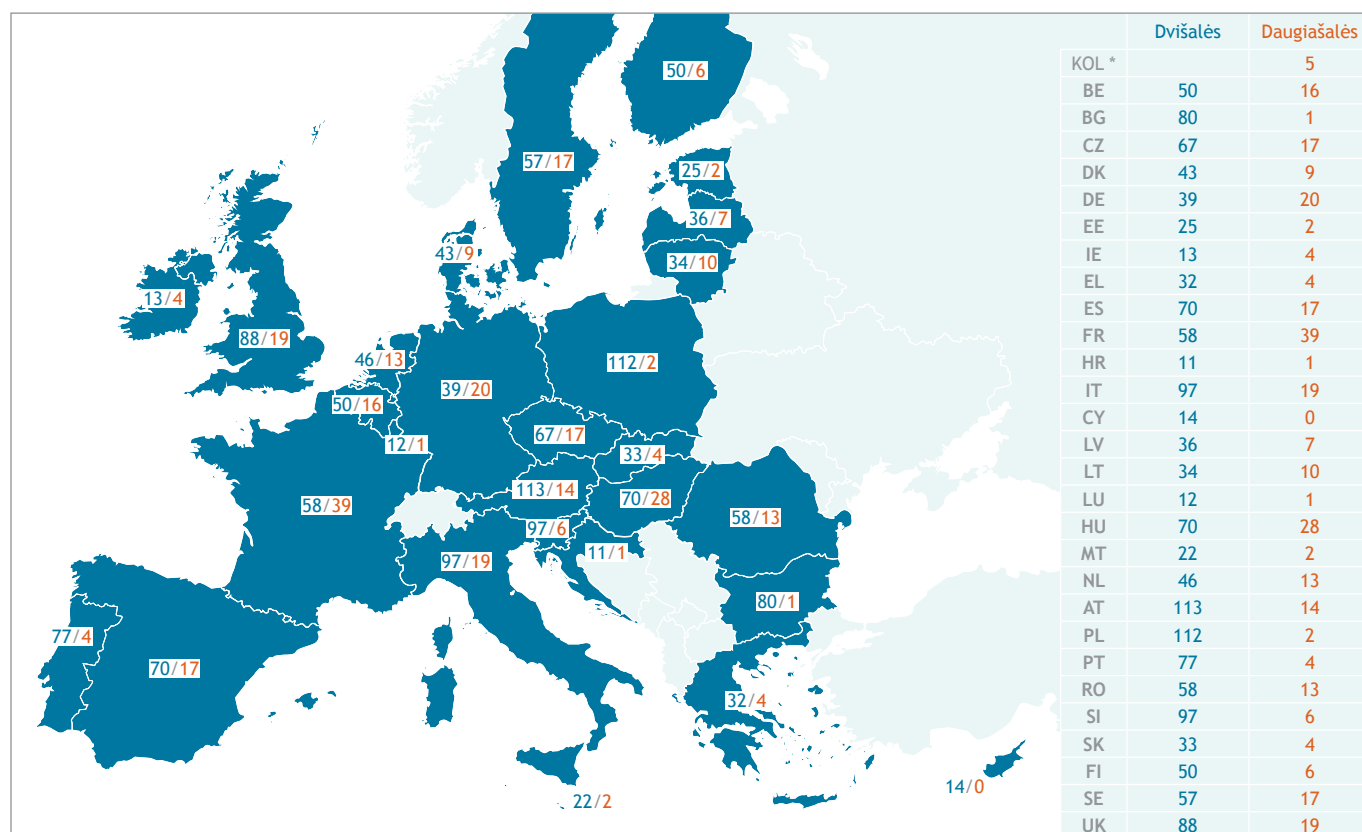

Dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos 2010-2014 m.

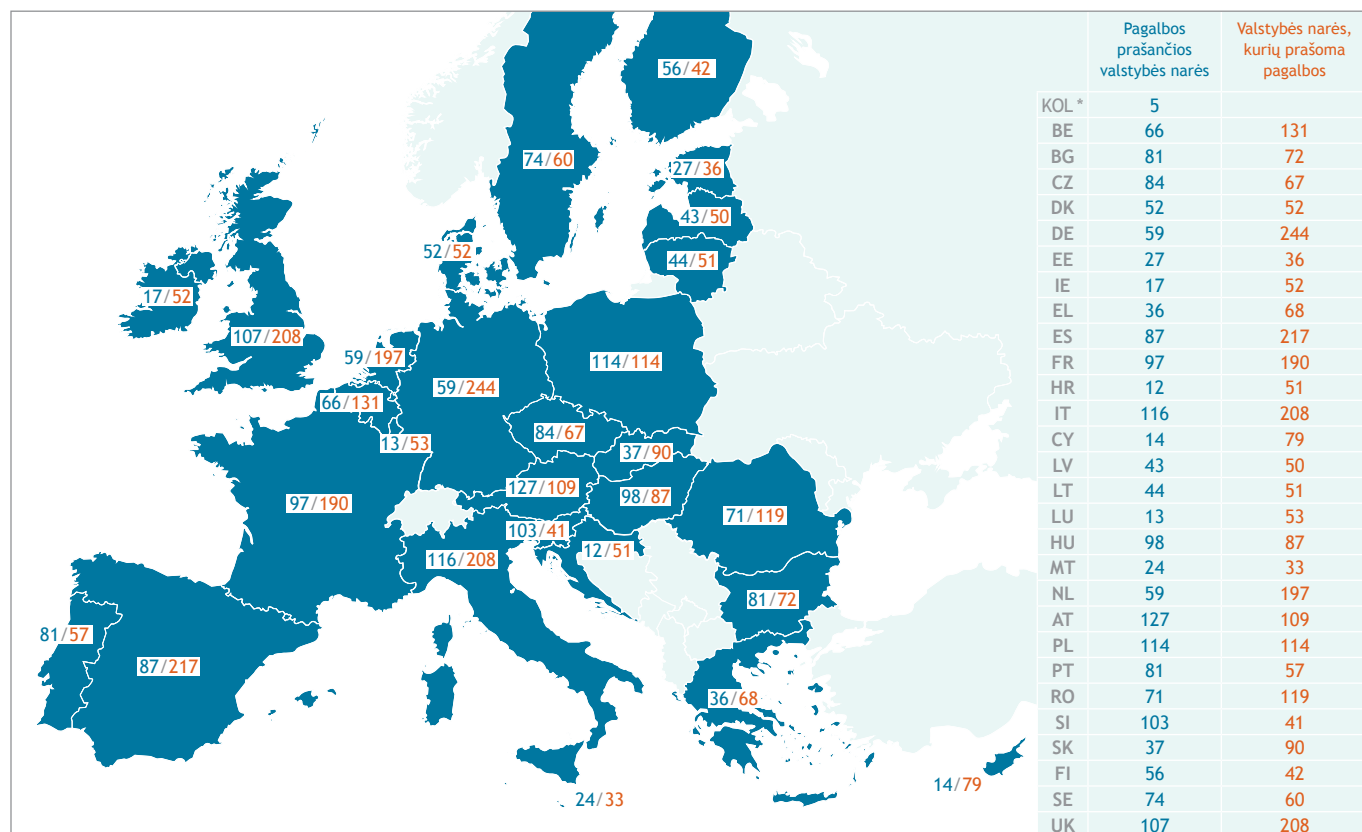

Valstybės narės pradėtos dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos

* Kolegijos užregistruotos bylos neįtrauktos į žemėlapi, jos yra tik šone esančioje lentelėje

Pagalbos prašančios valstybės narės ir (arba) valstybės narės, kurių prašoma pagalbos

* Kolegijos užregistruotos bylos neįtrauktos į žemėlapi, jos yra tik šone esančioje lentelėje

Eurojust College of National Members 2014

Michèle Coninsx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenber, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Francesco Lo Voi, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Ingrid Maschl-Clausen, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Apie Eurojustą trumpai / Eurojusto priemonės

1.1 Apie Eurojustą trumpai

Ką? Eurojustas yra Europos Sąjungos teisminio bendradarbiavimo padalinys. Šio 2002 m. įkurto Europos Sąjungos organo tikslas – skatinti ir gerinti ikiteisminių tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo valstybėse narėse koordinavimą, stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą sunkaus tarpvalstybinio masto, o ypač – organizuoto nusikalstamumo srityje. Valstybei narei pateikus prašymą, Eurojustas gali padėti vykdant ikiteisminius tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, susijusius su valstybe nare ir valstybe, kuri nėra ES narė, jeigu tarp Eurojusto ir tokios trečiosios šalies yra pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas arba yra svarbių priežasčių tokiai pagalbai suteikti. Valstybės narės arba Komisijos prašymu Eurojustas gali padėti vykdant ikiteisminius tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, susijusius tik su ta valstybe nare ir Bendrija.

Kas? Eurojusto kolegiją (Kolegiją) sudaro 28 nacionaliniai nariai. Tai gali būti prokuroras, teisėjas arba atitinkamą kompetenciją turintis policijos pareigūnas, kuriuos deleguoja kiekviena valstybė narė. Nacionalinių narių darbo vieta yra Eurojusto būstinė Hagoje.

Daugumai nacionalinių narių padeda pavaduotojas ir (arba) padėjėjas. Eurojustui padeda administracija, čia įsikūrę Europos teisminio tinklo (EJN), Jungtinių tyrimo grupių tinklo (JTG tinklo) ir Europos kontaktinių asmenų, atsakingų už genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų bylas, tinklo (Genocido tinklo) sekretoriatai.

Be to, šiuo metu Eurojuste dirba Norvegijos ir JAV ryšių prokurorai. Iš viso Eurojuste dirba maždaug 350 žmonių (įskaitant Kolegijos narius).

Kaip? Svarbiausios Eurojusto funkcijos ir įgaliojimai – atsakyti į valstybių narių kompetentingų nacionalinių institucijų pagalbos prašymus. Taip pat Eurojustas gali paprašyti valstybės narės atlikti tyrimą ar vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už konkrečias veikas. Nacionaliniai nariai vykdo Eurojusto įgaliojimus koordinuoti nacionalinių institucijų darbą kiekviename baudžiamojo tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo etape.

Koordinaciniai pasitarimai Koordinaciniai pasitarimai – tai išskirtinė, veiksminga teisminio bendradarbiavimo priemonė. Šiuose pasitarimuose dalyvauja tiek valstybių narių, tiek trečiųjų šalių teisėsaugos ir teisminės institucijos, todėl nagrinėjant tarpvalstybinio masto nusikaltimų bylas galima imtis informacija pagrįstų ir tikslingų operacijų ir šalinti teisinius ir praktinius sunkumus, kylančius dėl Europos Sąjungoje veikiančių 30 teisės sistemų skirtumų.

Koordinavimo centrai Koordinavimo centrams tenka svarbus vaidmuo vykdant operacijas, jie teikia paramą tikruoju laiku bendros operacijos dieną, padeda koordinuoti ir skubiai vykdyti poėmius, sulaikymą, kratas namuose ir (arba) įmonėse, nutarimus išsaldyti ir liudytojų apklausas.

Jungtinės tyrimų grupės Steigiant JTG, Eurojustas jų įkūrimui ir veiklai padeda finansiškai bei profesionaliai. JTG yra komanda, kurią sudaro prokurorai, teisėjai ir teisėsaugos institucijos. JTG įsteigiamos fiksuotam laikotarpiui ir konkrečiu tikslu pagal rašytinį susitarimą tarp susijusių valstybių narių; jos padeda žymiai efektyviau vykdyti baudžiamuosius tyrimus vienoje arba daugiau dalyvaujančių narių.

Išorės santykiai Eurojusto darbas paremtas glaudžiais ryšiais su įvairiais partneriais. Susitarimų pagrindu vykdomas ypač glaudus bendradarbiavimas su šiomis nacionalinėmis institucijomis, ES institucijomis ir partneriais: Europos Komisija; Europos teisminiu tinklu (EJN); Europolu; Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF); Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (Frontex); Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centru (ENNSC); Europos policijos koldžu (CEPOL); Europos teisėjų mokymo tinklu (ETMT); Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (PTA) ir šiomis tarptautinėmis institucijomis: Interpolu, Lotynų Amerikos tarptautinio teisminio bendradarbiavimo tinklu (IberRed) ir Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuru (UNODC). Eurojustas yra pasirašęs bendradarbiavimo susitarimus su Lichtenšteinu, Šveicarija, Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija, JAV, Norvegija, Islandija ir Moldavija.

1.2 Eurojusto priemonės

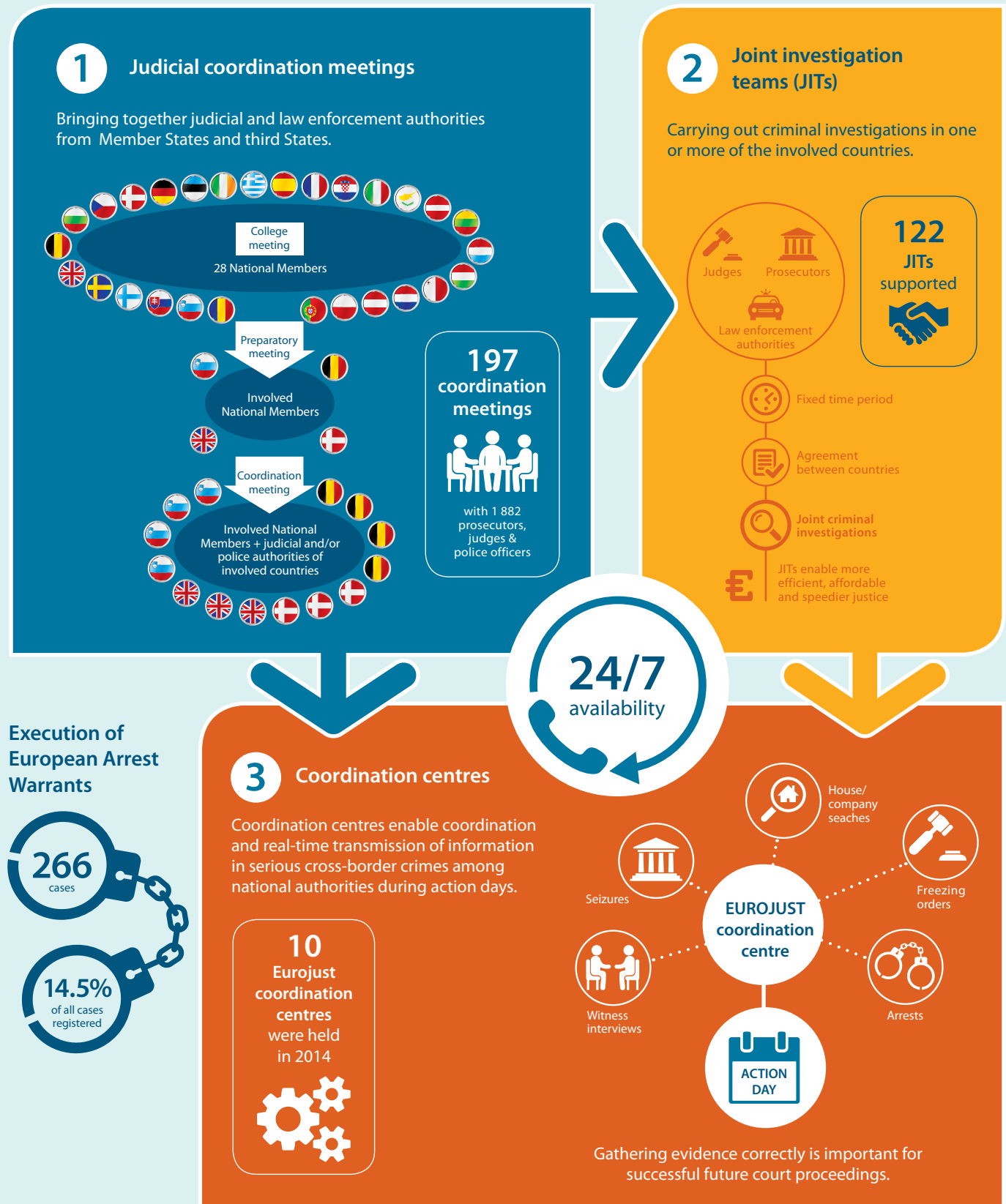
1.2.1 Koordinaciniai pasitarimai

Eurojusto koordinaciniai pasitarimai yra išskirtinė tarptautinio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose priemonė. Eurojustas, dalindamasis teisine ir praktine patirtimi bei teikdamas materialią paramą (pvz., patalpas pasitarimams, aukštos kokybės vertimo žodžiu paslaugas, kelionės išlaidų kompensavimą ne daugiau kaip dviem dalyviams iš kiekvienos valstybės narės, apgyvendinimą), suvienija ir valstybių narių, ir trečiųjų šalių teismines ir tyrimo institucijas, taip perkeldamas tiesioginio bendradarbiavimo tarp teisminių institucijų principą į aukštesnį lygmenį ir skatindamas tarpusavio pasitikėjimą.

Eurojust at work

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime.

Neformalioje, bet profesionalaus darbo aplinkoje tardytojai, prokurorai ir teisėjai gali tiesiogiai keistis informacija apie susijusius tyrimus ir be kalbinių kliūčių diskutuoti, vietoje susitarti dėl strategijų, kad tyrimai būtų geriau koordinuojami (pvz., planuoti bendros operacijos dieną, galbūt naudojant koordinavimo centro paramą, įsteigti JTG, nustatyti jurisdikcijos kolizijas ir susitarti

Bylos pavyzdys

Buvo įtariama, kad ONG vykdo bankomatų skenavimo veiką (mokėjimo kortelių duomenų vagystes iš elektroninių kortelių skaitytuvų (EKS terminalų) ir bankomatų skirtingose Europos valstybėse) ir apgaulingus pinigų išėmimus naudodama tuščias korteles (be kitų vietų, šie nusikaltimai dar buvo vykdomi Kambodžoje, Panamoje, Ekvadore, Kolumbijoje). Rumunijos biuras Eurojuste surengė koordinacinį pasitarimą siekdamas patikrinti, ar ONG veikia Prancūzijoje, Vokietijoje, Švedijoje, Danijoje, Norvegijoje ir Ispanijoje, ir ar šiose valstybėse narėse vykdomi tyrimai. Atsižvelgiant į tai, kad buvo susietos dvi Rumunijos bylos, tyrimą reikėjo vykdyti greitai; buvo svarbu užtikrinti sėkmingą baudžiamąjį persekiojimą, glaudų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą su kitomis susijusiomis valstybėmis.

Koordinacinio pasitarimo metu buvo keičiamasi informacija apie valstybėse narėse vykdomas bylas ir aptariami tolesni veiksmai, siekiant įvykdyti Rumunijos pateiktus STP prašymus. Kai Jungtinei Karalystei buvo pateikti STP prašymai dėl įtariamųjų suradimo ir telefoninių pokalbių pasiklausymo, Jungtinės Karalystės institucijos paaiškino, kad būtina pateikti papildomą STP prašymą. Vokietijos institucijos paaiškino, kad Vokietijoje prokuroras turi pradėti bylą, kad teisėsaugos lygmeniu perduota informacija galėtų būti naudojama Rumunijos teismo procese. Ši informacija buvo naudinga Rumunijos teismo procesui.

Koordinaciniame pasitarime Eurojustas apžvelgė ONG judėjimo trajektoriją Eurojoje ir tose valstybėse, kuriose grupė tik neseniai pradėjo veikti, ir akcentavo, kad reikia tolesnių tyrimų.

Byla buvo tiriama 2014 m.

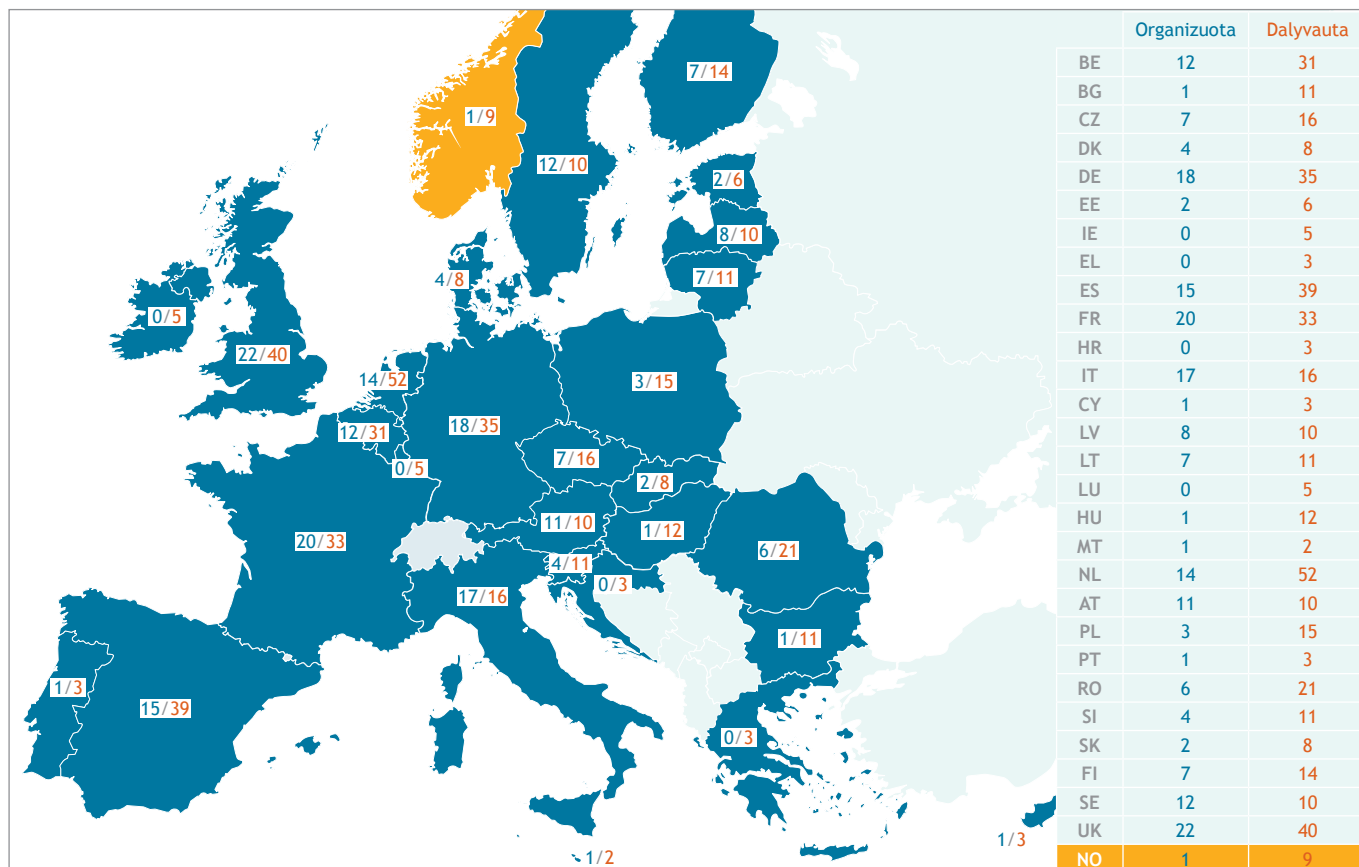
dėl to, kaip išvengti šių konfliktų ar juos išspręsti vykdant galutinį baudžiamojo proceso perdavimą ar tiesiog ieškoti būdų, kaip užkirsti kelią savitarpio teisinės pagalbos prašymų ar tarpusavio pripažinimo priemonės vykdymo problemoms arba jas pašalinti). Kartu su operatyvinės veiklos klausimais aptariamos arba veiksmingai sprendžiamos teisinės problemos (pvz., informacijos, kuria keičiasi policija, teisminis panaudojimas; banko informacijos slaptumo taisyklės; teisinės konsultacijos apklausų metu). Nacionalinėms institucijoms padeda aukštos kvalifikacijos pareigūnai praktikai, kurių daugumą sudaro prokurorai ir teisėjai, galintys suteikti darbo Eurojuste metu sukauptų žinių ir paremti savo nacionalines institucijas, pateikdami išsamią skirtingų tyrimų analizę. Taip palengvinamas bendras suvokimas, kurioje vietoje turi būti kiekviena dėlionės dalis, ir atskleidžiami anksčiau nesuvokti arba pamiršti jų darbo aspektai.

Žinant šios priemonės išskirtinumą ir veiksmingumą, Eurojuste nuolat skatinamas jos naudojimas ir tobulinimas. 2014 m. Eurojuste rengiamų koordinacinių pasitarimų skaičius išliko pastovus po žymaus padidėjimo 2011 m. Daugiausiai pasitarimų surengė Jungtinė Karalystė, Prancūzija ir Vokietija, o šalys, kurių dažniausiai buvo prašoma dalyvauti šiuose pasitarimuose, buvo Nyderlandai, Jungtinė Karalystė ir Ispanija. Iš 41 koordinacinio pasitarimo su trečiosiomis šalimis daugiausia surengta su JAV, Šveicarija ir Norvegija. Europolas dalyvavo 98 tokiose pasitarimuose, OLAF – trijuose ir Interpolas – viename.

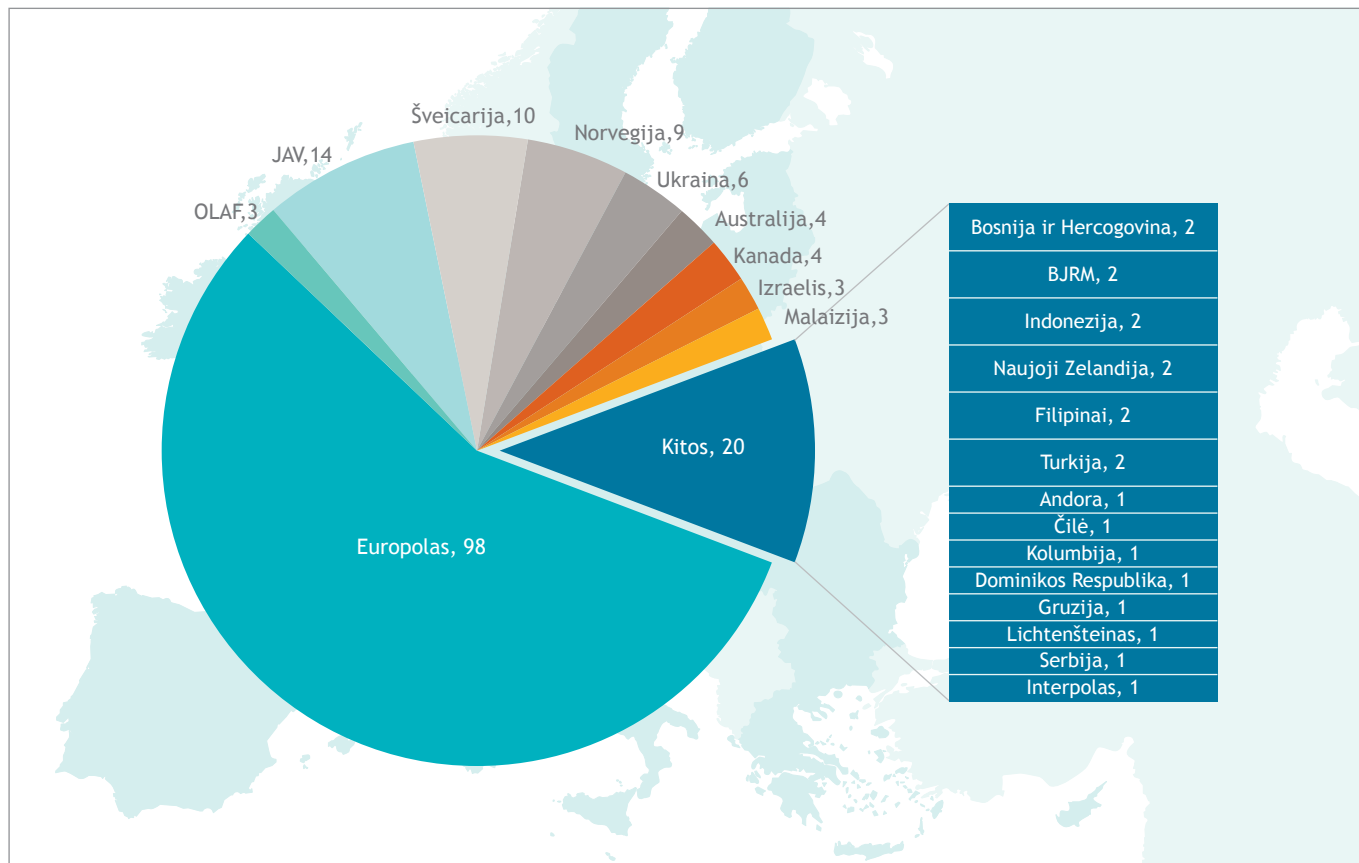
Tai, kad buvo surengta tik šiek tiek mažiau koordinacinių pasitarimų, nors Eurojuste buvo užregistruota daugiau bylų, rodo, kad Eurojustas nuolat stengiasi propaguoti ir tobulinti šią priemonę, atrinkdamas atvejus, kai koordinacinis pasitarimas yra tinkama priemonė. Kartais tinkamiausia dirbant su bylomis yra neorganizuoti koordinacinio pasitarimo, nes Eurojusto tikslus galima pasiekti pasitelkus ne tokius brangius variantus. Tais atvejais, kai būtina organizuoti koordinacinį pasitarimą, dažnai naudojamos organizacinės ir išlaidų kontrolės priemonės, pvz.: (a) bendras pirmininkavimas pasitarimuose, kuriuose du nacionaliniai biurai surengia jungtinį pasitarimą ir sprendžia dvi susijusias bylas; (b) vieno nacionalinio biuro rengiamas pasitarimas, kuriame kelios susijusios bylos sprendžiamos vienu metu; (c) vaizdo konferencijos – ši priemonė 2014 m. sudarė sąlygas dalyviams dalyvauti devyniuose koordinaciniuose pasitarimuose.

Balandžio 8 d. Kolegija parengė *Eurojusto koordinacinių pasitarimų konfidencialumo ir atskleidimo rekomendacijas*, kad padėtų rasti geriausią būdą slapto pobūdžio teisiniams klausimams, kylantiems koordinacinių pasitarimų metu, spręsti.

Trečiosios šalys, bendradarbiavimo partneriai ir tarptautinės organizacijos, kurie dalyvavo koordinaciniuose pasitarimuose

Bylos pavyzdys

Belgijos valdžios institucijos nagrinėjo ONG, veikiančią Belgijoje, Bulgarijoje, Nyderlanduose ir Rumunijoje. ONG buvo įtariama dėl sukčiavimo stambiu mastu, tame tarpe ir dėl socialinės apsaugos teisės aktų pažeidimo. Nuo 2007 m. maždaug 100 rumunų darbuotojų buvo Olandijos ir Rumunijos piliečių neteisėtai įdarbinti Belgijos statybų sektoriuje, dalyvaujant Belgijos ir Bulgarijos bendrovėms. Buvo įtariama, kad keletas Belgijos statybų bendrovių naudoja šių rumunų darbuotojų darbą pažeisdamos darbuotojų laikino įdarbinimo draudimą. Rumunų darbuotojai buvo Olandijos bendrovių tariamai komandiruoti per Bulgarijos įmones arba apgaulingai įregistruoti kaip savarankiškai dirbantys Belgijos bendrovėse.

Remiantis Belgijos prašymu, Eurojustas surengė du koordinacinius pasitarimus. 2013 m. gegužę vykusio pirmojo pasitarimo metu Belgijos institucijos detalizavo Belgijoje vykdomą tyrimą. Nors su šia byla buvo susijusios kelios valstybės, pasitarimo metu išsiaiškinta, kad tyrimai buvo vykdomi tik Belgijoje ir, atitinkamai, buvo mažai tikėtina, kad kitose valstybėse gali būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas. Maža to, Nyderlandams pateiktą Belgijos STP prašymą reikėjo keisti. Nyderlandų institucijos patikslino, kokia papildoma informacija turi būti nurodoma. Bulgarijos institucijos paaiškino, kad, laikantis Bulgarijoje taikomų banko informacijos slaptumo taisyklių, prašymą suteikti duomenų apie Bulgarijos bankų sąskaitas turi patvirtinti Aukščiausiasis Teismas.

Antrojo susitikimo, vykusio 2014 m. vasarį, metu buvo vertinama, su kokiomis praktinėmis problemomis ir teisiniais sunkumais susiduriama vienu metu atliekant apklausas ir kratas visose susijusiose valstybėse narėse tą pačią dieną. Viena iš galimų teisinių kliūčių buvo susijusi su apklausomis Nyderlanduose, kurios turėjo būti atliekamos dalyvaujant už tyrimą atsakingam Belgijos pareigūnui. Ši sąlyga sukėlė susirūpinimą dėl priemonės atitikties teismų praktikai, kaip nustatyta Europos žmogaus teisių teismo Salduz byloje ir numatyta Belgijos Salduz teisės akte. Pagal šį teisės aktą, įtariamasis turi teisę į teisinę pagalbą per pirmąją (policijos) apklausą. Pripažindami šio teisės akto galimus padarinius teikiant liudijimus kaip įrodymus, dalyviai sutarė, kad *ex officio* prašymą dėl advokato dalyvavimo apklausų metu turi teikti Belgijos ikiteisminio tyrimo teisėjas. Įvertinę galimą vienu metu vykdomų veiksmų baigtį, dalyviai nusprendė surengti bendros operacijos dieną 2014 m. balandį ir Eurojuste įsteigti koordinacinį centrą. Bendros operacijos tikslas buvo užkirsti kelią išankstiniam susitarimui ir įrodymų sunaikinimui, taip pat apsaugoti Belgijos ir Nyderlandų institucijas nuo papildomų nuostolių. Vienu metu vykdytų veiksmų rezultatas – 19 kratų patalpose, 30 kratų statybvietėse ir 42 asmenų apklausos.

1.2.2 Koordinavimo centrai

Koordinavimo centrai suteikia išskirtinę galimybę tikruoju laiku keisti informacija ir atlikti vienu metu vykdomų, *inter alia*, arešto orderių, kratų ir poėmių centralizuotą koordinavimą skirtingose valstybėse. Koordinavimo centrai spartina papildomos informacijos, skubiai reikalingos siekiant vykdyti tokias priemones ir naujus STP prašymus, perdavimą.

Siekiant paremti bendrų operatyvinių veiksmų dienas, Eurojuste buvo įsteigta dešimt koordinavimo centrų. Jų įkūrimą organizavo Belgija (1), Prancūzija (1), Suomija

(1), Čekijos Respublika (1), Ispanija (2), Italija (2) ir Nyderlandai (2), dalyvaujant kitoms valstybėms narėms, tame tarpe Belgijai (4) ir Jungtinei Karalystei (4). Kai kuriose bendrų operatyvinių dienose taip pat dalyvavo Europolas (9) ir JAV (2). Tiriamų nusikaltimų rūšys apėmė apgaulę ir sukčiavimą, elektroninius nusikaltimus, neteisėtą imigraciją ir prekybą narkotikais.

Tai, kad 2014 m. buvo įsteigta 10 koordinavimo centrų, palyginti su 2013 m. įsteigtais septyniais koordinavimo centrais, rodo šios operatyvinės priemonės didėjančią populiarumą tarp vietinių institucijų ir Eurojusto nacionalinių biurų kovojant su tarpvalstybiniu nusikalstamumu

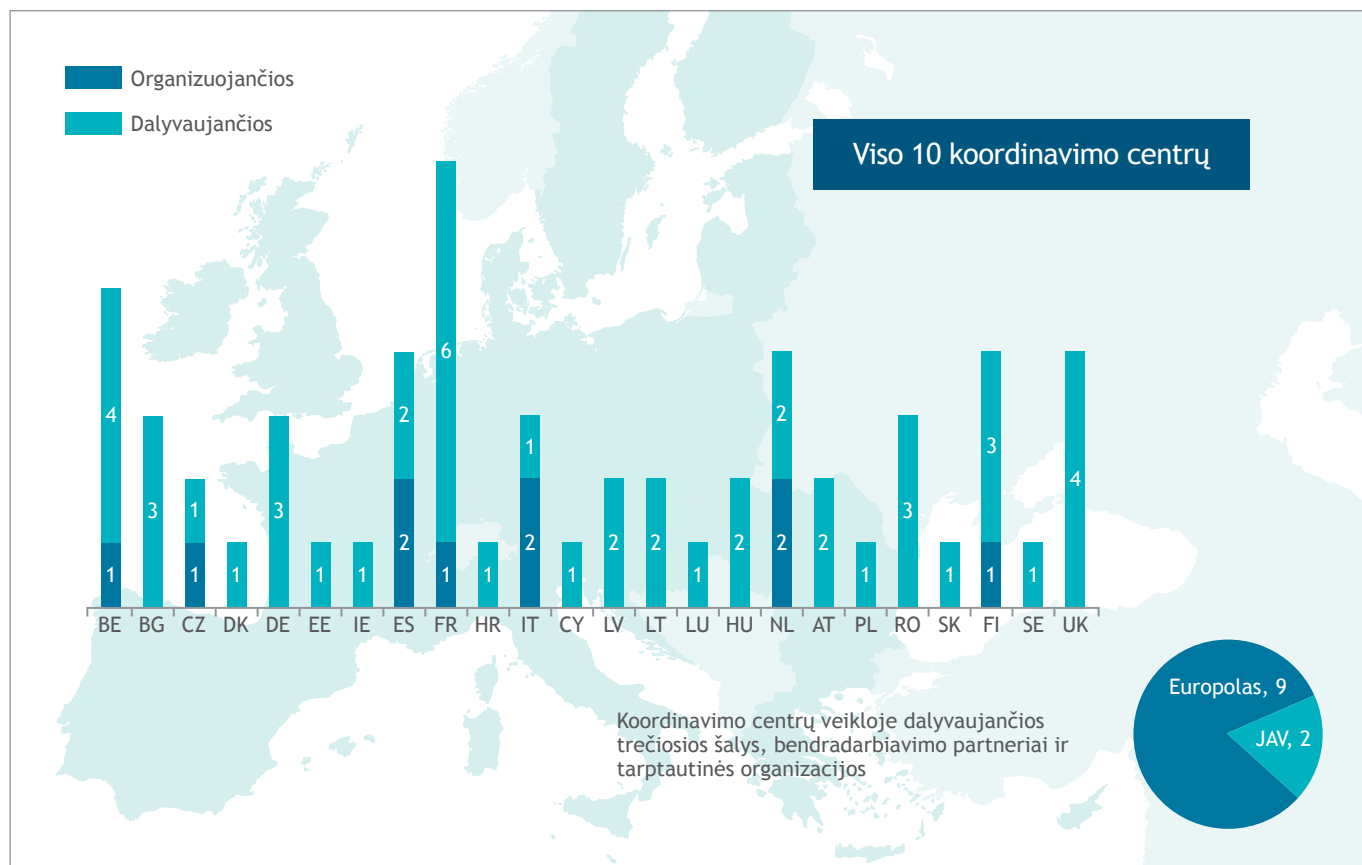

Europoje. Šie bendri veiksmai, įtraukiantys nacionalines baudžiamojo persekiojimo institucijas, yra dar vienas Eurojusto kuriamos pridėtinės vertės patvirtinimas.

Papildomai prie jiems būdingos kuriamos pridėtinės vertės, koordinavimo centrai taip pat gali vaidinti svarbų vaidmenį vertinant teisminius bylos aspektus,

visų pirma – palengvinti sudėtingų teisinių klausimų, kylančių prieš bendros operacijos dieną ir jos metu, numatymą ir sprendimą laiku, pvz., sunkumų, kylančių dėl skirtumų tarp konfiskavimo ir turto poėmių reglamentuojančių vidinių teisinių sistemų, arba EAO vykdymui taikomų nacionalinių procedūrinių reikalavimų numatymą ir sprendimą laiku.

Koordinavimo centrai

Bylos pavyzdys

Nustatyta, kad keleto ONG tinklas veikia pagal sudėtingą „karuselinio“ sukčiavimo schemą, naudodami alkoholinius gėrimus skirtingose valstybėse narėse. Alkoholiniais gėrimais buvo prekiaujama visoje Europoje taikant veidrodinio arba vaiduoklinio judėjimo sistemą, sankcionuotą suklustais elektroniniais prekių vežimo dokumentais (e-AD), siekiant nuslėpti jų tikrąją galutinę paskirties vietą, daugeliu atvejų – Jungtinę Karalystę, kur gėrimai buvo pateikiami į rinką. Manoma, kad buvo neteisėtai vengiama mokėti dešimtis milijonų eurų vertės akcizo mokesčio. Italijos byla (operacija „Kokteilis“) buvo užregistruota 2013 m. balandį ir joje dalyvavo Belgija, Prancūzija, Vokietija, Nyderlandai, Rumunija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė.

Byla vyko dviem etapais. Pirmojo etapo metu (2013 m.) Eurojustas rinko ir operatyvinę informaciją iš nacionalinių institucijų (pvz., muitinės ir teisėsaugos institucijų), kad nustatytų *modus operandi* ir ONG nusikalstamos veikos modelį ir pateiktų galimus teismo atsako variantus. Taip pat Eurojustas koordinavo STP prašymų išdavimą ir vykdymą, surengė du koordinacinius pasitarimus.

Antrojo etapo, vykdyto 2014 m., metu Eurojustas koordinavo teismo atsaką prieš ONG, pateiktą nacionaliniu lygmeniu, įsteigdamas du koordinavimo centrus dviem skirtingoms bendrų operacijų dienoms paremti šešių mėnesių intervalu.

2014 m. gegužę po pirmojo koordinavimo centro įsteigimo sekė areštai, kratos ir poėmiai Prancūzijoje ir Vokietijoje, taip pat sukoncentruotas dėmesys į Belgijos tyrimo subjektus. Tai sudarė sąlygas įvykdyti penkis areštus, tame tarpe ir Belgijos ONG lyderių. Kiti rezultatai: trijų banko sąskaitų įšaldymas Latvijoje, 23 kratos, grynųjų pinigų, nešiojamųjų kompiuterių, mobiliųjų telefonų, transporto priemonių ir kitų didelės vertės daiktų poėmiai.

2014 m. lapkritį įsteigus antrąjį koordinavimo centrą, dėmesys buvo telkiamas į Italijos baudžiamojo proceso tikslinius subjektus. Rezultatas: 20 ONG narių, tarp jų – ir lyderių, areštas. 14 nacionalinių arešto orderių buvo įvykdyti Italijoje, šeši EAO – Vokietijoje, Rumunijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Be to, įvykdytos 30 patalpų kratos, finansinio ir nekilnojamojo turto (įskaitant keletą banko sąskaitų), ginklų, kompiuterių, transporto priemonių, mobiliųjų telefonų ir dokumentų poėmiai.

Šio koordinavimo centro sukurta pridėtinė vertė yra akivaizdi, vertinant EAO, išduoto dėl vieno svarbiausių šios bylos subjektų – Italijos piliečio, gyvenančio Jungtinėje Karalystėje – vykdymo aplinkybes. Bendrų operatyvinių veiksmų dieną buvo imtasi visų priemonių jo areštui įvykdyti Jungtinės Karalystės teritorijoje. Pradėjus vykdyti bendras operacijas, koordinavimo centras sužinojo, kad jis keliavo į Ispaniją praėjusią naktį. Koordinavimo centras skubiai informavo Ispanijos biurą Eurojuste, kuris savo ruožtu nedelsdamas paprašė atitinkamų Ispanijos institucijų pagalbos šio subjekto paieškoje. Ispanijos institucijos jo aktyviai ieškojo, bet subjekto buvimo vieta nebuvo nustatyta. Kitos dienos ankstų rytą Jungtinės Karalystės institucijos sužinojo, kad subjektas įtrauktas į skrydžio iš Ispanijos į Jungtinę Karalystę keleivių sąrašą ir turi atvykti į Getviko (Gatwick) oro uostą. Per koordinavimo centrą ši informacija buvo perduota Italijos ir Ispanijos institucijoms. Šiuo metu ciklas užbaigtas, iš Ispanijos atskridęs subjektas buvo areštuotas Getviko oro uoste.

Tiriant bylą susidurta su šiais sunkumais: ONG naudotos apgaulingos schemos sudėtingumas, jų gebėjimas pervežti alkoholinius gėrimus dideliais kiekiais visose valstybėse narėse išliekant beveik nepastebėtiems tiriančiųjų teisėsaugos institucijų ir įvairių teisinių sistemų skirtumai. Koordinavimo centrų veikimo metu Eurojustas padėjo vykdyti jungtinius veiksmus, pvz., areštus ir poėmius, per tinkamą laiką, atsižvelgdamas į kiekvienos valstybės narės procesinių veiksmų trukmę ir reikalavimus. Abiejuose koordinavimo centruose Europolas įdiegė mobiliuosius biurus, kad papildomai paremtų operacijas jų vykdymo vietoje.

1.2.3 Keitimasis informacija ir Eurojusto BTS

Su BTS susijusios politikos kūrimas ir priėmimas

BTS yra Eurojusto duomenų bazė, specialiai sukurta duomenims saugoti ir tvarkyti. Ji palengvina Eurojusto koordinavimo darbą, leidžia atlikti kryžminį informacijos palyginimą ir sudaro sąlygas susijusioms šalims susipažinti su informacija, užtikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumo stebėseną.

2014 m. buvo sukurtos dvi atnaujintos BTS versijos, siekiant praplėsti jos veikimo galimybes ir pagerinti praktiškumą. Per pirmąją 2014 m. pusmetį buvo išleista BTS 3.5, kurioje numatytos įvairesnės duomenų įvesties ir tvarkymo galimybės, pagerinta atitiktis duomenų apsaugos taisyklėms. Per antrąją 2014 m. pusmetį sukurta ir išbandyta antra, patobulinta versija BTS 4.0, kuri, kaip tikimasi, bus išleista 2015 m. pradžioje. BTS 4.0 numato įvairias galimybes prisijungti prie BTS skirtingoms naudotojų grupėms ir numato prieigos prie BTS galimybes ENKS naudo-

jams. Ji atnaujina automatinę „išmanios“ formos pagal 13 straipsnį perkėlimą ir mažina sistemos atsako trukmę. Kitoje versijoje, BTS 4.1, kurią taip pat planuojama užbaigti 2015 m., numatoma įdiegti svarbų atnaujinimą, leisiantį įrašyti sprendimus, remiantis 19 straipsniu *Eurojusto darbo tvarkos taisyklės dėl asmenų duomenų tvarkymo ir apsaugos*.

2014 m. Kolegija pritarė naujai politikai, susijusiai su BTS naudojimu ir priežiūra. Liepą priimtas „duomenų įvesties metodas“ numato bendrus duomenų įvesties standartus ir vienodus darbo metodus, kuriuos turi taikyti nacionaliniai biurai. Spalį priimtas „holistinis požiūris“ praplėtė BTS koncepciją, nes į sistemą buvo įtraukti skirtingų kūrimo etapų metu įdiegti elementai, ir sudarė galimybę vieningai prižiūrėti ir valdyti įvairių sistemos elementų pakeitimus.

„Išmanioji“ forma pagal 13 straipsnį

Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnyje numatytas reikalavimas nacionalinėms institucijoms teikti Eurojustui visą Eurojusto operatyvinėms užduotims vykdyti reikalingą informaciją. „Išmanioji“ forma pagal 13 straipsnį yra Eurojusto sukurtas elektroninis šablonas, kurį naudodamos nacionalinės institucijos Euro-

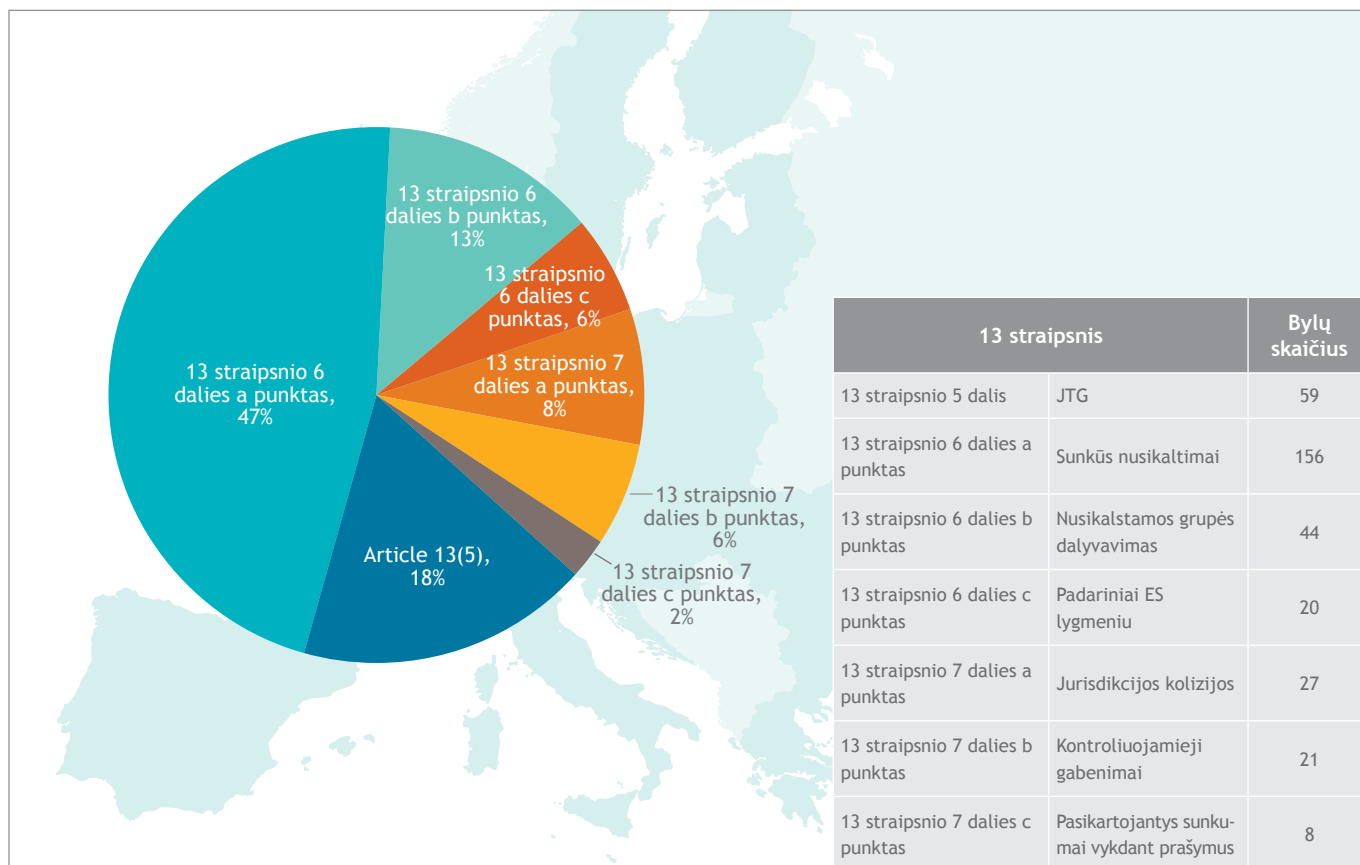
justui gali struktūrizuotai perduoti informaciją. 2014 m. Kolegija peržiūrėjo taikomą procesą ir sukaupė patirtį, aptarė, kaip Eurojustas gali įgyvendinti Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnį.

Šeštajame tarpusavio vertinimo etape buvo akcentuojama, kad forma pagal 13 straipsnį turėtų būti patogesnė naudoti nacionalinėms institucijoms. Tai tapo viena iš išvadų per antrąjį Eurojusto nacionalinių korespondentų susitikimą, vykusį 2014 m. lapkritį. 2014 m. buvo išleistos trys atnaujintos formos versijos. Dėl atnaujinimų Kroatija galėjo inicijuoti ir perkelti formą į BTS. Taip pat buvo pakoreguotas formos tekstas, dėl to forma tapo aiškesnė. 2014 m. pabaigoje Eurojustas pradėjo formos supaprastinimo procedūrą

ENKS ir BTS ryšiai

2014 m. toliau buvo tęsiamas saugaus ryšio su tinklu projektas. Šio projekto tikslas – sukurti saugaus ryšio tinklą tarp Eurojusto ir kiekvienos iš 28 valstybių narių. Ryšiai su Belgija, Vengrija, Lenkija, Slovėnija, Suomija ir Švedija jau veikia. Saugus ryšys užmegztas jau su 11 valstybių narių (ryšiai su Bulgarija, Čekijos Respublika, Latvija, Nyderlandais ir Rumunija jau buvo įdiegti). Saugus ryšys sudaro sąlygas įgyvendinti

Bylų pagal 13 straipsnį skaičius

Sprendimo dėl Eurojusto 12 straipsnio (kiekvienoje valstybėje narėje sukurti prieigą prie BTS iš ENKS) ir 13 straipsnio („išmanių“ PDF šablonų perdavimas el. paštu) nuostatas ir užtikrina saugesnį informacijos perdavimą tarp Eurojusto ir valstybių narių.

1.2.4 Eurojustas ir JTG

JTG – tai veiksminga darbo priemonė teisėsaugos ir teisminės institucijoms, palengvinanti teisinės pagalbos teikimą tarpvalstybiniuose tyrimuose. Tai, kad JTG nariai gali dalintis informacija tiesiogiai, neteikdami oficialių prašymų, tarpusavyje kreiptis vieni į kitus dėl tyrimo priemonių tiesiogiai, gauti Eurojusto tiesioginę paramą ir pagalbą, išlieka labai naudinga priemone. 2014 m. nacionaliniai nariai parėmė 122 JTG, iš jų 45 buvo naujai suformuotos tais metais. Nacionaliniai nariai arba atstovavo kompetentingą nacionalinę instituciją, arba veikė Eurojusto vardu pagal Sprendimo dėl Eurojusto 9 straipsnio f punktą.

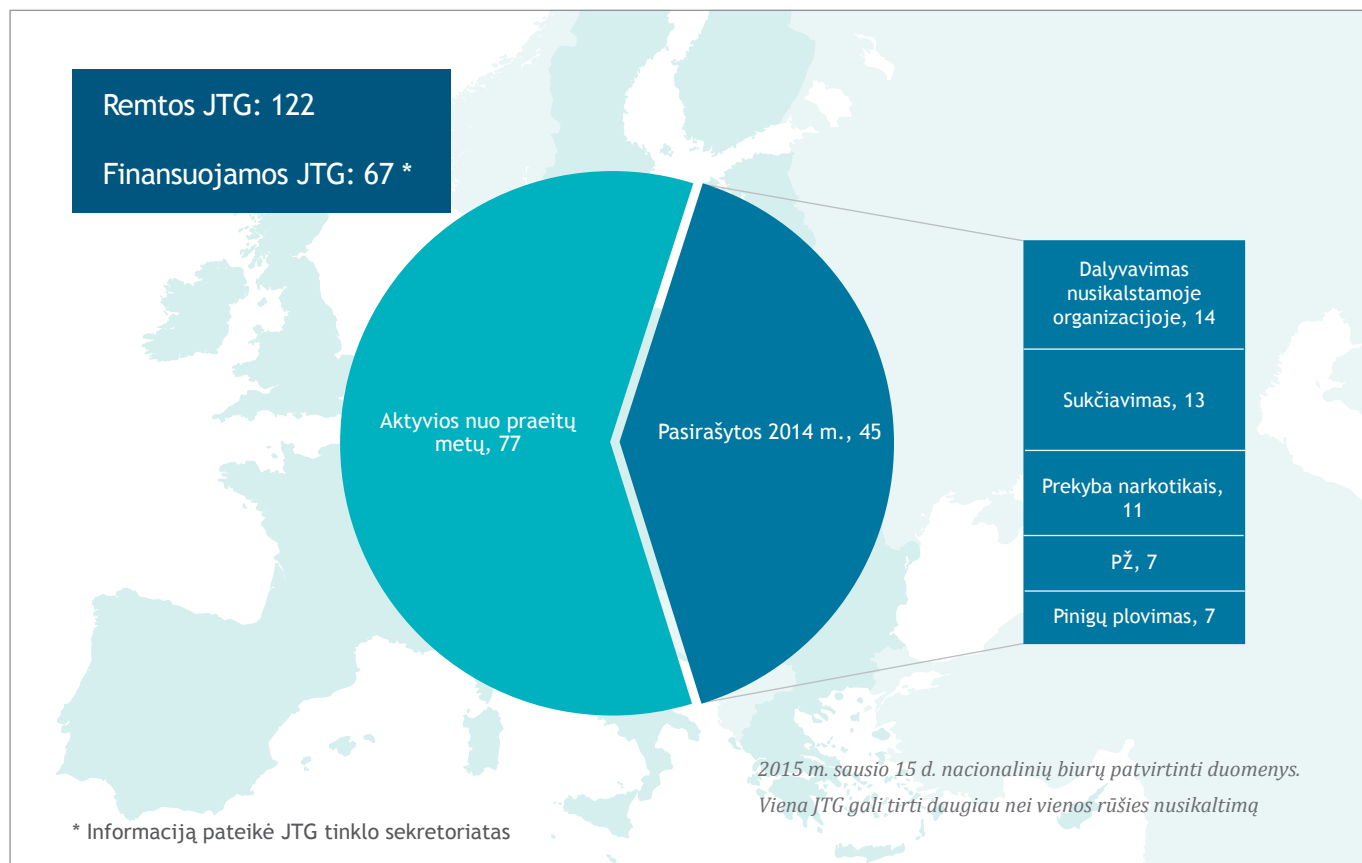
Remiantis Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnio 5 punktu, valstybės narės turi užtikrinti nacionalinių narių informavimą apie JTG steigimą ir šių grupių darbo rezultatus. Eurojustas gavo 59 pranešimus. Eu-

Fiches Suédoises

Fiches Suédoises pateikiama kiekvienos valstybės narės ENKS struktūros ir veikimo apžvalga. Šią priemonę Eurojustas nuolat atnaušina, siekdamas paremti ENKS įgyvendinimą, keitimąsi patirtimi ir geriausia praktika. Nuo lapkričio į *Fiches* įtrauktas skyrius, kuriame pateikiamos prieinamos nacionalinės rekomendacijos dėl Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnio nuostatų įgyvendinimo ir bylų paskirstymo tarp Eurojusto ir EJJN.

rojusto vaidmuo teikiant paramą buvo susijęs su: (i) JTG susitarimų projektų rengimu arba šių susitarimų praplėtimu; (ii) konsultavimu apie JTG sudarymui taikomas ES ir tarptautines teisinės sistemas; (iii) informacijos apie įvairias procedūrines sistemas teikimu; (iv) JTG tinkamų bylų nustatymu; (v) paramos JTG teikimu per koordinacinius pasitarimus; (vi) veiksmų koordinavimu.

Eurojusto remiamos JTG ir pagrindinės nusikaltimų rūšys

JTG paremti surengti koordinaciniai pasitarimai padėjo išspręsti pasikartojančias kliūtis, susijusias su: i) teisi- nių sistemų skirtumais, susijusiais su įrodymų rinkimo taisyklėmis; ii) įrodymų priimtinumu; iii) informacijos atskleidimu; iv) duomenų saugojimo terminais.

Taip pat JTG tapo sklandžia ir patogia bendradarbia- vimo su trečiosiomis šalimis priemone. Eurojustas parėmė septynių JTG, kuriose dalyvavo ir trečiosios šalys, veikimą; iš jų trys buvo naujai įsteigtos 2014 m. Eurojustas padėjo įveikti teises ir praktines kliūtis, konkrečiai susijusias su trečiųjų šalių dalyvavimu.

Pripažindamas poreikį apsvarstyti glaudesnio ben- dradarbiavimo su trečiosiomis šalimis sunkumus, 2014 m. liepą Eurojustas surengė 10-ąją metinį JTG nacionalinių ekspertų tinklo susitikimą, kurį organi- zavo JTG tinklo sekretoriatas. Susitikime, pavadinta- me „JTG už ES ribų: ES nepriklausančių šalių įtraukimas į JTG veiklą“ dėmesys, *inter alia*, buvo telkiamas į: JTG sudarymo ir darbo su trečiosiomis šalimis teisinius ir praktinius aspektus; konkrečius klausimus, susijusius su informacijos ir įrodymų keitimusi su trečiosiomis šalimis; JTG sekretoriato indėlį skatinant JTG sudary- mą su kaimyninėmis šalimis.

Aptardami trečiųjų šalių įtraukimą į JTG, ekspertai sutarė dėl Eurojusto paramos reikalingumo nustatant tinkamas bylas, inicijuojant ryšį, palengvinant ben- dravimą ir analizuojant, kas gali paveikti sprendimą dėl JTG sudarymo. Atsižvelgdami į žymius teisinių sis-

temų skirtumus, ekspertai nutarė, kad ES pavyzdinis susitarimas dėl JTG sudarymo ne visiškai tinkamas trečiosioms šalims ir jame gali tekti atlikti kai kuriuos pakeitimus. Ekspertai rekomendavo visoms valsty- bėms narėms įgyvendinti 1959 m. Konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrąją papildomą protokolą.

Taip pat ekspertai pabrėžė saugaus keitimosi infor- maciją su trečiosiomis šalimis svarbą JTG veikloje. Saugaus ryšio kanalą tarp JTG šalių galima įkurti nau- dojant Eurojusto skolinamą techninę įrangą.

Informacijos ir įrodymų naudojimo klausimas turi būti atidžiai sprendžiamas, ypač kai tai susiję su tre- čiosiomis šalimis, kuriose nepanaikinta mirties baus- mės. Be to, JTG tinklo sekretoriatas turėtų palengvinti ryšio užmezgimą su partneriais (Europolu, CEPOL, ETMT, Pietryčių Europos policijos bendradarbiavimo konvencijos sekretoriatu), kad būtų sudaromos sąly- gos mokymams ir geresniam informavimui apie JTG už Europos Sąjungos ribų.

Pareigūnai praktikai įvertino pasiektus rezultatus, teises problemas ir praktinius sunkumus, su ku- riais susiduriama įvairiuose JTG etapuose. JTG tinklo sekretoriatui buvo pateikta keletas JTG vertinimų (žr. 6.2 skyrių).

Eurojusto finansinė parama JTG veiklai

Eurojustas teikė finansinę ir logistinę paramą JTG vei- klai paremti naudodamas savo įprasto biudžeto ište- klius. Parama buvo suteikta 67 JTG, iš jų 48 finansinė parama buvo skirta naujai.

2014 m. buvo įdiegta keletas JTG finansavimo proce- dūros patobulinimų, įskaitant finansinės paramos tei- kimą trečiosioms šalims, dalyvaujančioms JTG veikloje su valstybėmis narėmis. Per metus Eurojustas sulaukė 12 paraiškų iš JTG, susijusių su trečiosiomis valstybė- mis. Be to, finansavimas buvo suteiktas toms JTG, ku- rios buvo įkurtos pagal kitas teises priemones, o ne 2000 m. Konvenciją dėl Europos Sąjungos valstybių na- rių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir Tary- bos pamatinį sprendimą 2002/465/TVR dėl JTG.

Bylos pavyzdys

Po 2014 m. liepos 17 d. Ukrainoje sudu- žusio MH17 lėktuvo katastrofos, pade- dant Eurojustui, buvo įsteigtas Nyderland- dų, Belgijos, Australijos ir Ukrainos JTG, kurios veikloje dalyvavo ir Malaizija. Vė- liau JTG nariai nusprendė, kad Malaizija taip pat turėtų tapti JTG nare. Eurojustas surengė tris koordinacinius pasitarimus ir padėjo i) nustatyti JTG teisinį pagrinda- dą dėl dalyvaujančių trečiųjų šalių; ii) patikslinti, ar trečiosios šalys veikia kaip JTG nariai, ar kaip dalyviai; iii) rengti JTG susitarimą; iv) apibrėžti trečiųjų šalių, kurios yra JTG dalyvės arba narės, atitiktį Eurojusto finansavimo reikalavimams

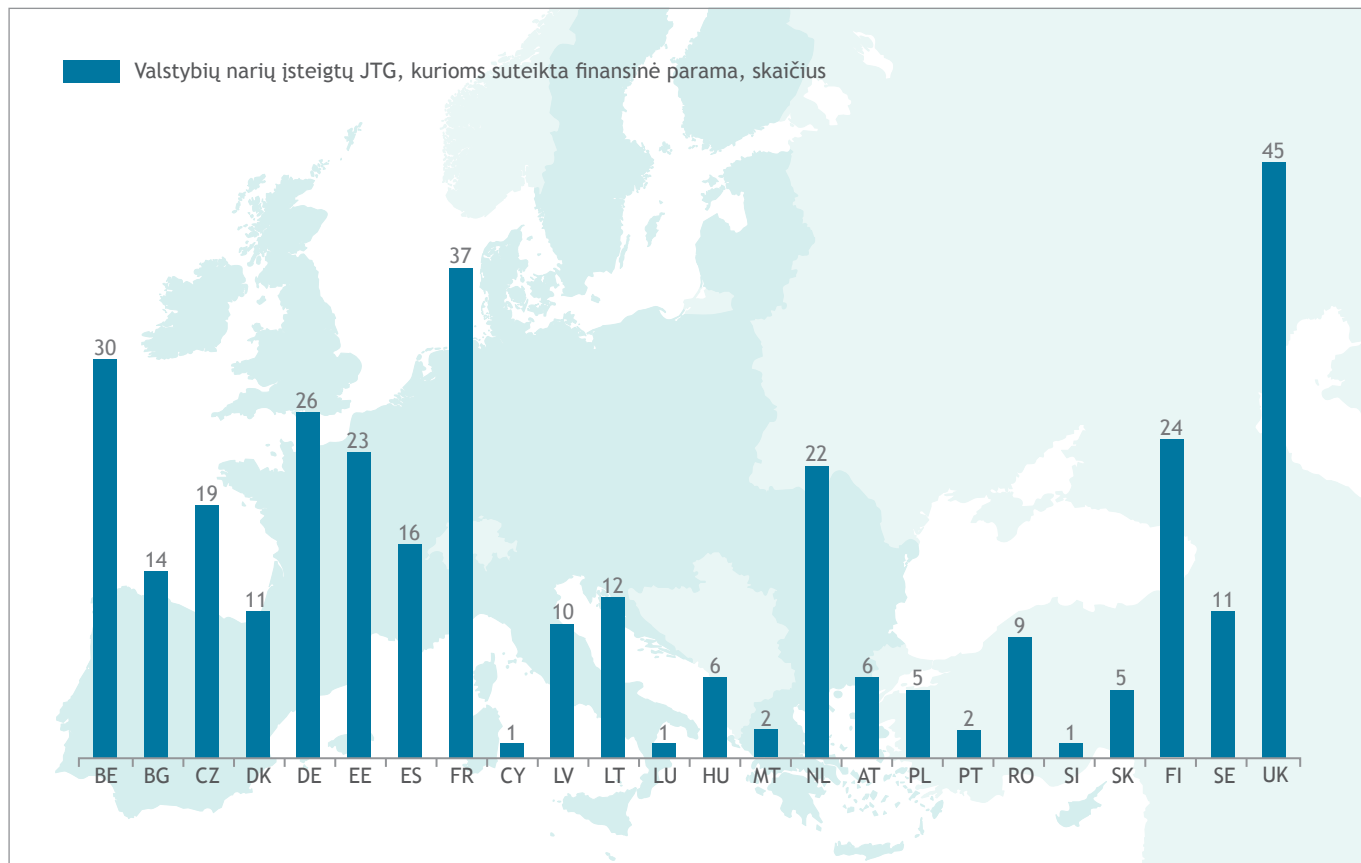

Bylos pavyzdys

Buvo sudaryta JTG, siekiant išardyti keletą ONG, kurių kilmės šalis – Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija. Šios ONG užsiėmė neteisėta prekyba dideliais kiekiais, daugiausia – heroino ir kokaino, kuriuos tiekė į Nyderlandus, Austriją ir Vokietiją. Dėl JTG veiksmų ONG veikos mastas buvo žymiai sumažintas. Bendradarbiavimas šioje byloje lėmė tai, kad Austrijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose ir Buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje buvo įvykdyta daug suėmimų ir priimta apkaltinamųjų nuosprendžių, taip pat konfiskuoti dideli kiekiai heroino, kokaino, narkotikų skiedimo medžiagų, marihuanos ir grynųjų pinigų.

Šioje byloje Eurojustas atliko svarbų vaidmenį: koordinavo valstybių narių tyrimus, skatino tyrimų inicijavimą ir baudžiamąjį persekiojimą Buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje ir Nyderlanduose. Iš viso per ketverius metus Eurojustas surengė aštuonis koordinacinius pasitarimus, kurie palengvino diskusijas apie vykdomus tyrimus, JTG sudarymo tikslingumą ir atliktus veiksmus. Toks bendradarbiavimo metodas buvo laikomas pelningu, nes nereikėjo teikti STP prašymų tarp dalyvaujančių valstybių narių ir trečiosios šalies. Taip pat Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos institucijos galėjo informuoti dalyvaujančias valstybes nares apie vykdomų telefoninių pokalbių pasiklausymo rezultatus. Tokia galimybė nebūtų įmanoma teikiant įprastą STP prašymą. Eurojustas padėjo parengti JTG susitarimą, padėjo išsiaiškinti teisinius reikalavimus ir konsultavo dėl specialių JTG susitarimo nuostatų. Kartu su atitinkamomis institucijomis Eurojustas parengė įtariamųjų ir procesinių veiksmų padėties susijusiose valstybėse narėse apžvalgą. Be to, Eurojustas suteikė finansinę paramą JTG.

Eurojusto JTG finansavimas (2009 m. gruodis - 2014 m. rugpjūtis)

2014

m. įvykių kalendorius

Birželio 4–5 d., Haga
Strateginis pasitarimas dėl terorizmo

Birželio 10–11 d., Haga
Strateginis seminaras dėl Europos arešto ordono ir patariamojo forumo susitikimas

Birželio 11–12 d.
Rinkodaros seminaras Prancūzijoje

Kovo 24 d., Haga
Eurojusto dalyvavimas Branduolinio saugumo viršūnių susitikime

Birželio 25–26 d., Haga
JTG nacionalinių ekspertų 10-asis metinis susitikimas

SAUSIS

VASARIO

KOVO

BALANDIS

GEGUŽĖS

BIRŽELIO

Vasario 14 d., Haga
EP nario, Eurojusto reglamento pranešėjo Axel Voss vizitas

Vasario 26 d., Haga
Europos teismo tinklo (EJN) kontaktinių asmenų 35-asis susitikimas

Gegužė–22 d., Haga
Genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo Europos tinklo 16-asis susitikimas

Gegužės 15–16 d.
Rinkodaros seminaras Lenkijoje

Gegužės 26–27 d.
Rinkodaros seminaras Vengrijoje

Lapkričio 3 d., Valeta

Susitarimo memorandumas tarp Eurojusto ir Europos pagrindinių teisių agentūros (PTA)

Rugsėjo 21 d.

7-oji Hagos Tarptautinė diena

Rugsėjo 29–30 d., Haga

Strateginis pasitarimas dėl neteisėtos prekybos narkotikais

Lapkričio 19–20 d., Haga

Susitikimas „Elektroniniai nusikaltimai: kaip susidoroti su 21 a. iššūkiais“

Lapkričio 21 d., Briuselis

Spaudos konferencija ir Eurojusto strateginio projekto dėl nusikaltimų aplinkai ataskaitos pristatymas

LIEPOS

RUGPJŪTIS

RUGSĖJO

SPALIO

LAPKRIČIO

DECEMBER

Liepos 10 d., Haga

Bendradarbiavimo susitarimas tarp Eurojusto ir Moldovos Respublikos

Spalio 16–17 d., Haga

Eurojusto kontaktinių asmenų ir ryšių prokurorų pasitarimas tema „Papildomumas, sąveika ir bendradarbiavimas“

Gruodžio 11–12 d., Haga

Strateginis seminaras dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų išaldymo ir konfiskavimo, patariamojo forumo susitikimas

Liepos 15 d., Haga

Susitarimo memorandumas tarp Eurojusto ir Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (ENNSC)

Eurojusto darbas

2.1 Eurojusto darbas su bylomis prioritetinėse nusikalstamumo srityse

2014–2017 m. ciklo veiklos prioritetus Eurojustas derina su ES prioritetais sunkių nusikaltimų ir organizuoto nusikalstamumo srityse, kuriuos nustatė Taryba, išskyrus neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais. Tačiau tarp Eurojusto prioritetų yra tam tikrų nusikaltimų rūšių, kurios nebuvo nustatytos kaip prioritetinės ES politikos cikle: korupcija, ES finansiniams interesams kenkiantys nusikaltimai ir terorizmas.

POVEIKIS

Visi 2014–2017 m. ES politikos cikle Tarybos nustatyti prioritetai buvo perkelti į daugiamečius strateginius planus (DSP), apibrėžiant, kokių strateginių tikslų reikia siekti. Tuo tikslu buvo paleisti devyni EMPACT projektai (po vieną kiekvienam Tarybos prioritetui), padedantys koordinuoti valstybių narių ir ES organizacijų veiksmus kovojant su nustatytomis grėsmėmis. Kiekvienais metais EMPACT projektuose apibrėžiami operatyvinių veiksmų planai (OVP), kaip pasiekti šiuos strateginius tikslus.

Eurojustas aktyviai dalyvavo rengiant 2015 m. OVP. Pažymėtina, kad Eurojusto atstovai dalyvavo 33 susitikimuose, skirtuose visoms devynioms EMPACT prioritetinėms nusikalstamumo sritims aptarti, tame tarpe ir lapkritį vykusiame nacionalinių EMPACT koordinatorių susitikime (žr. Tarybos dok. 15930/14). Susitikimuose buvo aptarti šie dalykai: neteisėtos imigracijos palengvinimas; prekyba žmonėmis; padirbtos prekės; sukčiavimas akcizų srityje ir pinigų plovimas; sintetiniai narkotikai; kokainas ir heroinas; neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais; organizuoti turtiniai nusikaltimai; elektroniniai nusikaltimai.

Eurojusto dalyvavimas rengiant 2015 m. OVP buvo paremtas 2013 m. Tarybos priimta bendrąja pozicija, numačiusia Eurojusto dalyvavimą šiose šešiose srityse: bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis; finansiniai tyrimai (įskaitant turto susigrąžinimą); informuotumo didinimas; mokymai; teisinės / praktinės kliūtys; koordinuojamų tyrimų ir baudžiamųjų persekiojimų skaičiaus didėjimas.

Prioritetinės nusikalstamumo sritys - bendri statistiniai duomenys

Prioritetinė nusikaltimo sritis	Bylos		Koordinaciniai pasitarimai		JTG	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
Sukčiavimas	449	560	60	60	21	32
Korupcija	52	55	16	9	3	4
FIA nusikaltimai	31	70	8	7	1	2
MONG	257	128	66	13	8	13

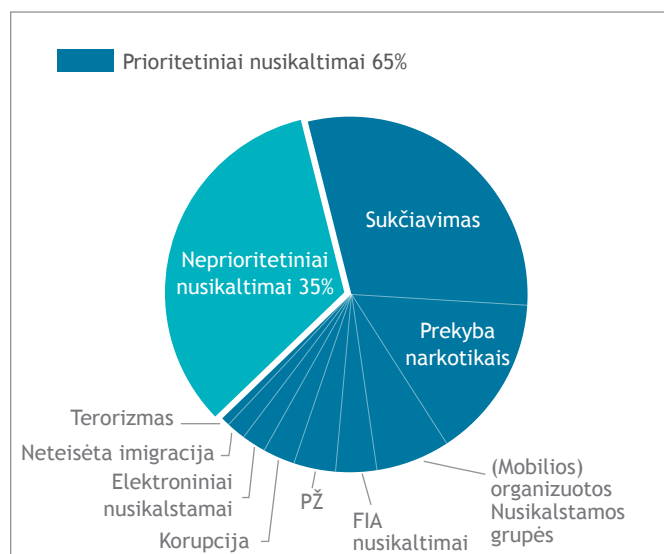
Nusikalstamu būdu įgytų pajamų tvarkymas

Eurojustas rėmė praktikus sunkių nusikaltimų tyrimuose taikydamas šiuos metodus: nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymą, išaldymą, konfiskavimą, naudojimą ir grąžinimą.

2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje ir 2006 m. spalio 6 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti yra svarbios priemonės, padedančios užtikrinti, kad nusikalsti nebūtų pelninga. Kiekviename Sprendime praktikas pateikiamas standartinis sertifikatas.

Eurojustas parengė [redaguojamo formato](#) sertifikatų pavyzdžius, kuriuos praktikai gali rasti mūsų interneto svetainėje, tuo palengvindamas Sprendimų taikymą ir jų laikymąsi.

Eurojusto prioritetinės nusikaltimų rūšys

Prioritetinė nusikaltimo sritis	Bylos		Koordinaciniai pasitarimai		JTG	
	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.	2013 m.	2014 m.
Neteisėta prekyba narkotikais	239	283	56	52	26	31
Elektroniniai nusikaltimai	29	42	10	15	9	6
Neteisėta imigracija	25	32	5	10	7	9
Terorizmas	17	14	3	4	1	2
Prekyba žmonėmis	84	71	24	12	15	18

2.1.1 Sukčiavimas

Po 2012 m. prasidėjusios tendencijos vėl gerokai padaugėjo darbo su sukčiavimo bylomis. Sukčiavimo bylos sudaro beveik trečdalį visų 560-ies 2013 m. užregistruotų bylų. Palyginti su 2013 m., koordinacinių pasitarimų skaičius nepakito (60), tuo tarpu JTJG – žymiai padidėjo (32).

Dauguma bylų susijusios tik su sukčiavimu (348) arba priskiriamos bendrai „kitų rūšių sukčiavimo“ kategorijai. Jos subkategorijose daugiausiai buvo užregistruota apgaulės (157) ir sukčiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje (141) atvejų. Sukčiavimas paprastai susijęs su pinigų plovimu (83), dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje (48) ir administracinių dokumentų klasifikavimu (41).

Eurojusto darbas su bylomis rodo, kad pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės buvo Vengrija, Austrija ir Slovėnija, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Jungtinės Karalystės, Vokietijos ir Ispanijos.

Eurojustas padidino savo indėlį į ES lygmeniu dedamas pastangas kovoje su visomis sukčiavimo formomis, neapsiribodamas tik darbu su bylomis. Atsižvelgiant į tai, Eurojustas surengė susitikimus su Europos Audito Rūmų delegacijomis, kad įvertintų ES veiksmingumą kovojant su tarpvalstybinio masto sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje, ir su Europos Komisijos Sveikatos ir vartotojų reikalų generalinio direktorato, DG SANTE (anksčiau – DG SANCO) atstovais, kad aptartų būdus, kaip stiprinti bendradarbiavimą sukčiavimų, susijusių su maisto produktų, alkoholio, pesticidų ir produktų ženklavimu, srityje.

Eurojustas dirbo su maisto grandinės vertinimo konsorciūmo nare „Arcadia International“, kuriai kiek anksčiau 2014 m. DG SANTE pavedė atlikti tyrimą dėl pesticidų neteisėtos prekybos ir padirbinėjimo, taip pat *ad hoc* tyrimą dėl oficialios kontrolės ir vykdymo užtikrinimo veiksmų poveikio sukčiavimui maisto pro-

duktų srityje taikomai dabartinei teisinei sistemai. Šių tyrimų paskirtis – padėti Komisijai sustiprinti kovą su nesąžininga veikla maisto grandinėje ir, visų pirma, įvertinti, ar atitinkama ES politika ir teisinė sistema yra pakankamos ir veiksmingos, ar reikia imtis tolesnių veiksmų.

Bylos pavyzdys

Vokietijos institucijos keletą metų tyrė bendroves, kurios, kaip įtariama, vykdė sudėtingą sukčiavimo PVM srityje schemą. Vokietijos Kelno ir Augsburgio prokuratūros išsiuntė STP prašymus Nyderlandų institucijoms dėl kratų atlikimo. Pagal Nyderlandų baudžiamojo proceso kodeksą, Nyderlanduose konfiskuotus dokumentus galima perduoti užsienio institucijai tik turint teismo sprendimą ir paliekama galimybė suinteresuotiesiems šalims teikti skundą. Dėl šios tvarkos kai kurie tiksliniai subjektai (dalis jų naudojosi to paties advokato paslaugomis), pateikė apeliacinį skundą dėl poėmių, kuris buvo patenkintas.

Galiausiai, siekiant paspartinti kelių STP prašymų, išduotų dėl tų pačių asmenų ir (arba) korporacijų, vykdymą, buvo kreiptasi į Eurojustą dėl pagalbos ir užregistruota dvišalė byla.

2014 m. vasarį Eurojuste surengto koordinacinio pasitarimo metu daugiausia dėmesio buvo skiriama galimybėms paspartinti vykdymo procesą, atsižvelgiant į atitinkamų procedūrų apribojimus.

Pasitarime dalyvavusios Vokietijos ir Nyderlandų institucijos sutarė dėl šių bendradarbiavimo stiprinimo metodų:

- ▶ siųsti atskirus STP prašymus dėl reikavimo perduoti dokumentus ir kratos atlikimo įvairių korporacijų sandėliuose, o ne vykdyti du prašymus, pateikiamus tame pačiame dokumente;
- ▶ pasiteirauti nacionalinių institucijų, ar Augsburgėje vykdomam tyrimui svarbūs dokumentai buvo Nyderlandų institucijų konfiskuoti ankstesnių šių korporacijų tyrimų metu ir išsiųsti STP prašymą dėl šių dokumentų perdavimo;
- ▶ atšaukti Kelno STP prašymą ir vykdyti tik Augsburgės prokuratūros siųstus prašymus. Vėliau Kelno prokuratūra gali prašyti pateikti informaciją, surinktą tiriant Augsburgės bylas.

Svarbiausi veiksniai, padėję užtikrinti teisminį bendradarbiavimą tarp dviejų valstybių narių laikantis esamų procedūrinių reikalavimų, buvo bendras interesas ir konstruktyvus dialogas tarp dalyvaujančių nacionalinių institucijų

2.1.2 Korupcija

Praėjusiais metais korupcijos bylų (55) ir šios nusikaltimo rūšies pagrindu sudarytų JTG (4) skaičius šiek tiek padidėjo, o susijusių koordinacinių pasitarimų kiekis – sumažėjo (9).

26 bylos buvo susijusios tik su korupcija, o 14 bylų taip pat buvo tiriamas pinigų plovimas, 10 – apgaulė ir sukčiavimas.

Ispanija, Graikija, Kroatija, Italija ir Latvija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Jungtinės Karalystės, Austrijos, Vokietijos, ir Nyderlandų.

Siekiant sustiprinti dalyvavimą kovos su korupcija srityje, tebevykdomos atitinkamos procedūros, nukreiptos į Eurojusto ryšius su korupcijos sporte (angl. Focal Point Sports Corruption) ir turto susigrąžinimo (angl. Focal Point Asset Recovery) analizės grupėmis.

Maža to, Eurojustas dalyvavo ES tarpvalstybinio kyšininkavimo darbo grupės organizuotoje konferencijoje, kur skaitė pranešimą. Darbo grupę sudaro teisėsaugos specialistai ir prokurorai iš valstybių narių ir jai vadovauja Londono miesto policijos užsienio kovos su korupcija padalinys. Šios darbo grupės paskirtis – suburti panašios kompetencijos ES agentūras, kad jos galėtų pasidalinti informacija apie šiuolaikinę praktiką ir konkrečių bylų tyrimus, nustatyti tarpusavio bylas ir galimybes bendriems tyrimams vykdyti, kurti tinklus ir darbo ryšius su kovos su korupcija specialistais, kad praplėstų žinias apie įvairių visos ES agentūrų teisinius, jurisdikcijos ir veiklos kriterijus.

2.1.3 finansiniams interesams kenkiantys nusikaltimai (FIA nusikaltimai)

Palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, padaugėjo darbo su FIA nusikaltimų, pripažintų prioritetine nusikalstamumo sritimi 2014 m., bylomis. 2014 m. buvo užregistruota daugiau kaip du kartus daugiau FIA nusikaltimų bylų (70), palyginti su 2013 m. (31). FIA nusikaltimams tirti buvo organizuoti septyni koordinaciniai pasitarimai ir sudarytos dvi JTG.

Kaip numatyta Eurojusto darbo su bylomis programoje, FIA nusikaltimai, be nusikaltimų, konkrečiai kenkiančių ES finansiniams interesams, dar apima cigarečių kontrabandą ir klastojimą. Dažniausiai FIA nusikaltimai nagrinėjami kaip pavienės nusikalstamos veikos arba susiejami su apgaule ir sukčiavimu (35) arba pinigų plovimu (8).

Vengrija, Bulgarija, Malta ir Lenkija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Vokietijos, Jungtinės Karalystės ir Slovakijos Respublikos.

Finansinių interesų apsauga Europos Sąjungoje taip pat buvo visose valstybėse narėse išplatinto klausimyno tema. Surinkti atsakymai buvo pristatyti Kolegijai 2014 m. gruodį. Valstybių narių atsakymai aiškiai parodė, kad pagrindinės tarpvalstybinio bendradarbiavimo šioje srityje teisinės problemos / praktiniai iššūkiai yra šie veiksniai: įtampa dėl skirtingų teisinių sistemų (pvz., skirtingi reikalavimai dėl įrodymų priimtumo teisme); STP prašymo vykdymo vėlavimas ar neįvykdymas; nekoordinuojamas kratos orderių vykdymas. Atsakymai taip pat pabrėžė, kokia svarbi Eurojusto parama šioje srityje, o ypač – Eurojusto gebėjimas teikti pagalbą rengiant ir (arba) vykdant STP procedūras ar priemones ir sprendžiant jurisdikcijos kolizijas.

Bylos pavyzdys

Lietuvos muitinė vykdė tyrimą dėl kyšininkavimo, dokumentų klastojimo ir neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis. Šio tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2011 m. Lietuvos piliečiai prisijungė prie ONG, siekdami neteisėtai įvežti didelius kiekius cigarečių į ES rinką išvengdami akcizo ir PVM mokesčių. ONG gabenė cigaretes iš vieno akcizų arba muitinės sandėlio į kitą skirtingose valstybėse narėse nemokėdami mokesčių, pasinaudodami spragomis Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo ir kontrolės sistemoje (EMCS), kuri buvo sukurta akcizais apmokestinamų prekių gabenimui tarp valstybių narių stebėti.

Tyrimo metu buvo nustatyta, kad cigaretės buvo iš dalies skirtos Švedijos ir Jungtinės Karalystės rinkoms. Nusikalstamos veikos, susijusios su nusikaltimais Lietuvoje, taip pat buvo aptiktos Bulgarijoje, Kipre, Danijoje, Estijoje, Vokietijoje, Graikijoje ir Lenkijoje.

Eurojuste buvo gautas prašymas paremti teisminį bendradarbiavimą dėl didelio skaičiaus dalyvaujančių valstybių narių ir dėl to, kad ONG naudotas *modus operandi* anksčiau nebuvo aptiktas Lietuvoje. 2013 m. kovą buvo sušauktas koordinacinis pasitarimas su Belgija, Danija, Vokietija, Švedija ir Jungtine Karalyste, siekiant aptarti aktyvaus teismo bendradarbiavimo galimybes, kad būtų užkirstas kelias tolesniems nusikaltimams pagal tą patį *modus operandi*, išardyta nusikalstama grupė ir įvertintas poreikis sudaryti JTG.

Kadangi tuo metu panašių nusikalstamų veikų tyrimas buvo vykdomas Švedijoje, 2013 m. liepą buvo sudarytas vienerių metų susitarimas tarp Švedijos ir Lietuvos dėl kaltininkų nustatymo ir patraukimo baudžiamajon atsakomybėn. JTG buvo suteiktas Eurojusto finansavimas, panaudotas abiejose valstybėse narėse vykusio proceso metu reikalingų dokumentų vertimui. JTG buvo pratęstas iki 2015 m. sausio.

Prieš teismą stėjo keturiolika lietuvių įtariamųjų ir Lietuva perdavė Švedijai bylą dėl dviejų Lietuvoje sulaikytų Švedijos piliečių. Dėl JTG veiklos ir teismo bendradarbiavimo tarp visų dalyvaujančių valstybių narių visoje Europoje buvo apklausiami liudytojai ir konfiskuota milijonai nelegalių cigarečių.

Lietuvos prokuroras pareiškė, kad „2014 m. rezultatas nebūtų buvęs įmanomas be teismo bendradarbiavimo tarp dalyvaujančių valstybių narių“.

2.1.4 MONG

Palyginti su 2013 m., su MONG susijusių užregistruotų bylų (128) ir Eurojuste surengtų koordinacinių pasitarimų (13) skaičius žymiai sumažėjo. Šis sumažėjimas siejamas su šio nusikaltimo rūšiai taikomo skaičiavimo metodikos pakeitimais, kurie įsigaliojo nuo 2014 m. sausio 1 d. Pakeitus metodiką, ši nusikaltimo rūšis nebeapima (bylų, susijusių su) dalyvavimo nusikalstamame susivienijime arba organizuotame nusikaltime. Šiuo metu MONG priskiriami tik šie nusikaltimai: organizuotas turtinis nusikaltimas (OTN), įskaitant organizuotą plėšimą; variklinių transporto priemonių nusikaltimai; neteisėta prekyba kultūros vertybėmis. Su šia nusikaltimo rūšimi susijusių JTG skaičius žymiai padidėjo (13), palyginti su 2013 m.

Dažniausiai OTN bylos susijusios su viena iš šių pagrindinių nusikaltimo rūšių: OTN kartu su organizuotu plėšimu (58), variklinių transporto priemonių nusikaltimais

(15) arba neteisėta prekyba kultūros vertybėmis (5). Kita nusikalstama veika, su kuriais dažnai būna susiję šie nusikaltimai, paprastai būna dalyvavimas nusikalstamame susivienijime (24) arba nužudymas (9).

Prancūzija, Lenkija, Belgija ir Čekijos Respublika buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės OTN bylose, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Prancūzijos, Italijos, Danijos ir Rumunijos.

Papildomai prie OTN bylų, Eurojustas sutelkė dėmesį į procedūrinių ir teisinių klausimų analizę MONG bylose, susijusiose su OTN, vykdydamas projektą pagal 2014 m. OVP programą dėl EMPACT prioritetinės srities OTN.

Siekiant šio tikslo, 2014 m. buvo parengta ataskaita, kurios pagrindinis tikslas buvo įvertinti teisėsaugos dalyvių suvokimą, kiek teisinės ir procedūrinės problemos nulemia MONG, kurios specializuojasi OTN srityje, pa-

plitimą ir kokią įtaką tai turi policijos operacijoms prieš MONG, įvertinant tai, kad faktinio baudžiamojo persekiojimo arba apkaltinamojo nuosprendžio atvejai yra gan reti. Tikimasi, kad 2015 m. (po 2014 m. pristatytos ataskaitos) bus parengta tolesnė analizė, kurioje bus bandoma aiškintis tas pačias problemas, kurios aptartos pirmoje ataskaitoje, tačiau vertinant iš prokurorų ir teisėjų požiūrio.

Išvadų šiame Eurojusto remiamame projekte tikimasi sulaukti 2015 m., kai bus surengtas strateginis seminaras prokurorams, teisėjams ir EMPACT prioritetinės OTN srities atstovams, kuriame bus galima keistis nuomonėmis ir dalintis geriausia praktika. Po to bus parengta galutinė ataskaita su rekomendacijomis valstybėms narėms.

2.1.5 Prekyba narkotikais

Prekybos narkotikais bylų skaičius gerokai išaugo (283) m tuo tarpų atitinkamų koordinacinių pasitarimų skaičius šiek tiek sumažėjo (52). Su šios rūšies nusikaltimu

susijusių JTG skaičius padidėjo (31), palyginti su 2013 m. Prekyba narkotikais yra antra labiausiai paplitusi nusikaltimo rūšis 2014 m. Eurojusto bylose.

Taip pat, kaip ir praėjusiais metais, daugumoje 2014 m. užregistruotų prekybos narkotikais bylų buvo tiriamas tik šis nusikaltimas (223). Kiti nusikaltimai, su kuriais dažniausiai buvo susijusi prekyba narkotikais, buvo dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje (37), organizuotas nusikalstamumas (19) ir pinigų plovimas (16). Pagrindinė neteisėta medžiaga, dėl kurios buvo atliekama daugiausia tyrimų šiose bylose, buvo kanapės ir kokainas.

Ispanija, Italija ir Slovėnija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės *vis-à-vis* prekybos narkotikais bylose, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Ispanijos, Nyderlandų ir Italijos.

Greta darbo su bylomis, Eurojustas buvo ypač aktyvus šios prioritetinės nusikaltimo srities strateginiame lygmenyje. Eurojustas bendravo su daugeliu pagrindinių dalyvių šioje srityje, pavyzdžiui, ENNSC, Pompidou gru-

Bylos pavyzdys

Nuo 2013 m. Belgijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Nyderlanduose, Rumunijoje ir Jungtinėje Karalystėje buvo tiriami juvelyrinių parduotuvių plėšimai, vykdomi nuo 2011 m. Tyrimų metu buvo atskleista hierarchinė ir disciplinuota ONG, sudaryta iš Rumunijos piliečių, kuri, kaip buvo manoma, buvo aktyvi daugelyje valstybių narių. Jie kruopščiai planuodavo savo veikas, naudojo kūjus ir taikydavo dėmesio atitraukimo metodus, pvz., Molotovo kokteilius, perpildytas gatves ir degančius automobilius. Juvelyrų buvo atrenkami pagal pabėgimo maršrutus. Manoma, kad pajamos iš plėšimų, siekiančios keletą milijonų eurų, buvo persiųstos ONG į Rumuniją. Informacijos mainai policijos lygmeniu (per Interpolą, Europolą ir dvišaliu pagrindu), drabužių ir kitų nusikaltimo vietoje paimtų daiktų ekspertizė padėjo susieti įtariamuosius su daug apiplėšimų keliose valstybėse narėse.

Kelios bylos buvo užregistruotos Eurojuste ir 2013 m. birželį tarp Jungtinės Karalystės ir Rumunijos buvo sušauktas koordinacinis pasitarimas. Praėjus vienam mėnesiui nuo šio pasitarimo, buvo sudaryta Jungtinės Karalystės ir Rumunijos JTG. Po penkių mėnesių Belgija prisijungė prie JTG. JTG gavo finansavimą iš Eurojusto. Eurojusto teikiama parama užtikrino, kad JTG nariai gali laikytis pragmatiško požiūrio į įrodymų tvarkymą ir lengvai prieiti prie informacijos vykstančiuose tyrimuose. Po to, kai plėšimai buvo susieti visoje Europoje, 2013 m. gruodį Italija ir Jungtinė Karalystė surengė dar vieną koordinacinį pasitarimą, kuriame dalyvavo Belgija, Kroatija, Prancūzija, Vengrija, Italija, Nyderlandai, Rumunija, Slovėnija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė. Buvo pasidalinta naujausia informacija apie tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą. Po pasitarimo buvo apsikeista papildoma informacija ir įvertinti keli nauji plėšimai, kuriuos įvykdė tos pačios ONG nariai. Nors Rumunijoje nebuvo įvykdyta jokių nusikaltimų, Rumunijos institucijų kitoms dalyvaujančioms valstybėms suteikta informacija buvo būtina siekiant sėkmingo teismo bendradarbiavimo šioje byloje.

Kelios valstybės narės išdavė EAO ir Belgijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje buvo įvykdyti areštai. Daug įtariamųjų buvo užklupti nusikaltimo vietoje ir teismo procese prisipažino kaltais. Iki 2014 metų pabaigos daugiau kaip 20 žmonių buvo pripažinti kaltais dalyvaujančiuose valstybėse. 2014 m. su byla vis dar buvo dirbama, o 2015 m. laukiama tolesnių teismo procesų ir apkaltinamųjų nuosprendžių.

Bylos pavyzdys

2013 m. dviejuose sunkvežimiuose su Olandijos valstybiniais numeriais, vyksančiuose iš Ispanijos ir vairuojamuose dviejų Olandijos piliečių, Prancūzijos muitinės pareigūnai atliko patikrinimą. Pirmajame sunkvežimyje tyrėjai aptiko 901 kg kanapių ir atliko jų poėmį. Nors antrajame sunkvežimyje nebuvo aptikta kanapių, buvo rasta narkotikų slėptuvė.

Prancūzijos institucijos areštavo du Olandijos piliečius ir jų atžvilgiu Prancūzijoje buvo pradėtas tyrimas dėl įtarimų narkotikų importu. Remiantis jų pareiškimais, abu vairuotojai dirbo tam pačiam nusikalstamam tinklui, veikiančiam trijose valstybėse narėse. Ispanijoje narkotikai buvo paimami, Prancūzija buvo tranzito valstybė, o Nyderlandai – galutinė paskirties vieta. Nustatyta, kad įtariamasis vadovavo šio prekybos narkotikais tinklo logistikai, o vėliau buvo aptikta, kad lygiagretūs tos pačios ONG tyrimai dėl prekybos narkotikais ir pinigų plovimo buvo vykdomi Nyderlanduose.

Eurojustas gavo prašymą dėl paramos koordinuojant šiuos lygiagrečius tyrimus ir palengvinant STP prašymų vykdymą, ypač – išvengti ne bis in idem problemos. 2014 m. kovą buvo sušauktas Prancūzijos, Nyderlandų ir Ispanijos koordinacinis pasitarimas. Šio pasitarimo metu buvo nutarta visų pirma siųsti Nyderlandų STP prašymą Prancūzijai su prašymu perduoti Prancūzijoje tiriamos bylos kopiją ir apklausti du sulaikytus tiriamuosius; po to Prancūzija turi siųsti STP prašymą Ispanijai, kad patikrintų vieno iš dviejų įtariamųjų prisipažinimą ir patikslintų kompanijos, kurioje narkotikai paimami, tikslų išitraukimo lygį. Ispanijos institucijos patvirtino informaciją dėl paėmimo vietos ir jos savininko, Ispanijoje gyvenančio Olandijos piliečio, taip pat nustatė jo ryšį su Prancūzijoje areštuotais įtariamaisiais. Olandijos pilietis buvo sulaikytas dėl priklausymo tiriamai ONG.

pe ir Europos prokurorų, atsakingų už nusikalstamų veikų, susijusių su sintetiniais narkotikais ir psichoaktyviomis medžiagomis, tyrimą, tinklu (ENPSDP). Eurojustas dalyvavo projekte, kuriam vadovavo ENPSDP ir Europos Taryba (Pompidou grupė ir HELP). Projekto tikslas buvo sukurti interneto svetainę prokurorams, kurie specializuojasi sintetiniuose narkotikuose.

Bendradarbiavimas su ENNSC

ENNSC direktorius dalyvavo liepos 15 d. Kolegijos susirinkime ir aptarė bendradarbiavimo galimybes. Pasibaigus susirinkimui, Eurojusto pirmininkė ir ENNSC direktorius pasirašė susitarimo memorandumą (SM). SM atveria kelią glaudesniam bendradarbiavimui tarp šių dviejų institucijų dėl su narkotikais susijusių klausimų ir bus įgyvendinamas bendrais veiksmais. Sprendimas dėl šių veiksmų bus priimamas atsižvelgiant į partnerių atitinkamas darbo programas. Rugsėjį ENNSC dalyvavo strateginiame pasitarime dėl prekybos narkotikais, kur skaitė pranešimą „ES kovos su narkotikais padėtis. Su narkotikais susijusios bausmės ir rodikliai“ ir susijusio praktinio seminaro metu aptarė galimus problemų, kylančių dėl skirtumų tarp teisės aktų, taikomų naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms (NPM) ir (pre-) prekursoriams, sprendimo būdus.

Strateginis pasitarimas dėl prekybos narkotikais

Eurojusto organizuotas strateginis pasitarimas dėl neteisėtos prekybos narkotikais buvo surengtas rugsėjo 29 ir 30 d. Hagoje. Iš viso intensyviuose praktiniuose seminaruose ir diskusijose dalyvavo 80 prokurorų, teisėsaugos institucijų ir ekspertų iš visų valstybių narių, dirbančių prekybos narkotikais srityje. Taip pat buvo sulaukta atstovų iš Brazilijos, JAV ir Norvegijos, ES institucijų ir tarptautinių organizacijų, tame tarpe ir Europolo, ENNSC, Europos Tarybos (Pompidou grupės) ir UNODC. Šiame strateginiame pasitarime, sušauktame po 2011 m. spalį Krokuvoje ES pirmininkaujančios Lenkijos surengto Eurojusto strateginio pasitarimo dėl prekybos narkotikais, buvo siekiama padidinti tarptautinio teismo bendradarbiavimo veiksmingumą prekybos narkotikais bylose. Visų pirma, pasitarime buvo aptar-

tos šios sritys: kontroliuojamieji gabenimai, NPM ir (pre-) prekursoriai ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis.

Pasitarimo ataskaitą kartu su kovos su narkotikais veiksmų plano įgyvendinimo ataskaita ir papildoma medžiaga galima rasti Eurojusto interneto svetainėje. Taip pat žr. 3.2 skyrių

2.1.6 Elektroniniai nusikaltimai

Eurojuste užregistruotų elektroninių nusikaltimų bylų skaičius (42) žymiai išaugo; su elektroniniais nusikaltimais susijusių koordinacinių pasitarimų padidėjo 50 proc. (15), taip pat buvo sudarytos šešios JTG.

2014 m. užregistruotos bylos dažniausiai buvo susijusios su dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje (11), apgaule ir sukčiavimu (16), tačiau dalis bylų buvo susijusios tik su elektroniniais nusikaltimais (15).

Rumunija, Jungtinė Karalystė ir Vengrija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės elektroninių nusikaltimų bylose, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Prancūzijos, Danijos ir Nyderlandų.

Eurojustas yra susijęs su Neteisėtos prekybos interneto prekyvietėse (ITOM) projektu – Olandijos iniciatyva, kurią finansuoja Europos Sąjunga, skirta skatinti integruotą požiūrį į neteisėtą prekybą anoniminėse prekyvietėse internete. Tam reikia inicijuoti koordinuotas intervencijas, glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis (tarptautinėmis) teisėsaugos agentūromis, įskaitant Europos kovos su elektroniniais nusikaltimais centrą (EC3), teismines institucijas, kitas visuomenines organizacijas, privatų Europos Sąjungos sektorių.

Taip pat Eurojustas siejamas su Mokytojų mokymo ir sertifikavimo programos projektu (TOT). Tai ES finansuojamas Ispanijos projektas, kuriuo siekiama žymiai pagerinti efektyvumą, bendradarbiavimą ir tarpusavio supratimą tarp teisėsaugos institucijų (TI) ir prokuro-rų kovojant su elektroniniais nusikaltimais. Šio projekto pagrindiniai tikslai yra organizuoti „mokytojų mokymo“ kursus TI ir prokurorams, taip pat sukurti Europos elektroninių nusikaltimų tyrėjų ir prokurorų sertifikavimo sistemą.

Bendradarbiavimas su EC3

Eurojustas ir toliau rėmė EC3 veiklą: dalyvavo susitikimuose su Programos taryba, o nuo 2014 m. liepos – paskyrė Kolegijos narį atstovauti Eurojustui EC3,

kad būtų lengviau keistis informacija. Be to, siekiant stiprinti bendradarbiavimą su EC3, buvo baigtos derybės ir duotas pritarimas modeliui „Susitarimas tarp Eurojusto ir Europolo dėl laikino Eurojusto atstovo paskyrimo į Europos kovos su elektroniniais nusikaltimais centrą“.

Laikino Eurojusto atstovo paskyrimo į EC3 tikslas – palengvinti informacijos mainus, padėti užtikrinant įrodymų priimtinumą teisiniuose procesuose, skatinti ankstyvą Eurojusto išitraukimą ir optimizuoti atsizvelgimą į teisminį aspektą EC3 viduje.

Eurojusto atstovo dalyvavimas gali pagerinti baudžiamojo persekiojimo veiksmingumą ir, prireikus, turto konfiskavimo procesą elektroninių nusikaltimų bylose. Norėdamas tai padaryti, Eurojusto atstovas gali dalyvauti EC3 rengiamuose darbo susitikimuose, taip pat, prireikus sudaryti JTG, jis plės Eurojusto vaidmenį ir veiksmus, padės nacionalinėms valdžios institucijoms, ypač tais atvejais, kai bus būtina derinti vienu metu vykdomas tyrimų ir teismines veiklas.

Gruodžio mėnesį Eurojustas paskelbė kvietimą dalyvauti deleguoto nacionalinio eksperto (DNE) – Eurojusto atstovo EC3 atrankoje.

Strateginis pasitarimas dėl elektroninių nusikaltimų

Lapkričio 19 ir 20 d. Eurojustas surengė strateginį pasitarimą tema „Elektroniniai nusikaltimai: kaip susidoroti su 21 a. iššūkiais?“. Pasitarime dalyvavo teismų ir policijos ekspertai iš valstybių narių, kurie pasidalino savo patirtimi ir nuomonėmis interaktyvių praktinių seminarų metu. Pasitarime daugiausia dėmesio buvo skiriama su elektroniniais nusikaltimais susijusioms temoms: įrodymų priimtinumui, tarpvalstybinio masto prieigai prie duomenų, duomenų saugojimui.

Pratęsiant Eurojusto strateginį pasitarimą dėl elektroninių nusikaltimų, lapkričio 21 d. įvyko ES prokurorų, dirbančių elektroninių nusikaltimų srityje, kūrybinių idėjų seminaras, kurio metu dalyviai turėjo galimybę tyrinėti bendradarbiavimo šioje srityje stiprinimo metodus ir priemones. Taip pat žr. 3.3 skyrių.

Bylos pavyzdys

2013 m. Eurojusto metinėje ataskaitoje buvo pristatytas bylos pavyzdys apie baudžiamąjį procesą prieš ONG iš Bulgarijos, kuri specializavosi sukčiavimo ir klastojimo srityse, visų pirma – kredito kortelių klonavimo, bankomatuose įtaisant elektroninius skaitymo prietaisus, veikose. Ši ONG pasinaudodavo Ispanijoje ir kitose valstybėse narėse esančių bankomatų finansiniais duomenimis ir sukurdamo fiktyvias kredito arba debito korteles. Tuomet šios kortelės buvo naudojamos didelėms sumoms (taip pat ir iš bankomatų) išgryninti.

2013 m. balandį Eurojustas surengė koordinacinį pasitarimą, į kurį buvo pakviesti Ispanijos ir Bulgarijos institucijų ir Europolo atstovai. Siekiant palengvinti bendradarbiavimą ir keitimąsi įrodymais, buvo nuspręsta sudaryti visų šalių JTG. 2013 m. spalio mėn. rytinėje Ispanijos dalyje bendros operacijos dieną atliktos trys kratos, sulaikyti šeši asmenys ir atlikti 15 prietaisų, kurie buvo naudojami PIN kodams kopijuoti, keleto prietaisų, skirtų informacijai į kredito ir (arba) debito kortelių magnetines juosteles įrašyti, keleto nešiojamųjų kompiuterių ir bankomatų vietų planų poėmiai.

Paskatinta pirmųjų veiksmų sėkmės, JTG tęsė darbą lygiagrečiuose tyrimuose, kurie vyko Bulgarijoje ir Ispanijoje, siekdama nustatyti visą grupės struktūrą ir ją išardyti. Tyrimą atliekančios institucijos, panaudodamos per JTG apsiikeistą informaciją ir įrodymus, identifikavo pagrindinius įtariamuosius Bulgarijoje ir Ispanijoje, nustatė jų gyvenamąsias vietas ir surinko kaltinamuosius įrodymus. Kitas etapas – vienu metu sulaikyti įtariamuosius ir surinkti papildomų įrodymų per asmens ir vietos kratas.

Visų pirma reikėjo nuspręsti, ar sulaikymai būtų grindžiami EAO, išduotais abiejų valstybių nacionalinių institucijų jų atitinkamų baudžiamųjų bylų pagrindu, ar viena valstybė narė perimtų iniciatyvą ir perduotų reikiamus EAO kitai šaliai. Sprendimą dėl pastarojo varianto reikėtų priimti paskutinę minutę, atsižvelgiant į naujausius pokyčius ir tyrimo metu gautus įrodymus. 2014 m. vasarį Eurojuste Ispanijos ir Bulgarijos biurai įsteigė koordinavimo centrą, siekdami užtikrinti, kad teismo sprendimai būtų priimami laiku, sutartu būdu ir nedelsiant įgyvendinami. Bulgarijos biurui rekomenduojant, Ispanijos institucijų EAO buvo parengti ir išversti prieš sudarant koordinavimo centrą, nes, pagal Bulgarijos teisės aktus, sulaikius prašomą perduoti asmenį, EAO turi būti išduodamas tik per 24 valandas. Koordinavimo centro veikimo metu EAO buvo išduoti laiku dėl nacionalinių biurų iniciatyvumo Eurojuste ir informuotumo apie šiuos teisės aktų ypatumus.

Koordinavimo centras glaudžiai bendradarbiavo su EC3. Bendrų operacijų rezultatai – 16 sulaikymų, 14 namų ir dviejų bendrovių kratos. Atlikti 19 mobiliųjų telefonų, 21 kredito kortelės, kelių nešiojamųjų kompiuterių ir kitų elektroninių prietaisų (taip pat prietaisų, skirtų duomenų skaitymo veikoms vykdyti) poėmiai. EC3 ekspertams ir Europolo ryšių palaikymo pareigūnams buvo suteiktas mobilusis biuras, kad būtų įmanoma vykdyti kryžminį tikrinimą, analizuoti ir keistis žvalgybos informacija realiuoju laiku. Tuo pačiu metu Europolo atstovai buvo perkelti į Bulgariją ir Ispaniją, kad galėtų prisidėti prie operacijos vietoje. Papildomos operacijų dienos vasario mėnesį rezultatai – trys sulaikymai ir kratos keturiuose namuose. Įvykdyti reidai keturiose gamylose, atlikti skaitymo įrangos, įskaitant tuščias korteles, kameras ir kortelių skaitytuvus, poėmiai.

Po taktinių veiksmų Eurojustui teko papildoma užduotis – padėti kompetentingoms nacionalinėms institucijoms aptarti tinkamiausius tolesnius teisminių institucijų veiksmus. Vasario 20 d. su Bulgarijos ir Ispanijos tyrimo institucijomis buvo sušauktas koordinacinis pasitarimas, siekiant aptarti turimus įrodymus, nacionalinių baudžiamųjų procesų pažangą, taikomą nacionalinę procesinę ir materialinę baudžiamąją teisę. Pasitarimo šalys susitarė, kad Ispanijos institucijos turėtų vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, atsižvelgiant į tai, kad jų tyrimas toliau pažengęs, o Bulgarijos procese surinkti įrodymai turi būti naudojami Ispanijos tyrimui sustiprinti. Šiuo tikslu Bulgarijoje surinkta

įrodomoji medžiaga buvo perduota Ispanijai. Šalys susitarė, kad Ispanijos institucijos turi išduoti oficialų prašymą savo bulgarams kolegoms dėl visų esamų bylų perdavimo, kad visi įtariamieji būtų teisiami tik Ispanijoje. Susitikimo metu buvo aptarti formalumai ir teisiniai reikalavimai dėl Bulgarijos kardomojo kalinimo vietose laikomų įtariamųjų perdavimo EAO pagrindu.

Ispanija, Nyderlandai, Portugalija ir Jungtinė Karalystė buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Vokietijos, Prancūzijos ir Belgijos.

Užsienio kovotojai: Eurojusto įžvalgos apie šį reiškinį ir atitinkamas baudžiamasis atsakas - atnaujinta ataskaita

2014 m. Eurojustas rinko ir analizavo svarbią informaciją, skirtą 2013 m. išleistai įslaptintai ataskaitai dėl užsienio kovotojų atnaujinti. Atnaujintoje ataskaitoje

2.1.7 Neteisėta imigracija

2014 m. Eurojuste užregistruotų bylų, susijusių su neteisėta imigracija, skaičius (32) padidėjo. Šią teigiamą tendenciją patvirtina išaugęs atitinkamų koordinacinių pasitarimų (10) ir JTG (9) kiekis, kuris, palyginti su 2013 m., padvigubėjo.

Daugumoje bylų buvo tiriami neteisėtos imigracijos nusikaltimai (22), tačiau pasitaikė keletas atvejų, kai jos buvo susijusios su dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje (5).

Belgija, Jungtinė Karalystė, Vengrija ir Italija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės neteisėtos imigracijos byloje, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Italijos, Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės.

Eurojustas paskyrė kontaktinį asmenį dalyvauti Tarptautinės migracijos organizacijos regioniniame projekte „Kovos su prekyba žmonėmis ir žmonių gabenimu per valstybės sieną Vakarų Balkanuose stiprinimas“ ir dalyvavo pirmajame praktiniame seminare, kuris gruodžio 17 ir 19 d. vyko Skopjės mieste Buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje. Italijos vyriausybės finansuojamo projekto tikslas – stiprinti gebėjimus ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą su suinteresuotosiomis šalimis iš Vakarų Balkanų kovoje su tarpvalstybinio masto nusikaltimais, pvz., prekyba žmonėmis ir neteisėtu žmonių gabenimu per valstybės sieną.

Po 2013 m. gruodžio 4 d. Europos Komisijos komunikato dėl Viduržemio jūros regiono darbo grupės veiklos, gegužės mėnesį Europos prieglobsčio paramos biuras (EPPB) pradėjo bandomąjį projektą, kad surinktų daugiau informacijos apie tarptautinės apsaugos prašančių asmenų supaprastinimo reiškinį. Eurojustas prisijungė prie projekto stebėtojo vaidmenyje.

2.1.8 Terorizmas

Palyginti su 2013 m., Eurojuste užregistruotų terorizmo bylų skaičius (14) žymiai sumažėjo, o koordinacinių pasitarimų (4) ir JTG (2) – išaugo. Dažniausiai buvo tiriamos tik terorizmo bylos, bet pasitaikė atvejų, kai kartu su terorizmu byla buvo tiriamas ir nužudymas (2).

Metinis strateginis pasitarimas dėl terorizmo

Birželio 4 d. strateginiame pasitarime, kuriame dalyvavo Eurojusto nacionaliniai korespondentai terorizmo srityje, buvo nagrinėjama tema „Eurojusto vaidmuo kovoje su terorizmu – Eurojusto įsipareigojimas kovoti su terorizmu“. Dalyviai keitėsi informacija apie terorizmo nusikaltimus ir kovos su terorizmu strategijas, aptarė veiksmingus duomenų apsiikeitimo metodus. Pasitarimo metu pristatyti paskutiniai Eurojusto apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalgos (angl. TCM) (žr. toliau) ir piratavimo jūroje teisminės apžvalgos (angl. MPJM) (žr. 2.2 skyrių) leidimai, Terorizmo finansavimo memorandumas, ChBRBS vadovas, taip pat Europolo 2014 m. TE-SAT ataskaita.

Taktinis pasitarimas dėl terorizmo

Birželio 5 d. taktiniame pasitarime dėl terorizmo aptarta tema „Naujausios ES kovos su terorizmu schemas tendencijos – užsienio valstybių kovotojai Sirijoje – teisminis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis šioje srityje.“ Rytinėje pasitarimo dalyje dalyvavo valstybių narių ekspertai, JAV ir Norvegijos atstovai, Europolo atstovai ir ES kovos su terorizmu koordinatoriaus biuras. Pasitarime pristatyta ir dalyvių aptarta Eurojusto konfidenciali ataskaita apie užsienio kovotojus Sirijoje, susijusios išvados ir paskutinių įvykių apžvalga. Popietinėje renginio dalyje daugiausia dėmesio buvo skiriama teisminiam bendradarbiavimui tarp trečiųjų šalių kovoje su užsienio kovotojais. Taip pat Vakarų Balkanų šalių ir Turkijos kovos su terorizmu ekspertai prisijungė prie šios pasitarimo dalies ir dalijosi patirtimi, susijusia su jų tyrimais ir teismo procesais.

įvardijami sunkumai, kylantys dėl su užsienio kovotojais ir sugrįžėliais, verbuotojais ir tarpininkais susijusių tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo, taip pat akcentuojama tam tikra aktuali nacionalinė praktika. Ataskaitoje pateikiama Eurojusto nuomonė apie tam tikrų mechanizmų ir priemonių sustiprinimo metodus, galinčius padėti sustiprinti Europos Sąjungos ir nacionalinės baudžiamosios politikos atsaką į šį reiškinį. Kolegija priėmė ataskaitą, turinčią Eurojusto ir ES RIBOTO NAUDOJIMO (angl. Restricted) slaptumo žymą.

Eurojustas suteikė pagalbą rengiant 2014 m. TE-SAT ataskaitą: pateikė duomenų apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir bausmes už terorizmą nusikaltimus valstybėse narėse, taip pat informaciją apie nacionalinių teisės aktų, susijusių su terorizmu, svarbias pataisas.

Apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalga (angl. TCM)

Šį dokumentą Eurojustas reguliariai leidžia nuo 2008 m. TCM yra vidaus ataskaita su Eurojusto platinimo žyma LIMITED. Ši ataskaita rengiama naudojantis atvirojo šaltinio informacija ir joje galima susipažinti su Tarybos sprendimą 2005/671/TVR įgyvendinančių nacionalinių institucijų pateiktais duomenimis. Šiame dokumente pateikiama ne tik apkaltinamųjų ir išteisinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo visoje Europos Sąjungoje apžvalga, bet ir analitinė ir statistinė informacija.

ChBRBS vadovas

ChBRBS vadove ES pareigūnams praktikams pateikiama specializuota įvairius sektorius apimanti teisinė pagalba vykdant tarptautinių „cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų ir sprogmenų“ (ChBRBS) nusikaltimų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą. Jame pateikiama pagrindinių ChBRBS, įskaitant atliekas, taikomų Europos ir tarptautinių administracinių ir baudžiamosios teisės aktų apžvalga. ChBRBS vadovas kasmet atnaujinamas ir juo dalijamasi su susijusiais išorės subjektais.

Terorizmo finansavimo memorandumas

Eurojusto rengiamame Terorizmo finansavimo memorandume pateikiama tarptautinių ir ES lygiu taikomų teisinių priemonių ir standartų, taikomų kovojant su terorizmo finansavimu, apžvalga ir jų nuostatų santrauka. Taip pat šiame dokumente apžvelgiama Eurojusto teismo bendradarbiavimo kovoje su terorizmo finansavimu padėtis. Pirmą kartą šį Memorandumą Eurojustas išleido 2006 m. Ketvirtasis Memorandumo atnaujinimas išleistas 2014 m., antrasis ir trečiasis buvo atitinkamai paskelbti 2008 ir 2011 m.

2.1.9 Prekyba žmonėmis

Darbo su prekybos žmonėmis bylomis sumažėjo – užregistruota mažiau bylų (71) ir surengta mažiau koordinacinių pasitarimų (12). Palyginti su 2013 m., su prekybos žmonėmis reikalais susijusių JTG skaičius išaugo nuo 15 iki 18.

Kaip ir 2013 m., seksualinis išnaudojimas išliko pagrindine Eurojusto prekybos žmonėmis bylų kategorija ir šios rūšies nusikaltimai dažniausiai buvo tiriami kaip atskira nusikalstama veika, nors kai kuriais atvejais jie buvo susiję su dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje (12).

Bulgarija, Jungtinė Karalystė ir Rumunija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Rumunijos, Vokietijos ir Italijos.

2012 m. Eurojustas inicijavo strateginį projektą „Eurojusto veikla kovojant su prekyba žmonėmis“ (PŽ projektas). PŽ projekte nurodomos ir sprendžiamos priežastys, kodėl Europos Sąjungoje baudžiamojo persekiojimo atvejų skaičius prekybos žmonėmis bylose yra ribotas ir aptariamose teisminio bendradarbiavimo prekybos žmonėmis bylose problemos. Taip pat projekte analizuojama, kokia yra Eurojusto dalyvavimo prekybos žmonėmis bylose pridėtinė vertė ir nustatomi kiti veiksmų, kurių Eurojustas galėtų imtis, kad padėtų valstybėms narėms efektyviai patraukti į teismą prekyautojus žmonėmis.

Eurojustas stebi pažangą, padarytą įgyvendinant veiksmų planą, ir parengė šio [plano laikotarpio vidurio rezultatų](#) vertinimo ataskaitą. Ši ataskaita bus aptarta per strateginį pasitarimą dėl prekybos žmonėmis, kurį 2015 m. surengs Eurojustas.

Balandžio mėnesį sukurtame [PŽ projekto tinklalapyje](#), kurią galima rasti Eurojusto interneto svetainėje, pateikiama Eurojusto veikla šioje srityje. Šiame tinklalapyje yra daug projektui svarbių dalykų, pvz., [Eurojusto strateginio projekto veiksmų](#) planas ir ataskaita, taip pat [2012 m. strateginio pasitarimo ataskaita](#).

Spalio 17 d. 8 ES kovos su prekyba žmonėmis dienos proga Europos Komisija paskelbė *Laikotarpio vidurio ataskaitą dėl 2012–2016 m. Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijos įgyvendinimo*. Laikotarpio vidurio ataskaitoje yra priedas su *Bendrųjų veiksmų prekybos žmo-*

nėmis srityje ataskaita, kurią septynios TVR agentūros (CEPOL, EPPB, Europol, Eurojustas, PTA, FRONTEX ir ELLI) rengė nuo 2012 m. spalio iki 2014 m. spalio. Įgyvendindamos Komisijos ataskaitą ir siekdamos ją papildyti, TVR agentūros kartu parengė bendrą dokumentą, kuriame išvardijami pagrindiniai kiekvienos agentūros veiksmai PŽ srityje per šį laikotarpį. Vienas tokių bendrų veiksmų pavyzdys – su FRONTEX, Europol, Eurojusto, PTA ir ELLI pagalba sukurtas CEPOL PŽ modulis, kurį CEPOL interneto svetainėje galima rasti nuo 2013 m. kovo pabaigos.

Bylos pavyzdys

Nyderlanduose, Belgijoje ir Vengrijoje vykdomų tyrimų metu nustatyta, kad vengrų kilmės individų grupė vykdė priverstinę prostituciją Nyderlanduose ir Belgijoje. Tinklo nariai apgaulingai žadėdavo romų kilmės vengrėms gerai apmokamą darbą ir organizuodavo joms kelionę į Nyderlandus ir Belgiją. Atvykusios aukos būdavo verčiamos užsiimti prostitucija. Didžioji jų uždarbio dalis atitekdavo tinklo nariams ir būdavo persiunčiama į Vengriją.

Šią bylą 2013 m. inicijavo Nyderlandai pagal EMPACT prekybos žmonėmis projektą ir teigiamų rezultatų buvo pasiekta 2014 m. Nors pirmuosiuose keturiuose koordinaciniuose pasitarimuose, surengtuose 2013 m., dalyvavo visos valstybės narės, iš kurių buvo prašoma pagalbos – Belgija, Vengrija, Vokietija, Austrija ir Jungtinė Karalystė, vėliau tapo akivaizdu, kad tik tarp Belgijos ir Vengrijos nustatytas ryšys buvo pakankamas tyrimams pradėti šiose valstybėse narėse. Eurojuste buvo sušaukti keturi koordinaciniai pasitarimai. Prieš prasidedant koordinaciniams pasitarimams ir po jų buvo rengiami III lygio pasitarimai, kurių metu nacionaliniai biurai buvo informuojami apie ankstesnę ir būsimą Olandijos tyrimo eigą, taip pat aptariama JTG sudarymo galimybė.

Trečiojo koordinacinio pasitarimo metu buvo aptartas JTG susitarimo projektas ir susijusių šalių pasirengimas jį pasirašyti. Europol analizės centras „Feniksas“ parengė kryžminio patikrinimo ataskaitas koordinacinių pasitarimų dalyviams. Taip pat Europole buvo surengti darbo pasitarimai dėl pagrindinių subjektų grupės, į kurią bus sutelktas tyrimas, nustatymo. 2013 m. gruodį įvyko paskutinis koordinacinis pasitarimas, kurio metu tarp Nyderlandų, Belgijos ir Vengrijos pasirašytas JTG susitarimas. 2014 m. ši JTG buvo suteiktas Eurojusto finansavimas.

2014 m. vasarį tarp Olandijos ir Jungtinės Karalystės biurų surengtas dvišalis II lygio pasitarimas, siekiant užtikrinti sklandų tolesnį JTG tyrimą. Potenciali prekybos žmonėmis auka turėjo vykti į Jungtinę Karalystę ir pareiti pasienio patikrinimo procedūrą. Jungtinės Karalystės biuras susisieko su Jungtinės Karalystės policija dėl užtikrinimo, kad patikrinimas pasienio poste bus vykdomas tik kaip eilinė tikrinimo procedūra ir išskleidė šio pasitarimo metu išsakytas abejones, kad ši procedūra gali statyti į pavojų tyrimą.

Kovo 12 ir 13 d. Vengrijoje ir Belgijoje įvyko operacijų diena. Rezultatas – šešios vienu metu įvykdytos kratos. Atliktas didelio kiekio grynųjų pinigų vietine valiuta, septynių prabangių automobilių, juvelyrinių dirbinių, mobiliųjų telefonų, pasų ir kitų svarbių įrodymų poėmis. Du įtariamieji buvo sulaikyti Vengrijoje ir aštuoni – Belgijoje. Byla buvo vykdoma 2014 m.

2.2 Eurojusto pagalba kitose nusikalstamumo srityse

2.2.1 Pinigų plovimas

Nors pinigų plovimas nėra 2014–2017 m. laikotarpio Eurojusto prioritetinė nusikalstamumo sritis, šie nusikaltimai sudarė 220 visų Eurojuste registruotų bylų; jų skaičius aiškiai padidėjo, palyginti su 2013 m. statistiniais duomenimis (193). Šie rezultatai rodo tvirtą Eurojusto operatyvinio darbo, pradėto šioje srityje 2012 m. (44), apimčių augimą. Dažniausiai pinigų plovimo bylos nagrinėjamos kartu su susijusiais nusikaltimais – sukčiavimu (84) arba dalyvavimu nusikalstamoje organizacijoje (52). Antra vertus, nemažai bylų susijusios tik su šiuo nusikaltimu (71). Prancūzija, Ispanija ir Italija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės. Pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Ispanijos, taip pat – Vokietijos ir Jungtinės Karalystės.

2.2.2 Nusikaltimai aplinkai

Eurojuste užregistruotų bylų, susijusių su nusikaltimais aplinkai, skaičius (5) sumažėjo, palyginti su 2013 m. (8). Šios bylos susijusios tik su nusikaltimais aplinkai (3) arba kartu su sukčiavimu (1) ir neteisėta prekyba (1). Nyderlandai, Vokietija, Čekijos Respublika ir Švedija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės nusikaltimų aplinkai srityje. Pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Prancūzijos, Graikijos, Airijos, Latvijos, Nyderlandų ir Lenkijos.

Lapkritį Eurojustas paskelbė [*Nusikaltimų aplinkai strateginio projekto ataskaitą*](#). Šioje ataskaitoje apibendrinamos Nusikaltimų aplinkai strateginio projekto, kurį Eurojustas pradėjo 2013 m., išvados. Joje akcentuojamos pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria nacionalinės institucijos, bandydamos patraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimus aplinkai ir pateikiami pasiūlymai, kaip spręsti tam tikrus sunkumus, visų pirma – susijusius su tarpvalstybiniu bendradarbiavimu, ypatingą dėmesį skiriant neteisėtai prekybai atliekomis, prekybai nykstančiomis rūšimis ir paviršinio vandens taršai. Taip pat ataskaitoje apžvelgiamos įvairios nacionalinės kovos su nusikaltimais aplinkai procedūros ir galimybės naudotis valstybėse narėse sukaupta patirtimi tvarka.

Balandį Eurojustas išsiuntė savo parengtus duomenis Aplinkos generaliniam direktoratui, prisidėdamas rengiant Komisijos komunikatą dėl ES reagavimo į neteisėtą prekybą laukiniais augalais ir gyvūnais.

2.2.3 Piratavimas jūroje

Po Eurojusto pirmosios piratavimo jūroje teisminės apžvalgos (angl. MPJM) paskelbimo 2013 m. liepą, Kolegija

patvirtino MPJM tęstinumą ir nusprendė pradėti specialią bylą šiems reikalams spręsti su visomis valstybėmis narėmis. Kitą MPJM leidimą tikimasi paskelbti 2015 m. balandį. Laikantis pirmajame leidime numatytų tikslų, MPJM apžvalgoje ketinama pasiūlyti priemonę, skirtą padėti pareigūnams praktikams spręsti su piratavimu susijusių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo problemas.

Atlikdamas parengiamąjį darbą sekančiam MPJM, Eurojustas bendravo su keletu pagrindinių veikėjų, siekdamas bendradarbiauti su atitinkamomis regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir stebėti jų aktyvią veiklą kovojant su piratavimu jūroje. Šios organizacijos – tai Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT), Europos saugumo ir gynybos koledžas (ESGK), Jungtinių Tautų organizacija, Interpolas, Kontaktinė grupė piratavimo jūroje prie Somalio krantų (CGPCS), kuriai Europos Sąjunga pirmininkavo 2014 m.

2.2.4 Eurojusto kontaktinis asmuo vaikų apsaugos klausimais

Užregistruotos dvidešimt devynios su nuketėjusiais vaikais susijusios bylos. Paprastai šios bylos susijusios su vaikų išnaudojimo vaizdų (7) ir pagrobimo (7) nusikaltimais. Junginė Karalystė ir Ispanija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės, o pagalbos dažniausiai buvo prašoma iš Vokietijos, Rumunijos, Prancūzijos ir Graikijos.

Eurojusto pasiryžimą kovoti su bet kokia prievartos prieš vaikus forma sutvirtina kontaktinio asmens vaikų apsaugos klausimais darbas. Kontaktinis asmuo yra įgaliotas atstovauti Eurojustui vaikų apsaugos ir susijusiuose reikaluose, *vis-à-vis* su nacionalinėmis institucijomis, teisėsaugos organizacijomis ir kitomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis įstaigomis, dirbančiomis vaikų apsaugos srityje. Pagal šią sistemą, kontaktinis asmuo dalyvavo Europos Parlamente vykusioje ekspertų konferencijoje „*Pavojaus signalas dėl vaikų ES: pavojuje esančių dingusių vaikų gyvybių gelbėjimas*“ ir Hagoje surengtoje konferencijoje „*Tėvų vykdomo vaikų grobimo srities teisininkai Europoje (angl. LEPCA)*“.

Į kontaktinio asmens pareigas įeina konsultacijos apie Eurojusto nacionalinių biurų priemonės ir metodus, specialiai skirtas naudoti su vaikais susijusiuose baudžiamuosiuose tyrimuose ir teisminiuose procesuose, pvz., liudytojų / nukentėjusiųjų apsauga ir Interpolo duomenų bazė apie dingusius vaikus.

Operacija „BlackShades“: metų byla

„BlackShades“ – tai organizacija, kurianti ir parduodanti kenksmingą programinę įrangą (kenkėjišką programą), leidžiančią pirkeėjams, be kitų dalykų, užkrėsti ir užgrobti kompiuterius nuotoliniu būdu, kontroliuoti užkrėstų kompiuterių operacijas ir vykdyti paskirstyto atsiskaitymo aptarnauti (DDoS) atakas. FTB tyrimas atskleidė sąsajas su keliomis valstybėmis narėmis. Nyderlandų pavyzdys parodo, kaip kenkėjišką programą galima panaudoti nusikalstamais tikslais: 18 m. vyras užkrėtė bent 2 000 kompiuterių, kad kontroliuodamas nukentėjusiųjų kameras galėtų fotografuoti moteris ir mergaites.

Į Eurojustą kreipėsi Olandijos prokuroras, palaikantis ryšį su FTB ir JAV prokuratūra dėl šio tyrimo. Nors JAV institucijos ketino išardyti „BlackShades“ serverį, jie neplanavo patraukti užsienio subjektų baudžiamojon atsakomybėn JAV. Teismo bendradarbiavimo pridėtinė vertė tapo akivaizdi, kai šio visame pasaulyje vykusio tyrimo metu „BlackShades“ kūrėjų, pardavėjų ir naudotojų atžvilgiu teisminės ir teisėsaugos institucijos pradėjo tyrimą 16 valstybių narių. Nyderlandai pradėjo bylą 2013 m. lapkritį. Tą patį mėnesį buvo sušauktas koordinacinis pasitarimas. Trys papildomi koordinaciniai pasitarimai įvyko 2014 m. sausį, balandį ir liepą.

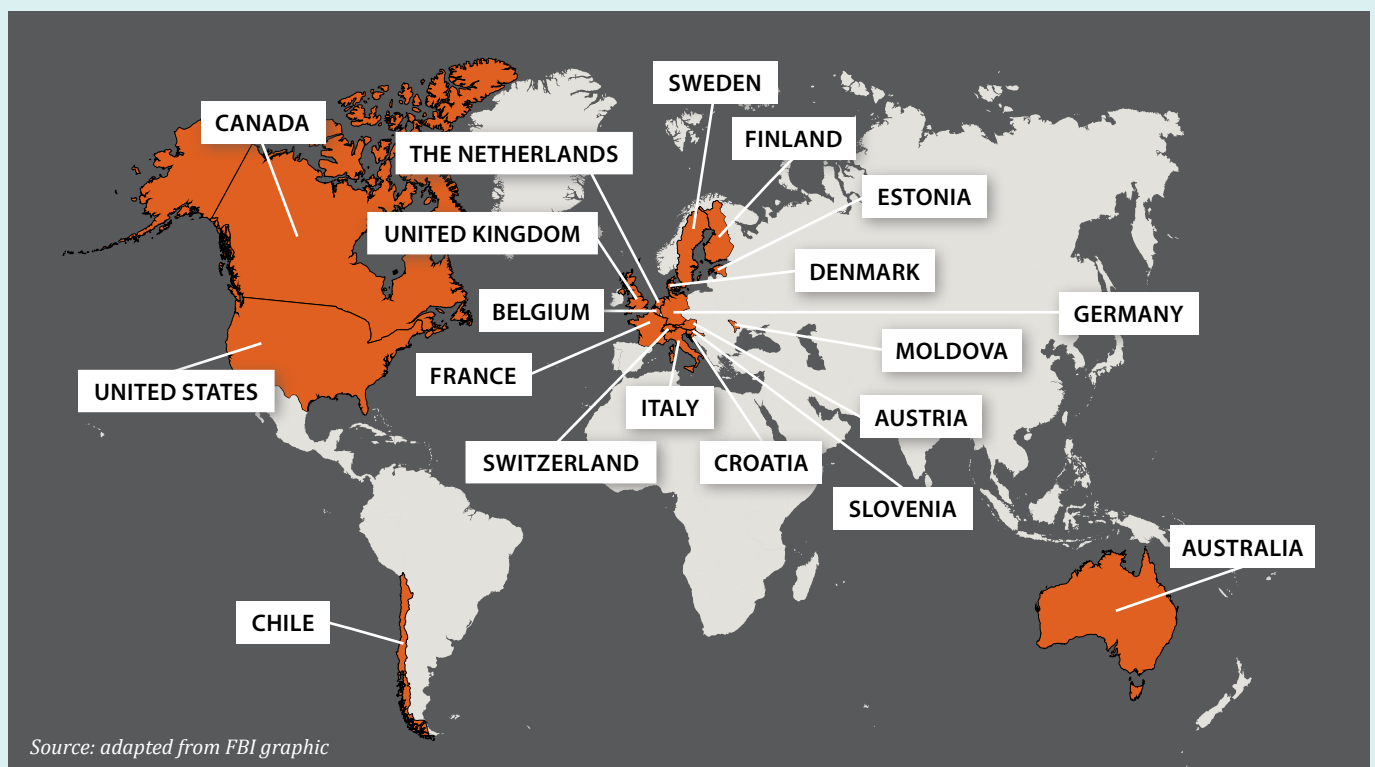
Pradinio koordinacinio pasitarimo tikslas buvo išsiaiškinti, kokios narės galėtų imtis teisminių priemonių

prieš identifikuotus subjektus ir ieškoti bendro teismo metodo taikymo galimybių tarp dalyvaujančių narių. Nors pasitarimas buvo organizuotas per gan trumpą laiką, jame dalyvavo Nyderlandų, JAV, Rumunijos, Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos institucijos ir Europolo EC3 atstovai. Kai kurios valstybės narės vykdė savo tyrimus dėl šios kenkėjiškos programos ir pripažino, kad būtinas teisminis bendradarbiavimas tarptautiniu lygiu. Buvo akivaizdu, kad ši byla susijusi su kitomis, pasitarime nedalyvaujančiomis narėmis ir į tolesnius pasitarimus buvo pakviestos tos paveiktos narės.

JAV institucijų tyrimas jau buvo pasistūmėjęs į priekį. Šio pirmojo pasitarimo metu jos pristatė dviejų etapų planą: „BlackShades“ organizacijos išardymas ir serverio išmontavimas tarptautiniu mastu, siekiant sustabdyti programinės įrangos pardavimą. Koordinacinis pasitarimas prisidėjo prie JAV tyrimo: buvo identifikuota 20 organizacijos „BlackShades“ klientų.

Tyrimai dalyvaujančiose valstybėse narėse buvo pasiekę skirtingus lygmenis, o tai neišvengiamai rodė, kad skirtingų nacionalinių institucijų veiksams suderinti prireiks šiek tiek laiko. Keletas narių nurodė, kad, nors kai kurie įtariamieji jau buvo nustatyti, joms reikėjo daugiau informacijos, kad galėtų pradėti bylą arba papildytų jau turimus duomenis. Pasitarimo dalyviai buvo informuoti,

Tarptautinis bendradarbiavimas „BlackShades“ byloje.

kad ne tik JAV, bet ir valstybėse narėse nustatyti įtariamieji jau buvo žinomi dėl arba gali būti susiję su kitomis elektroninių nusikaltimų veikomis. Vienoje valstybėje narėje pakanka turėti kenkėjiškos programinės įrangos kopiją, tuo tarpu kitoje būtina įrodyti, kad programinė įranga buvo sukurta siekiant ją daugiausiai naudoti neteisėtu tikslu.

Tyrimą vainikavo 2014 m. gegužę vykusios dviejų dienų trukmės bendra operacija, kurią Eurojustas, padedant EC3, koordinavo per savo koordinavimo centrą. Per dvi bendros operacijos dienas visame pasaulyje buvo atliktos 359 kratos ir sulaikyti 97 žmonės. Atlikti daugiau kaip 1 100 duomenų saugojimo įrenginių, kurie, kaip įtariama, buvo naudojami neteisėtai veiklai, tame tarpe ir kompiuterių, nešiojamųjų kompiuterių, mobiliųjų telefonų, maršrutizatorių, išorinių kietųjų diskų ir USB laikmenų poėmiai. Konfiskuotas didelis kiekis grynųjų pinigų, neteisėtų šaunamųjų ginklų ir narkotikų. Taip pat institucijoms pavyko areštuoti „BlackShades“ interneto svetainės domeną. Veiksmų ėmėsi šios valstybės narės: Nyderlandai, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Jungtinė Karalystė, Suomija, Austrija, Estija, Danija, Italija, Kroatija, JAV, Kanada, Čilė, Šveicarija ir Moldova.

Eurojustas padėjo dalyvaujančioms narėms rengdamas visose narėse vykdomų tyrimų apžvalgas ir teikdamas teisminę pagalbą. Eurojuste įsteigta koordinavimo centre dalyvavo Europolo ir FTB atstovai, o EC3 teikė analitinę paramą realiuoju laiku. EC3 buvo įsipareigojusi remti tolesnius veiksmus ir nukentėjusiųjų identifikavimą, taip pat skatinti techninius sprendimus, siekiant apsaugoti kompiuterius nuo šios kenkėjiškos programos.

Už bylą atsakingas Olandijos prokuroras ir Nyderlandų nacionalinio nario padėjėjas kartu pakomentavo pasiektą sėkmę: „Operacija „BlackShades“ yra puikus tarpvalstybinio teisminio bendradarbiavimo praktikos pavyzdys.

Lodewijk van Zwieten ir Koen Hermans

Internetas nėra saugi aplinka nusikaltėliams. Ši byla, kurioje dalyvavo tiek daug valstybių narių ir trečiųjų šalių su bendru tikslu – sustabdyti tolesnes kibernetines atakas, atskleidžia pasaulinio masto bendrų operacijų galimybes ir nurodo bendrų pastangų kryptį ateityje. Nepaprastai džiaugiamės pasiektu rezultatu“.

Atsižvelgiant į pasitarimų ataskaitas ir bendrų operacijų padarinių vertimą, buvo nustatyti tam tikri teisiniai

ir praktiniai sunkumai, kurie turėjo įtakos bylos terminams ir baigčiai. Buvo sukaupta tam tikra patirtis ir nustatyta šios bylos geriausia praktika.

Teisiniai ir praktiniai klausimai

- Šios bylos iššūkis – tai, kad dalyvaujančiose narėse tyrimai buvo skirtinguose etapuose: pirmojo koordinacinio pasitarimo metu paaiškėjo, kad kai kurioms valstybės narėms reikia iki dviejų mėnesių trukmės papildomo laikotarpio, kad gautų papildomos informacijos apie tariamas nusikaltamas veikas.
- Pasverti didelio skaičiaus narių ir kiek įmanoma didesnio kiekio nusikalstamų veikų įtraukimo į bylą naudą ir vėlavimo, momento paleidimo tose narėse, kuriose tyrimai buvo pažengę į tolesnį etapą, trūkumus.
- Pradėjus Eurojusto bylą, kai kurios narės turėjo papildyti savo duomenis išduodamos STP prašymus, kad surinktų pakankamai įrodymų bylai tirti nacionaliniu lygmeniu.
- Kai kurių narių galimybės buvo ribojamos tuo, kad vien programinės įrangos turėjimas buvo nepakankamas faktas teisminiam procesui prieš įtariamąjį pradėti; reikėjo įrodyti, kad kenkėjiška programa padarė žalą ir nustatyti nukentėjusiuosius. Kitose narėse reikėjo įrodyti, kad pagrindinė programinės įrangos paskirtis buvo neteisėtas naudojimas.
- Kelios narės nurodė, kad jų tyrimams vykdyti skubiai reikalinga informacija, siekiant nepažeisti duomenų saugojimo terminų, kurie skyrėsi įvairiose narėse ir priklausė nuo to, ar terminas susijęs tik su IP adresu, ar ir kitais duomenimis.
- Kai kuriose narėse buvo pradėtos kelios su „BlackShades“ susijusios bylos, o tai komplikavo bylos koordinavimą. Pavyzdžiui, Prancūzijoje nėra nacionalinio kibernetinių nusikaltimų prokuroro, todėl reikėjo užtikrinti veiksmų koordinavimą tarp aštuonių tarpregioninių specializuotų jurisdikcijų, kurios sudaro 161 baudžiamojo persekiojimo rajoną.
- Kai kuriais atvejais leidimą paskelbti pranešimą spaudai turi išduoti daugiau kaip viena institucija. Informuotumas apie tikslus kontaktinius asmenis ir ankstyvas informacijos perdavimas padėjo laiku paskelbti pranešimus spaudai.

Tyrimą vainikavo 2014 m. gegužės mėnesį vykusį dviejų dienų trukmės bendrą operaciją, kurią Eurojustas koordinavo, įsteigęs tam tikslui skirtą koordinavimo centrą. Photo © Eurojust

Igyta patirtis

- ▶ Tuo metu atrodė, kad dvi bendros operacijos dienos yra tinkamiausias pasirinkimas. Tačiau, kadangi internete naujienos sklinda greitai, ateityje vykdant operaciją reikėtų sinchronizuoti kratų, poėmių ir sulaikymų laiką, ypač tais atvejais, kai tai susiję didelio masto operacija.
- ▶ Pabrėžta informacijos apie nukentėjusiuosius ir kenkėjiškos įrangos sukeltų nuostolių rinkimo svarba, nes nuosprendis elektroninių nusikaltimų byloje, ypač JAV, priklauso nuo nukentėjusiųjų skaičiaus ir patirtų nuostolių.
- ▶ Užuoat susitelkusi į represines priemones, Jungtinė Karalystė atliko didelės apimties prevencinę veiklą, kad atgrasytų žemesnio lygio „BlackShades“ pirkėjus nuo elektroninių nusikaltimų. Ši veikla apėmė išpėjamųjų el. pranešimų ir laiškų siuntimą maždaug 500 pirkėjų, išpėjamuosius Nacionalinės nusikalstamumo agentūros (NMA) darbuotojų ir policijos pareigūnų apsilankymus pas maždaug 100 pirkėjų.

Geriausia praktika

- ▶ Pirmojo koordinacinio pasitarimo metu dalyviai atkreipė dėmesį į tai, kokią teigiamą poveikį turi teisminio lygmens susitikimas ankstyvame bylos etape, nes daugelyje valstybių narių sprendimai dėl kratų, poėmių ir areštų priimami teismų lygiu. Be to, ankstyvas koordinavimas teismų lygiu valstybėms narėms padėjo rasti vieningą metodą, padedantį užtikrinti pakankamą kiekį informacijos apkaltinamiesiems nuosprendžiams priimti keliose valstybėse narėse.

- ▶ Pasitarimo temų išplatinimas prieš prasidedant koordinaciniam pasitarimui buvo įvertintas kaip labai naudingas žingsnis didinant produktyvumą ir siekiant konkrečių susitikimo rezultatų.
- ▶ Siekdamas racionalizuoti ir supaprastinti su minėta kenkėjiška programa susijusias kratas ir apklausas, Europolas išplatino FT apklausų / kratų vadovą dalyvaujančioms institucijoms per savo Saugaus keitimosi informacija tinklo programą (angl. SIENA). Dėl sunkumų, susijusių su įrodymų užtikrinimu elektroninių nusikaltimų atvejais, šis vadovas buvo įvertintas kaip itin naudingas.
- ▶ Po koordinavimo centro veiklos parengtas apibendrinimas padėjo įvertinti šios koordinavimo priemonės pridėtinę vertę ir pasimokyti iš bendradarbiavimo per bendrą operaciją dienas.
- ▶ Baigiamojo pasitarimo metu atliktas bylos vertinimas parodė, kad teisminės padėties dalyvaujančiose narėse analizė, Eurojusto atlikta ankstyvosiose bylos stadijose, buvo naudinga bylos baigčiai – ši analizė padėjo nacionalinėms institucijoms pasirengti prieš prasidedant koordinaciniams pasitarimams.
- ▶ Per Eurojustą perduotame Nyderlandų institucijų laiške buvo patvirtinta, kad šioje byloje gautą informaciją galima panaudoti kaip įrodymus teisminiame procese. Šis laiškas buvo vertinamas kaip laukiama parama įvairiose dalyvaujančiose valstybėse vykdomuose procesuose.
- ▶ Pasirengimas dalytis informacija tarp dalyvaujančių narių daugiausia prisidėjo prie išpėdingų šios bylos rezultatų ir yra vertinamas kaip svarbiausias veiksnys būsimose elektroninių nusikaltimų bylose.

2.3 Eurojusto partneriai

2.3.1 Bendradarbiavimo partneris: Europolas

Eurojustas ir Europolas toliau deda pastangas siekdami stiprinti bendradarbiavimą ir gerinti keitimąsi informacija, kaip numatyta jų [2009 m. susitarime](#) ir nurodyta Lisabonos sutartyje, pagal kurią Eurojusto koordinavimo vaidmuo grindžiamas „valstybių narių ir Europolo pateikta informacija“.

Operatyvinis bendradarbiavimas

Europolas prisidėjo prie 44 bylų tyrimo ir dalyvavo 98 Eurojuste surengtuose koordinaciniuose pasitarimuose. Reikšmingas koordinacinių pasitarimų, kuriuose dalyvavo Europolas, skaičiaus padidėjimas (2013 m. – 75) rodo, kad Eurojusto pastangos stiprinant operatyvinius ryšius buvo gan sėkmingos. Šios pastangos taip pat apėmė reguliarių ir abipusį keitimąsi Europole organizuojamų operatyvinių susitikimų ir Eurojuste rengiamų koordinacinių pasitarimų sąrašais.

Be to, Eurojustas įgyvendino politiką, kuria siekiama palengvinti Europolo prašymų – teikiamų per SIENA – tvarkymą, siekiant atlikti asmens duomenų, susijusių su vykdomais tyrimais, kryžminį patikrinimą su visais BTS esančiais duomenimis. Šią politiką teigiamai įvertino JPI.

Eurojustas padėjo rengti 2015 m. SOCTA tarpinį vertinimą, SOCTA ir TE-SAT ataskaitas, aktyviai dalyvavo rengiant ir kuriant 2014–2017 m. politikos ciklo DSP ir OVP projektus. Žr. 2.1 skyrių.

Taip pat Eurojustas stebėjo operaciją „Archimedas“ ir dalyvavo kasdieniniuose informaciniuose pasitarimuose Europole. Operacija „Archimedas“ buvo didelio masto, bendra tarptautinė teisėsaugos operacija, nukreipta į sunkius nusikaltimus ir organizuotą nusikalstamumą Europos Sąjungoje, įskaitant neteisėtą prekybą žmonėmis, narkotikais ir šaunamaisiais ginklais.

Eurojustas pasirašė vieną naują asociacijos susitarimą su šaunamųjų ginklų analizės grupe „Focal Point Firearms“, todėl dabar yra 21 tokių asociacijų. Šiuo metu vykdomos procedūros dėl Eurojusto asociacijos su analizės grupėmis, susijusiomis su terorizmu, taip pat naujomis analizės grupėmis – keliautojų (angl. Travellers), korupcijos sporte (angl. Sports Corruption) ir turto sugrąžinimo (angl. Asset Recovery).

Strateginis bendradarbiavimas

Eurojusto ir Europolo atstovai ir toliau rengė reguliarius susitikimus darbiniam ir valdymo lygmenyse, kuriuose buvo sprendžiami įvairūs reikalai, pvz., SIENA naudoji-

mas, keitimasis informacija, bendradarbiavimas EC3, bendradarbiavimas su Europolo kovos su terorizmu padaliniu, JTG finansavimas ir asociacijos su analizės grupėmis, taip pat Europolo reglamento projektas. Be to, Europolo pareigūnai dalyvavo Eurojusto strateginiuose seminaruose, o Eurojusto atstovai – Europolo nacionalinių padalinių vadovų susitikimuose. 2014 m. keletą kartų vykdyta Europolo – Eurojusto darbuotojų mainų programa, kurios tikslas – informuoti dalyvius apie sandarą ir funkcijas, didinti informuotumą apie abiejų organizacijų teikiamas paslaugas.

Birželio 24 d. Tarybai ir Komisijai buvo pateikta 2013 m. Bendra metinė ataskaita (žr. Tarybos dok. 11305/14) dėl Eurojusto ir Europolo bendradarbiavimo.

2.3.2 Bendradarbiavimo partneris: OLAF

Bendradarbiavimą tarp Eurojusto ir OLAF reglamentuoja 2008 m. [Praktinis susitarimas dėl bendradarbiavimo tvarkos](#). Eurojustas ir OLAF tęsė bendradarbiavimą šiose srityse: kova su sukčiavimu, korupcija ir kitais, Europos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiais nusikaltimais. Abi agentūros reguliariai keitėsi bylų santraukomis, bendrų Eurojusto ir OLAF bylų sąrašais.

Operatyvinis bendradarbiavimas

Eurojustas ir OLAF kartu dirbo keturiose bylose. Eurojustas užregistravo tris papildomas bylas, susijusias su OLAF ankstesniais metais pradėtomis bylomis. OLAF dalyvavo trijuose koordinaciniuose pasitarimuose, kuriuose buvo nagrinėjamos bylos, susijusios su apgaule, sukčiavimu akcizų srityje, sukčiavimu muitų srityje ir korupcija. Šiek tiek didesnis bylų ir koordinacinių pasitarimų skaičius, palyginti su 2013 m. (atitinkamai 2 ir 1), rodo, kad abiem agentūroms bendradarbiavimas reguliariai keičiantis operatyvine informacija (bylų santraukomis ir bendrų bylų sąrašais) yra naudingas.

Strateginis bendradarbiavimas

2014 m. pradžioje įvyko dvišalis Eurojusto pirmininkės ir OLAF direktoriaus susitikimas. Šis susitikimas suteikė galimybę aptarti bendrų interesų praktinius atvejus ir pasiekti bendrą susitarimą dėl bylų santraukos mainų, kaip numatyta Praktinio susitarimo 5 punkte.

2014 m. buvo tęsiami reguliarių komandos susitikimai. Šie susitikimai naudojami kaip platforma nustatant ir įforminant konkrečių bylų santraukų mainų tvarką. Jų metu sutelkiamas dėmesys į papildomus OLAF tyrėjų mokymus, atsižvelgiant į teigiamus atsiliepimus apie pirmuosius 2013 m. gruodį vykusius mokymo užsiėmimus.

2.3.3 TVR agentūrų bendradarbiavimas

Devynios TVR agentūros (CEPOL, EPPB, ELLI, ENNSC, Eurojustas, Europol, PTA, [FRONTEX](#) ir eu-LISA) paskelbė apie du bendrus darbus: vasarį buvo paskelbta naujoji daugiameitė TVR programa „*Dažnai pasitaikančios bendros TVR agentūrų nuostatos*“, kurioje nustatomi kompleksiniai bendros svarbos klausimai ir vertinama, kaip tarpžinybinis bendradarbiavimas gali padėti veiksmingai įgyvendinti naujas gaires (žr. Tarybos dok. 7313/14). Antrasis bendras pareiškimas „*Nuo strateginių gairių prie veiksmų: TVR agentūrų indėlis į praktinį laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės vystymą Europos Sąjungoje*“ buvo paskelbtas lapkričio mėnesį ir jį galima rasti Eurojusto interneto svetainėje. Šiame antrajame pareiškime apibrėžiamas Eurojusto vaidmuo ir parama įgyvendinant ES prioritetus ir tikslus laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje Europos Sąjungoje. Šie dokumentai

buvo pateikti Europos Komisijai, Europos Parlamentui ir Europos Sąjungos Tarybai.

Eurojustas ir kitos TVR agentūros taip pat prisidėjo prie viešųjų konsultacijų, susijusių su atnaujinta 2015–2020 m. *Vidaus saugumo strategija*. Gruodį COSI buvo pristatyta galutinė 2014 m. TVR agentūrų veiklos ataskaita ir rodiklių sistema (žr. Tarybos dok. 16286/14).

Eurojustas tęsė keitimosi savo darbo programa su kitomis TVR agentūromis praktiką.

Lapkričio 3 d. Eurojustas pasirašė susitarimo [memorandumą su PTA](#), vykstant metiniam teisingumo ir vidaus reikalų agentūrų vadovų susitikimui Maltoje. Taip pat liepos 15 d. susitarimo memorandumas buvo pasirašytas su [ENNSC](#) (žr. 2.2.5 poskyrį).

Eurojustas ir mokymai

Birželį priimtose Tarybos strateginėse gairėse pabrėžiama, kad reikia stiprinti pareigūnų praktikų mokymus ir akcentuojama, kad prokurorų, teisėjų, teisininkų, policijos pareigūnų ir kitų specialistų mokymai yra esminis tarpusavio pasitikėjimo elementas.

Eurojustas prisidėjo prie mokymų per susitarimo memorandumus su CEPOL (2010 m.) ir ETMT (2008 m.). Be to, Eurojustas surengė teminius seminarus, kurių metu specialistai dalijosi darbo patirtimi ir geriausia praktika.

Toliau buvo tęsiamas bendradarbiavimas tarp Eurojusto ir ETMT teismo mokymo srityje. Vienuolika prokurorų / teisėjų iš Bulgarijos (2), Čekijos, Vokietijos, Estijos, Ispanijos, Vengrijos, Austrijos, Lenkijos ir Slovėnijos (2) dalyvavo ilgalaikėse Eurojusto stažuotų programose ir buvo įtraukti į jų kilmės šalies nacionalinių biurų kasdienį darbą. Liepą Eurojuste lankėsi ETMT generalinis sekretorius teisėjas W. Postulski. Eurojustas ir ETMT susitarė dėl vertingos praktinės patirties, įgytos per trijų mėnesių mainų programą. Taip pat Eurojustas ir ETMT oficialiai susitarė dėl trumpalaikių (vieną savaitę) mokomųjų vizitų ir jų atnaujinimo 2015 m.

Nacionalinių biurų nariai aktyviai dalyvavo šešiuose ETMT seminaruose, surengtuose laikantis I Kriminalinės justicijos projekto „*Tarptautinio teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose praktika: EAO ir STP modeliavimas*“. Šie sėkmingi seminarai, vykę Vokietijoje, Bulgarijoje, Kipre, Prancūzijoje, Italijoje ir Slovakijoje, grindžiami principu „mokymasis dirbant“. Praktiniai atvejų pavyzdžiai yra teikiami siekiant gerinti tarpusavio pasitikėjimą tarp Europos prokurorų ir teisėjų, taip pat stiprinti bendrą teisminę kultūrą, kas leistų efektyviau vykdyti teisingumą ES tarpvalstybinio persekiojimo byloje.

Kartu su CEPOL baigta rengti Eurojusto mokymo programa. Šio mokymo modulio tikslas yra geriau suprasti, kokią pridėtinę vertę sukuria Eurojusto dalyvavimas tarpvalstybiniuose tyrimuose ir operacijose, lemiantis glaudesnę bendradarbiavimą tarp teismo ir teisėsaugos institucijų veiksmingai kovojant su sunkiais tarpvalstybinio masto nusikaltimais. Kaip ir ankstesniais metais, bendradarbiavimas su CEPOL taip pat paskatino organizuoti keletą internetinių seminarų. Eurojustas prisidėjo, be kita ko, prie kursų apie neteisėtą imigraciją, vaikų apsaugą, mobiliųjų ONG vykdomų turtinių nusikaltimų, neteisėtos prekybos narkotikais, sukčiavimu PVM srityje ir JTG.

2.3.4 Santykiai su trečiosiomis šalimis ir organizacijomis už Europos Sąjungos ribų

Bendradarbiavimo susitarimai

Liepą Eurojustas pasirašė [bendradarbiavimo sutartį su Moldovos Respublika](#), kuri įsigalios, kai šalys patvirtins viena kitai raštu apie visų vidaus procedūrų užbaigimą. Bendradarbiavimo susitarimo su Ukraina sudarymas buvo patvirtintas kaip prioritetinė kryptis. Eurojustas informavo Tarybą apie savo planus pradėti derybas dėl bendradarbiavimo sutarties sudarymo su Juodkalnija.

Toliau puoselėjami ryšiai siekiant įvertinti duomenų apsaugos teisės aktų įgyvendinimo lygį ir ištirti galimybes deryboms dėl bendradarbiavimo susitarimų su Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Izraeliu, Serbija ir Turkija pradėti.

Darbas su bylomis, kuriose dalyvauja trečiosios šalys

Eurojustas 208 atvejais pagalbą teikė dalyvaujant trečiosioms šalims. Pagrindinės nusikaltimų rūšys šiose bylose buvo apgaulė ir sukčiavimas, pinigų plovimas, neteisėta prekyba narkotikais ir su ONG susijusios bylos. Šveicarija, Norvegija ir JAV buvo dažniausiai daly-

vaujančios trečiosios šalys. Trečiosioms šalims buvo atstovaujama 41 koordinaciniame pasitarime. Dažniausiai Eurojusto koordinaciniuose pasitarimuose dalyvavusios trečiosios šalys buvo JAV (14), po jų – Šveicarija (10), Norvegija (9) ir Ukraina (6).

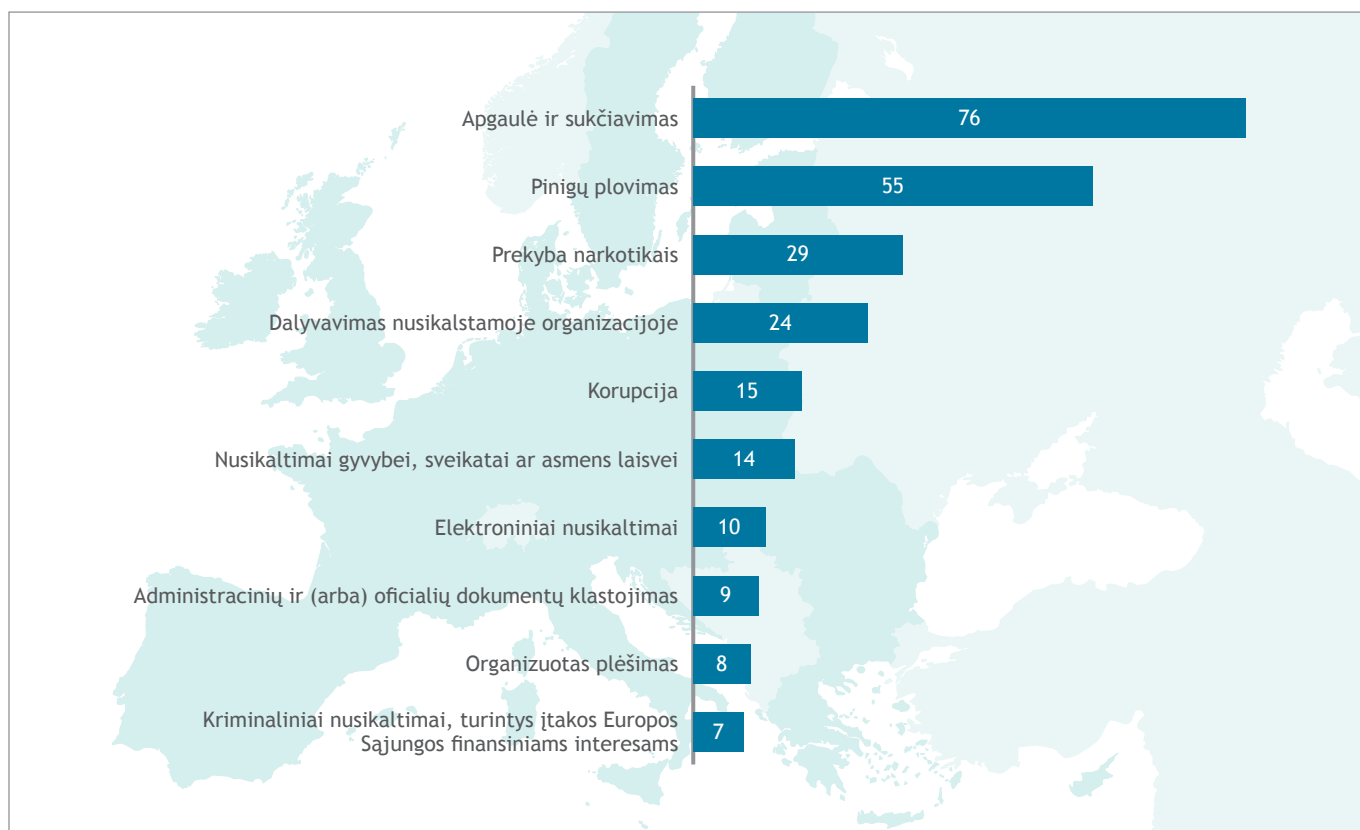
Eurojusto ryšių prokurorai

Ryšių prokurorų iš Norvegijos ir JAV buvimas Eurojuste laikomas naudingu, nes jie pagreitina ir palengvina valstybių narių kompetentingų institucijų ir atitinkamų trečiųjų šalių teisminių bendradarbiavimą. 2014 m. Eurojustas ir Šveicarija susitarė dėl ryšių prokuroro delegavimo į Eurojustą, kuris pradės eiti pareigas 2015 m. kovą. Norvegijos ryšių prokuroras užregistravo 52 bylas, kurių dauguma buvo susijusios su neteisėta prekyba narkotikais, sukčiavimu mokesčių srityje ir nužudymu, surengė vieną koordinacinį pasitarimą ir dalyvavo devyniuose koordinaciniuose pasitarimuose. JAV ryšių prokuroras dalyvavo 14 koordinacinių pasitarimų.

Eurojusto kontaktiniai asmenys trečiosiose šalyse

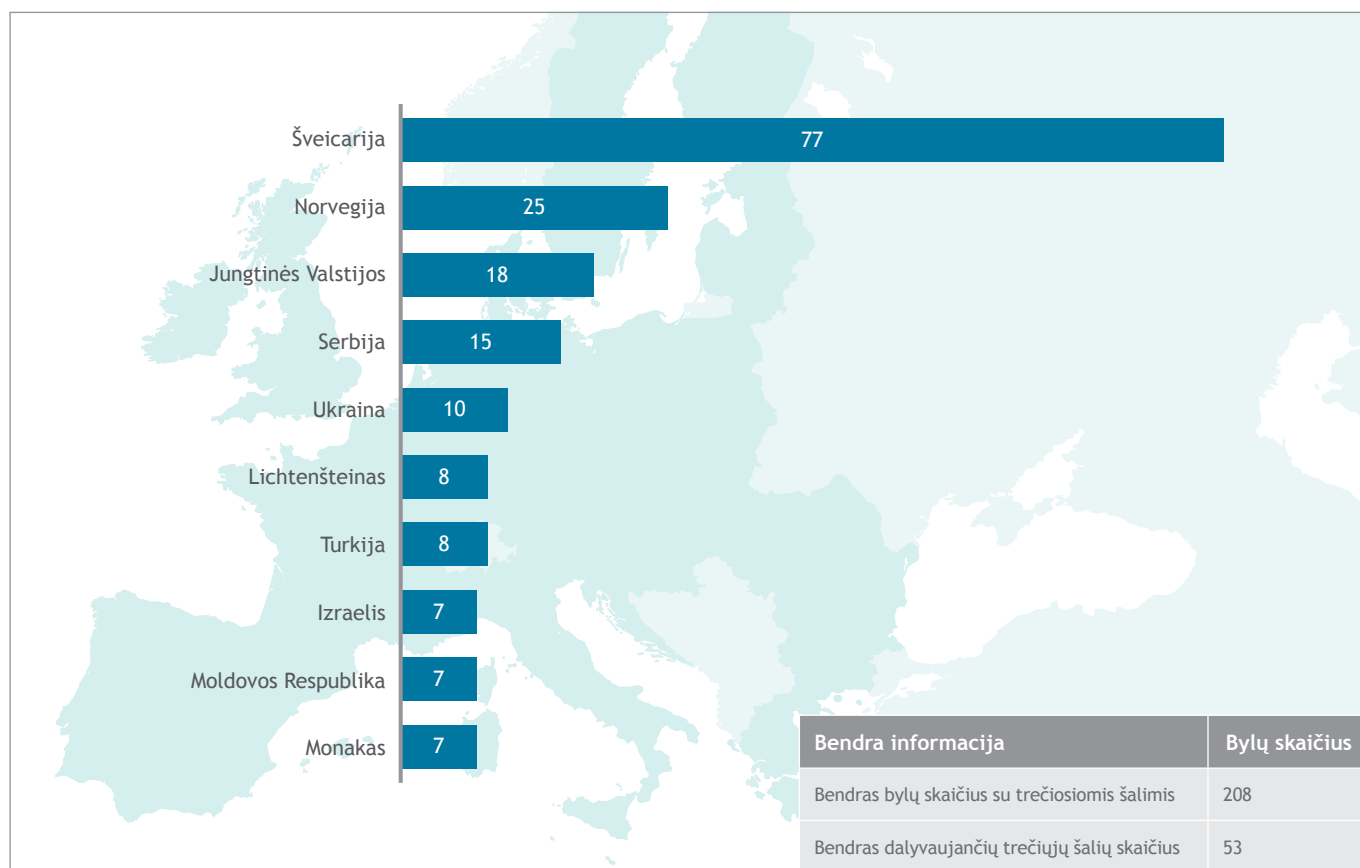
Eurojusto kontaktinių asmenų paskyrimas į trečiąsias šalis yra priemonė, dažniausiai naudojama siekiant pagerinti bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir

Pagrindinės nusikaltimų rūšys, kuriuose dalyvauja trečiosios šalys

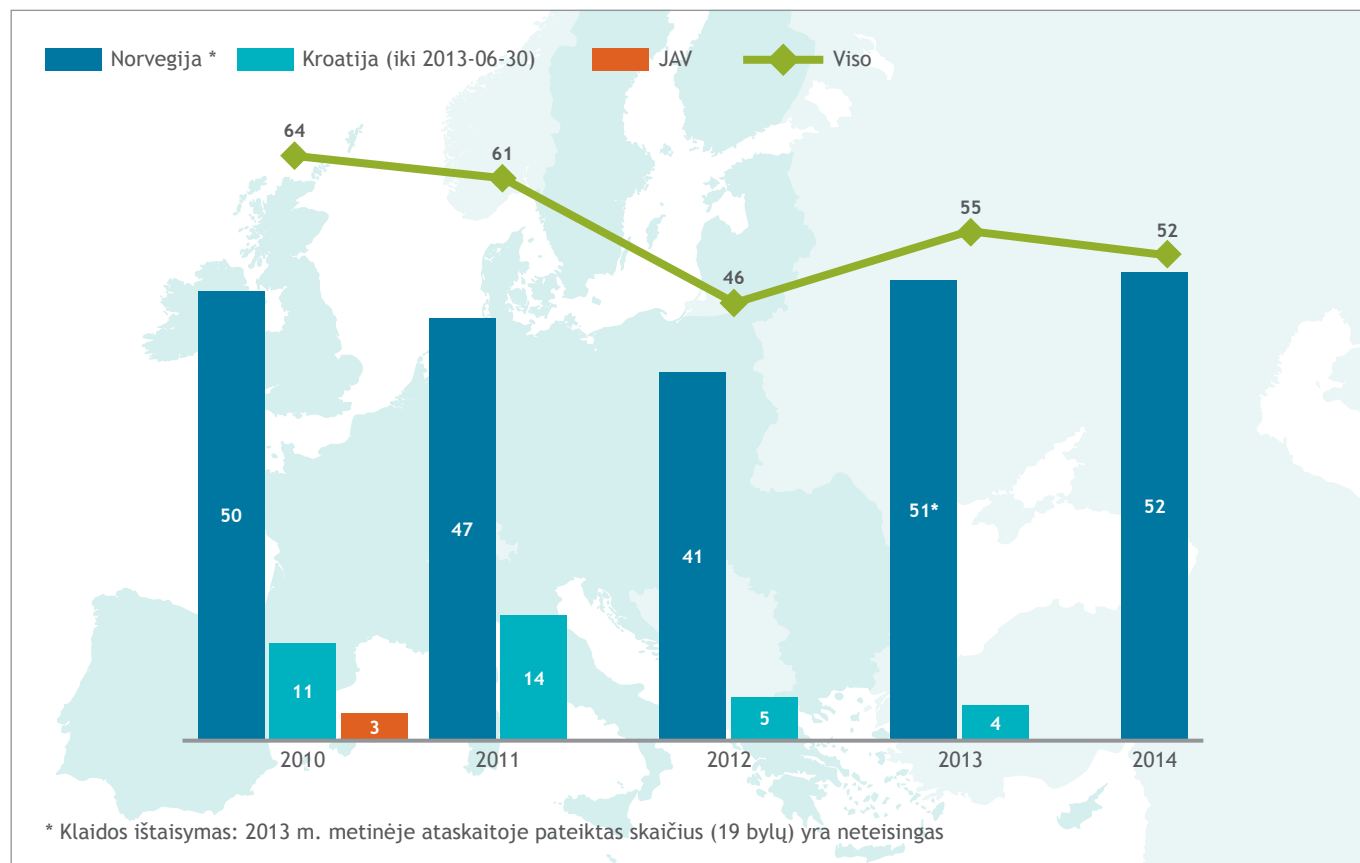

Pirmasis trečiųjų šalių dešimtukas Eurojusto bylose

Ryšių prokurorų 2010-2014 m. bylos

trečiųjų šalių per Eurojustą. Trečiosios šalys paprastai skiria kontaktinius asmenis iš generalinės arba vietos prokuratūros, nacionalinių teismų arba Teisingumo ministerijos, taip pat tokie asmenys gali eiti diplomatines pareigas už savo šalies ribų. Šiuo metu 32 šalys yra paskyrusius Eurojusto kontaktinius asmenis. 2014 m. į šį tinklą buvo įtraukti Bolivijos ir Peru atstovai.

Parama išorės projektuose

Eurojustas toliau rėmė iniciatyvas Vakarų Balkanuose, įskaitant ES finansuojamą Tarptautinės policijos asociacijos (TPA) 2010 m. projektą „Kova su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija: prokurorų tinklo stiprinimas“, iki projekto pabaigos 2014 m. Vykdamas šį projektą, sausio 20 d. buvo surengtas susitikimas tarp Eurojusto ir Eurojusto kontaktinių asmenų iš Vakarų Balkanų. Šių naujai paskirtų Eurojusto kontaktinių asmenų mokymai vyko balandžio 3 d. Eurojuste. Maža to, Eurojustas dalyvavo keliuose duomenų apsaugos mokymo seminaruose Vakarų Balkanuose.

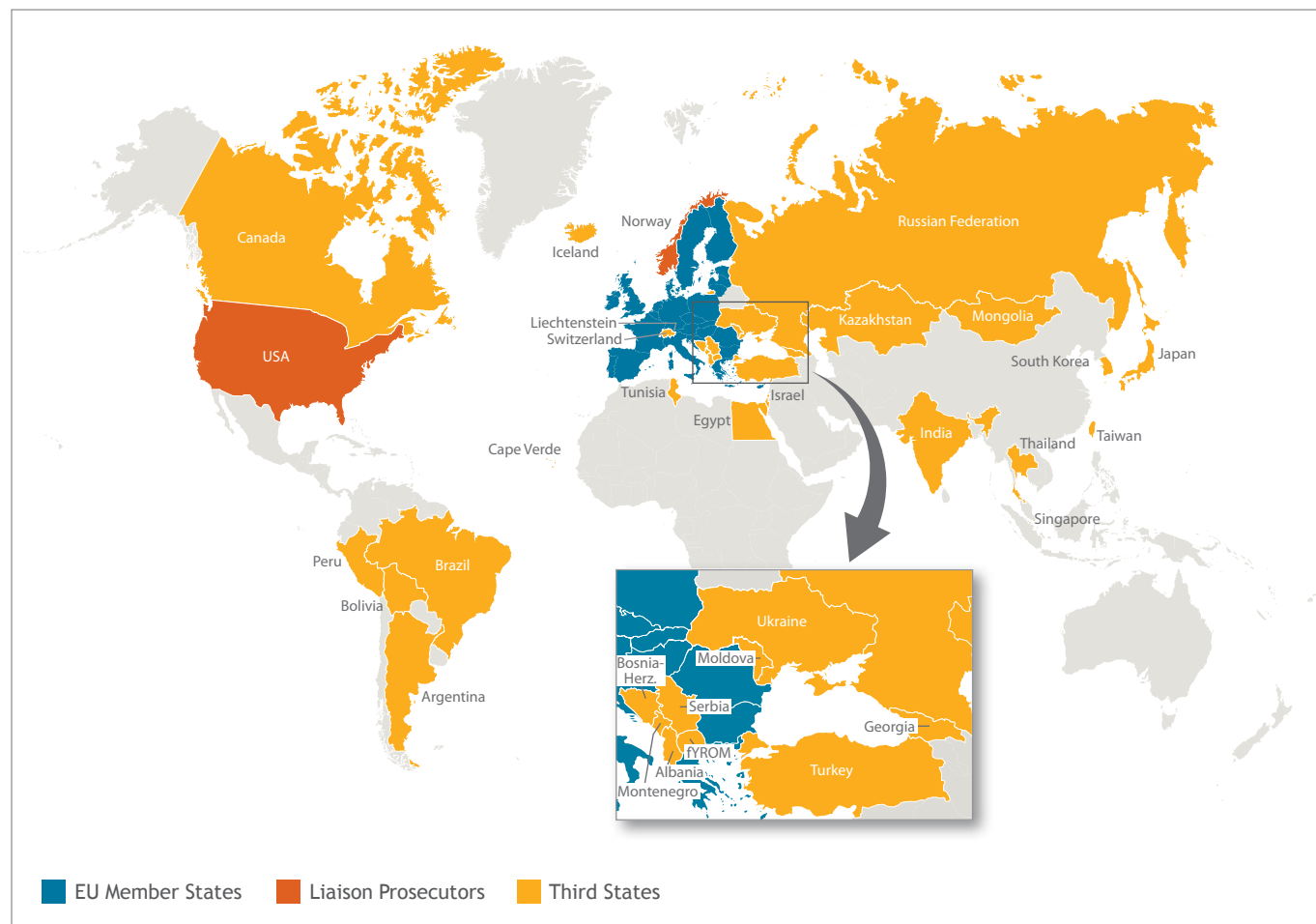
Eurojustas buvo įtrauktas į Vakarų Balkanų kovos su prekyba žmonėmis projektą. Šiame projekte Eurojusto

Susitikimas su Eurojusto kontaktiniais asmenimis ir valstybių narių paskirtais ryšių prokurorais

Spalio 16 ir 17 d. Eurojustas surengė susitikimą su Eurojusto kontaktiniais asmenimis ir valstybių narių paskirtais ryšių prokurorais. Šio susitikimo tikslas buvo aptarti papildomumą, sinergiją ir bendradarbiavimą dalijantis nuomonėmis apie bylų pavyzdžius, didinti informuotumą apie Eurojusto vaidmenį su trečiosiomis šalimis susijusiais atvejais, tame tarpe ir išipareigojimą keistis informacija su trečiosiomis šalimis, nustatyti galimus darbo metodų gerinimo būdus.

Susitikimas subūrė 17 Eurojusto kontaktinių asmenų ir 20 valstybių narių paskirtų ryšių prokurorų. Buvo atstovaujama aštuoniolika trečiųjų šalių.

Eurojust contact points

užduotis buvo skatinti JTG naudojimą vietos lygmeniu. Taip pat Eurojustas dalyvavo Tarptautinės migracijos organizacijos regioniniame projekte „Kovos su prekyba žmonėmis ir migrantų gabenimu per valstybės sieną Vakarų Balkanuose stiprinimas“. Žr. 2.2.9 poskyrį.

Eurojustas prisidėjo prie EIVT veiklos: teikė informaciją apie Eurojusto bendradarbiavimą institucinės ir operatyvinės veiklos lygmeniu su Europos kaimynystės politikos (EKP) valstybėmis partnerėmis.

Bylos pavyzdys

2013 m. pavasarį Čekijos ir JAV institucijos susisiekė su Švedijos policija dėl įtarimų, kad Čekijoje sukurta vaikų išnaudojimo medžiaga (angl. CAM) buvo išplatinta į JAV ir kitas valstybes per tarpininką Švedijoje. Švedijoje buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl vaikų pornografijos sunkinančiomis aplinkybėmis ir dalyvavimo seksualinio vaikų išnaudojimo pornografiniais tikslais veikoje sunkinančiomis aplinkybėmis. Švedų tyrimas atskleidė įtariamuosius Švedijoje ir Ispanijoje. Čekijos Respublikoje baudžiamieji kaltinimai buvo sutelkti į PŽ. Kalbant apie *modus operandi*, paaiškėjo, kad pornografinės medžiagos klientai užsakė specialius, pagal užsakymą gaminamus nuotraukų ir vaizdo medžiagų rinkinius. Klientas siūsdavo mokėjimą tarpininkui Švedijoje, kuris vėliau persiūsdavo pinigus fotografams. Tada CAM buvo keičiamasi užkoduotu formatu, naudojant debesų kompiuterijos paslaugas. Tai, kad įtariamieji naudojo šifruoto ryšio metodus ir buvo informuoti apie apsaugą, reiškė, kad, norint aptikti galimas įtariamųjų klaidas ir trūkumus planuojant nusikalstamą veiką, buvo būtinas glaudus teisminis bendradarbiavimas tarp nacionalinių institucijų.

Kartu su Europole surengtu veiklos susitikimu, kurio tikslas – apsieisti policijos informacija, Eurojustas sušaukė koordinacinį pasitarimą, kurio metu buvo nuspręsta sudaryti Švedijos ir Čekijos Respublikos JTG, kurią finansavo Eurojustas. Bendro tyrimo metu nustatyta, kad CAM buvo išplitusi plačiau, įskaitant ir Ispaniją. Išdavus STP prašymą dėl identifiкуoto įtariamojo, buvo inicijuotas teisminis bendradarbiavimas su Ispanija. Vėliau Ispanija prisijungė prie JTG, taip palengvindama bendradarbiavimą su kitais JTG nariais.

Po tam tikrų stebėjimo veiksmų ir specialių tyrimo priemonių, įskaitant finansinių sandorių tarp įtariamųjų analizę, JTG valstybėse narėse, JAV ir Prancūzijoje įvyko bendrų veiksmų diena, kurios metu buvo nustatyta daugiau įtariamųjų. Buvo sulaikyti aštuoni asmenys, gauta ir apsaugota nemažai duomenų. Po bendrų veiksmų dienos dalyvaujančiose narėse sekė ilgas tyrimo laikotarpis. Tyrimo eigą lėtino tai, kad kietieji diskai buvo šifruoti ir įtariamieji nesutiko bendradarbiauti. Trečiosioms šalims buvo išduota keletas STP prašymų, siekiant gauti informacijos apie įtariamųjų naudojimąsi tam tikromis skaitmeninės paslaugomis.

Siekiant palengvinti bendradarbiavimą dėl valstybėse narėse atliekamų veiksmų ir aptarti, kuriose susijusiose narėse įtariamieji turėtų būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn, buvo organizuoti keli koordinaciniai pasitarimai. Šių pasitarimų metu baudžiamąjo persekiojimo institucijos taip pat aptarė, kaip geriausiu įmanomu būdu rinkti įrodymus teismo procesui įvairiose narėse paremti.

Po papildomos nacionalinių institucijų analizės, atliktos tyrimo metu, buvo sulaikyta daugiau asmenų Jungtinėje Karalystėje, JAV, Kanadoje ir Rusijoje, buvo nustatyta nemažai nukentėjusių vaikų, kuriuos išnaudojo įvairūs fotografai. Visi dalyvavę prokurorai ir ikiteisminio tyrimo teisėjai sutiko, kad glaudus bendradarbiavimas su Eurojustu ir Europolu lėmė tai, kad pradinėse bylos stadijose buvo pasiekta gerų rezultatų. Byla vis dar tirinama. Tikimasi, kad 2015 m. vyks teismo procesai ir bus parengta išsamesnė bylos rezultatų analizė.

Problemos ir geriausia praktika

3.1 Įvadas

Kaip ir ankstesniais metais, dirbdamas su bylomis ir vykdydamas strategines iniciatyvas Eurojustas ir toliau padeda nustatyti problemas ir geriausią praktiką visuose aspektuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose. Tokie aspektai gali būti susiję su STP, EAO, nutarimais išaldyti ar kitomis priemonėmis, įgyvendinančiomis tarpusavio pripažinimo principą, taip pat juos galima identifikuoti pagal konkrečią nusikaltimų rūšį, specialaus tyrimo metodą arba bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. Eurojusto tikslas yra pagerinti kompetentingų institucijų koordinavimą ir bendradarbiavimą valstybių narių tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo kontekste, kuriame Eurojustas yra kompetentingas padėti.

Šiame skyriuje aptariamos problemos ir geriausia praktika kontroliuojamųjų gabenimų, NPM ir (pre-) prekursorių, įrodymų rinkimo ir priimtumo elektронiniuose nusikaltimuose atvejais.

3.2 Neteisėta prekyba narkotikais

2014 m. teisiniai aspektai tarpvalstybinių kontroliuojamųjų gabenimų ir bendradarbiavimo bylose, susijusiose su NPS ir (prie-) prekursoriais, sudaro dvi strateginio projekto *„Eurojusto darbo tobulinimas neteisėtos prekybos narkotikais bylose“* temas. Naudojant valstybėms narėms skirtus klausimynus, buvo surinkta informacija apie geriausią praktiką ir teisinio bendradarbiavimo kliūtis šiose srityse. Klausimynų atsakymai buvo analizuojami ir aptariami su pareigūnais praktikais Eurojusto strateginio pasitarimo dėl neteisėtos prekybos narkotikais, įvykusio rugsėjo 29 ir 30 d., metu. Rezultatai įtraukti į [ataskaitą](#), kad juos galėtų peržiūrėti pareigūnai praktikai visose valstybėse narėse.

Kontroliuojamieji gabenimai

Analizė ir diskusijos išryškino reikšmingus skirtumus tarp teisinių sistemų valstybėse narėse, susijusius

Bylos pavyzdys

2013 m. Eurojustas gavo prašymą suteikti pagalbą prekybos žmonėmis byloje, susijusioje su Jungtine Karalyste ir Švedija. JTG buvo įkurta 2013 m. kovą vienerių metų laikotarpiui, o 2013 m. balandį įvyko koordinacinis pasitarimas. 2014 m. balandį Jungtinėje Karalystėje teisminė procedūra buvo tik pradedama, o tuo tarpu Švedijoje buvo baigtas teismo procesas. Šioje bylos stadijoje Eurojuste buvo surengtas dar vienas koordinacinis pasitarimas, siekiant įvertinti bendradarbiavimą JTG viduje ir keitimąsi informacija. Ypatingo susidomėjimo sulaukė telefoninių pokalbių pasiklausymas Švedijoje ir galimybė rezultatus panaudoti kaip įrodymus Jungtinėje Karalystėje.

Diskusija išryškino baudžiamojo proceso taisyklių skirtumus. Švedijoje galima vykdyti telefoninių pokalbių pasiklausymą teismo sprendimu, gavus prokuroro prašymą. Perimti telefoniniai pokalbiai transkribuojami ir perduodami teismui, vėliau – perskaitomi arba išklausomi teismo proceso metu. Dar vienas svarbus dalykas šioje byloje – duomenų saugojimo laikotarpis. Užbaigus bylą, ikiteisminio tyrimo metu nepanaudota medžiaga turi būti sunaikinta. Iš esmės, iš karto po tyrimo užbaigimo Švedijos institucijos privalo gynybai raštu atskleisti pasiklausymo laikotarpį ir perimtų telefonų numerius.

Jungtinėje Karalystėje telefoninių pokalbių perėmimo naudojimas įrodymo tikslais yra neįprasta praktika. Jungtinės Karalystės institucijos norėjo sužinoti, ar informacija, gauta Švedijos institucijai pasiklausant telefoninių pokalbių, gali būti teikiama kaip įrodymas Jungtinės Karalystės teismui. Eurojuste rengiamuose koordinaciniuose pasitarimuose buvo galima aptarti šią problemą ir surasti galimą sprendimą: Švedijos policija ar teisinis atstovas gali duoti parodymus Jungtinės Karalystės teisme. Parodymuose turi būti nurodoma, kad, viena vertus, prašymas dėl perėmimo buvo teisiškai įregistruotas ir techniškai teisėtai įgyvendintas, ir, antra vertus, įrašyta medžiaga buvo gauta naudojant tinkamai įgaliotą priemonę. Švedijos institucijos nusprendė, kad tai perspektyvus sprendimas. Nors buvo priimta jokių konkrečių sprendimų, buvo apsvaistyta Jungtinės Karalystės institucijų kelionės į Švediją galimybė ir tikslingumas, kur jos galėtų peržiūrėti visą per telefoninių pokalbių pasiklausymą sukaupią medžiagą. 2014 m. pabaigoje vis dar reikėjo aptarti būtinybę peržiūrėti medžiagą.

su leidimais kontroliuoti gabenimą ir kontroliavimo tvarka. Šie skirtumai dažnai sudaro kliūtis teisminiam bendradarbiavimui, visų pirma dėl: (i) leidimo kontroliuojamajam gabenimui vykdyti tvarkos, kai narkotikų siuntos maršrutas arba laikas nežinomas; (ii) leidimo įtaisyti GPS įrangą į transporto priemones, kuriomis, kaip įtariama, transportuojami narkotikai, gavimo; (iii) kompetentingų institucijų kitose valstybėse narėse identifikavimo arba jų įgaliojimo gavimo; (iv) neteisėtų narkotikų pakeitimo nekenksmingomis medžiagomis; (v) narkotikų poėmio atidėjimo; (vi) slaptybų pareigūnų dislokavimo tarpvalstybiniu mastu; (vii) įrodymų, sukauptų vykdant kontroliuojamąjį gabenimą, priimtinumo; (viii) informatorių dalyvavimo; (ix) ginkluotų policijos pareigūnų dislokavimo kitose valstybėse narėse; (x) dalijimosi išslaptinta informacija, sukaupta vykdant kontroliuojamąjį gabenimą. Dažnai bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis kontroliuojamojo gabenimo atvejais gali būti problemiškas, o JTG patirtis taikant šį metodą yra ribota.

Šių problemų sprendimo būdai: dažnesnis bendravimas ir geresnis tarpusavio pasitikėjimas tarp kompetentingų institucijų valstybėse narėse; teisės aktų, susijusių su kontroliuojamuoju gabenimu, suderinimas; kompetentingų institucijų žemėlapių parengimas ir visose valstybėse narėse kontroliuojamajam gabenimui taikomų teisinių reikalavimų išaiškinimas; pasvarstymų apie vieningą reikalavimų rinkinį, taikomą kontroliuojamajam gabenimui, sukaupimas; aktyvesnis Eurojusto ir Europolo dalyvavimas tarpvalstybinio masto operacijose, visų pirma – organizuojant operatyvinius susitikimus ir koordinacinius pasitarimus; kontaktinių asmenų, atsakingų už kontroliuojamąjį gabenimą valstybėse narėse, nustatymas; informacijos analizė; taktinis ir techninis palaikymas.

Ataskaitos dalyje 1 *analizės srities problema* bus pateikta informacija, ar būtina iš anksto išduoti STP prašymą, norint gauti leidimą vykdyti kontroliuojamąjį gabenimą valstybėse narėse, taip pat bus įtrauktas kompetentingų institucijų sąrašas ir, atitinkamais atvejais, kontaktinių centrų, į kuriuos reikia kreiptis dėl kontroliuojamojo gabenimo leidimo valstybėse narėse, sąrašas.

NPM ir (prie-) prekursoriai

Eurojustui perduotų neteisėtos prekybos narkotikais bylų analizė padėjo nustatyti rimtus sunkumus baudžiamojo persekiojimo dėl sintetinių narkotikų bylose, susijusiose su NPM ir (pre-) prekursoriais, ypač jei šios medžiagos neregamentuojamos ES / tarptautiniu

lygiu. Tokiais atvejais įvairiose valstybėse narėse teisės aktai ir metodai dažnai skiriasi, dėl to patiriamos tos pačios teismo bendradarbiavimo problemos. Kiti specifiniai sunkumai, su kuriais susiduria į Eurojusto klausimyną atsakę pareigūnai praktikai, yra susiję su naujų medžiagų nustatymu, atitinkamų žinių ir techninių pajėgumų stoka.

Klausimyno respondentai nustatė, ką daryti, jei teisės aktuose viena konkreti medžiaga neįvardijama kaip narkotikų prekursorius, bet yra požymių, kad medžiaga yra gaminama ir importuojama siekiant gaminti (sintetinius) narkotikus. Tokiais atvejais kai kuriose valstybėse narėse vis vien įmanoma vykdyti baudžiamąjį persekiojimą – arba remiantis vadinamuoju „analogų metodu“, arba vertinant šių medžiagų gamybą kaip „pasiruošimą“ vykdyti narkotikų gamybos nusikaltimus.

Kalbant apie NPM, kai kuriose valstybėse narėse baudžiamasis persekiojimas grindžiamas medicinos praktikos įstatymais. Papildomos patraukimo baudžiamajon atsakomybėn galimybės buvo nagrinėjamos per tam skirtą praktinį seminarą strateginio pasitarimo metu, tame tarpe ir administracinės teisės (pvz., panaikinti leidimus parduotuvėms), vartotojų teisės ir maisto saugos teisės aktų taikymas. Taip pat buvo nurodyti geriausios praktikos pavyzdžiai, pvz., galima įtraukti NPM į laikiną sąrašą vienam mėnesiui, o praėjus bandomajam laikotarpiui, paskelbti šį sąrašą. Keletas dalyvių akcentavo dalijimosi patirtimi (pvz., susijusios su kriminalistikos ataskaitomis ir teismo sprendimais) svarbą visose narėse.

Ataskaitos dalyje 2 *analizės srities problema* bus pateikta informacija apie naujausius teismo sprendimus, valstybių narių nacionalinių nuostatų ir požiūrių dėl NPM ir (pre-) prekursorių apžvalga.

Maža to, sunkumai, su kuriais nacionalinės institucijos susiduria baudžiamosiose bylose, susijusiose su neregamentuotais narkotikų prekursoriais, buvo akcentuojami 8-jo patariamojo forumo susitikimo metu. Vienas forumo narys pranešė apie grėsmę, kurią kelia tam tikro neregamentuojamo narkotikų prekursoriaus plitimas Europoje, kuris stambia mastu naudojamas metamfetamino gamybai valstybėje narėje. Tuo pačiu metu visiems patariamojo forumo nariams buvo perduotas prašymas palaikyti iniciatyvą dėl šio narkotikų prekursoriaus priskyrimo į sąrašą įtrauktų medžiagų kategorijai, kaip numatyta atitinkamuose ES teisės aktuose dėl narkotikų pirmtakų.

3.3 Elektroniniai nusikaltimai

Įrodymų rinkimas ir priimtinumą elektroninių nusikaltimų bylose

Kalbant apie privataus sektoriaus arba specialiomis tyrimo priemonėmis, neleidžiamomis tam tikroje valstybėje narėje, surinktų įrodymų priimtinumą, reikia įvertinti poreikį atskirti žvalgybos duomenis ir įrodymus *stricto sensu*: žvalgybos duomenys gali būti naudojami tyrimui pradėti, bet nebūtinai kaip įrodymai teisme.

Tarpvalstybinio masto priėjimas prie duomenų gali sukelti sunkumus tiriant ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą elektroninių nusikaltimų bylose, ypač dėl to, kad valstybių narių praktika labai skiriasi (taip pat dėl nevienodai įgyvendinamos Europos Tarybos konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų ETS Nr. 185, Elektroninių nusikaltimų konvencija). Kai kuriose būtinas teismo leidimas, o kai kuriose – STP prašymas, nes informacija būtų saugoma serveryje kitoje narėje. Taip pat aptartas jurisdikcijos nustatymo klausimas tais atvejais, kai informacija saugoma „debesyje“.

Siekiant įveikti šiuos sunkumus, galėtų padėti išsamus esamų teisės aktų aiškinimas, t. y., kad jurisdikcija gali būti nustatoma pagal fizinę prietaiso, iš kurio sudaromos sąlygos prieiti prie atitinkamų duomenų, vietą. Taip pat valstybėse narėse galima pastebėti skirtingus požiūrius į teismines priemones, naudojamas kompiuteryje saugomiems įrodymams rinkti, nes kai kuriose valstybėse narėse šios priemonės gali būti naudojamos atliekant kratą, kuriai vykdyti tam tikrais atvejais būtinas teismo leidimas. Taip pat pastebimas susiskaidymas dėl to, kaip prokurorai renka informaciją iš „pokalbių“ (angl. „chat“): vėlgi, valstybėse narėse taikomi skirtingi metodai, kai kuriose būtų vadovaujamasi telekomunikacijas reglamentuojančiais teisės aktais ir reikėtų gauti teismo leidimą, o kitose – prokurorų (ir nebūtinai teisėjo) įsikišimo. Apskritai, tiesioginis bendravimas ir, visų pirma, spontaniškas keitimasis informacija tarp kompetentin-

gų institucijų (kaip numatyta Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų 26 straipsnyje) gali būti labai naudingi metodai sprendžiant ir aiškinantis šiuos sunkumus.

Taip pat galima susidurti su sunkumais tais atvejais, kai turinio duomenis turi privati bendrovė, ypač dėl to, kad dažnai bendrovių būstinės yra trečiojoje šalyje. Renkant svarbią informaciją paprastai prireikia ilgai trunkančių procedūrų, o tai savo ruožtu trukdo tyrimui ir baudžiamajam persekiojimui elektroninių nusikaltimų atvejais, ypač dėl duomenų kintamumo. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, bendradarbiavimą gali palengvinti vieno kontakto asmens, kuris gali bendrauti su šiomis kompanijomis valstybėje narėje, paskyrimas. Taip pat būtų labai naudinga, jeigu tokios trečiojoje šalyje esančios bendrovės būstinė oficialiai įpareigotų savo filialus valstybėse narėse tiesiogiai atsakyti į prokurorų išduotus prašymus. Dėl jų pobūdžio – ir svarbaus privačių bendrovių vaidmens – institucijos visada turėtų apsvarstyti galimybę laikytis plataus pobūdžio požiūrio į tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą elektroninių nusikaltimų bylose.

JTG naudingumas, ypač jei ji sudaroma nuo ankstyvo tyrimo etapo, buvo įvertintas. Taip pat pastebėtas poreikis įtraukti prokurorus nuo kiekvienos bylos pradžios, ypač jeigu kyla grėsmė poėmiams ir norima sudaryti palankesnes sąlygas įrodymų priimtinumui teisme. Panašiai ir Eurojustas gali padėti nacionalinėms institucijoms, ypač kai dalyvauja nuo ankstyvo tyrimo etapo, pavyzdžiui, kai reikia pradėti tyrimą kitose valstybėse narėse ar net trečiojoje valstybėje arba padėti valstybių narių nacionalinėms institucijoms koordinuoti lygiagrečius tyrimus.

Lapkričio 19 ir 20 d. vykusio Eurojusto seminaro „[*Elektroniniai nusikaltimai: kaip susidoroti su 21 a. iššūkiais*](#)“ metu su valstybių narių pareigūnais praktikais buvo aptarta įrodymų rinkimo ir priimtumo elektroninių nusikaltimų atvejais tema. Taip pat žr. 2.2.6 poskyrį.

Eurojusto dēmesio centre – Europos arešto orderis

EAO pateko į Eurojusto dėmesio centrą neatsitiktinai. 2014 m. Eurojustas operatyviniu ir strateginiu lygiu prisidėdavo prie greitesnio šios priemonės, kuria įgyvendinamas tarpusavio pripažinimo principas, naudojimo. EAO poveikio tema taip pat buvo aptariama ES lygmeniu 2014 m. Eurojustas siekė pažymėti maždaug 10 metų šios priemonės taikymo laikotarpį ir bendradarbiaudamas su ES pirmininkaujančia Graikija, prisidėjo prie diskusijų surengdamas strateginį seminarą „*Europos arešto orderis: kur link turėtume eiti?*“.

2014 m. Eurojuste užregistruota 266 bylų dėl EAO vykdymo gerinimo. Tai sudarė 14,5 procento visų atvejų. Daugiausia prašymų pateikė Jungtinės Karalystės biuras, po jo – Lenkijos ir Bulgarijos biurai. Taip pat Jungtinės Karalystės biuras gavo daugiausia prašymų, po jo – Italijos ir Ispanijos biurai.

Kolegija nagrinėjo du pagrindinius klausimus, susijusius su EAO vykdymu. Pirmasis klausimas susijęs su Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio 3 straipsnio 2 dalis (PS dėl EAO) (EAO privalomo nevykdymo pagrindai). Problema buvo susijusi su teisinės ir praktinės informacijos apie orderio nepašalinimo iš Šengeno informacinės sistemos (SIS II) ir Interpolo duomenų bazių pasekmes rinkimu, kai asmens, kurio atžvilgiu išduodamas EAO arba ekstradicijos prašymas, atvejis galiausiai ištiriamas tuo pačiu faktiniu pagrindu iškeltoje baudžiamojoje byloje kitoje valstybėje narėje.

Antras bendras klausimas susijęs su praktinės ir teisinės informacijos apie PS dėl EAO 24 straipsnio (atidėtas arba sąlyginis perdavimas) įgyvendinimą valstybėse narėse rinkimu, t. y., ar ši nuostata buvo visiškai įgyvendinta, ir jei taip, kokias sąlygas numatė valstybių narių teisminės institucijos, davusios leidimą vykdyti tokį „laikiną perdavimą“

Eurojustas ir toliau atliko pagrindinį vaidmenį gerindamas bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose tarp valstybių narių (Sprendimo dėl Eurojusto 3 straipsnis 1 dalies b punktas), visų pirma: *i)* sudarydamas palankesnes sąlygas vykdyti EAO ir keistis informacija tarp nacionalinių institucijų; *ii)* kurdamas ryšio kanalus tarp nacionalinių institucijų, kad būtų galima nustatyti, kurios PS dėl EAO nuostatos nacionaliniu lygiu taikomos nevienodai; *iii)* išaiškindamas tiek išduodančiosios, tiek vykdančiosios institucijos teisinius reikalavimus; *iv)* konsultuodamas dėl EAO projekto rengimo prieš išduodant EAO ir pakartotinio projekto rengimo metu; *v)* koordinuodamas EAO išdavimą ir vykdymą, taip pat prisidėdamas prie galimų jurisdikcijos kolizijų prevencijos.

Dirbdamas su EAO bylomis 2014 m., Eurojustas susidūrė su šiomis teisinėmis problemomis ir praktiniais sunkumais:

- i) sunkumai, susiję su specialiosios taisyklės skirtingomis interpretacijomis ir praktiniu taikymu (PS dėl EAO 27 straipsnis, 2 dalis, 3 pastraipos g punktas ir 4 dalis) tais atvejais, kai po perdavimo trečioji valstybė narė prašo, kad išduodančioji valstybė narė išklaustytų perduotą asmenį, bet šis prašymas atmetamas tuo pagrindu, kad leidimo „apklausti įtariamąjį“ reikia kreiptis į vykdančiąją valstybę narę, tuo tarpu kai trečiojoje valstybėje narėje įtariamojo „apklausa“ nereiškia, kad vykdomas baudžiamasis persekiojimas, todėl laikoma, kad toks leidimas nebūtinas;
- ii) kiti sunkumai, susiję su specialiąja taisykle (PS dėl EAO 27 straipsnis, 4 dalis tais atvejais, kai po perdavimo išduodančioji valstybė narė teikia prašymą vykdančiajai valstybei narei pagal PS dėl EAO 27 straipsnio 4 pastraipą, kad pastaroji galėtų skubiai pateikti (artėjant terminui) perduoto asmens atžvilgiu parengtą kaltinamąjį aktą dėl atskiros, nesusijusios nusikaltimo, ir tą asmenį būtų galima patraukti į teismą to atskiros kaltinimo pagrindu; kai prašymas atmetamas, vyksta diskusijos, siekiant įvertinti išduodančiosios valstybės narės žinioje esančias priemones, kad būtų sudaromos sąlygos bent jau atidėti baudžiamojo persekiojimo terminą;
- iii) problemos, susijusios su kai kurių valstybių narių teisės aktuose numatytu reikalavimu apklausti prašomą perduoti asmenį prieš išduodant EAO, ir sunkumai, kylantys dėl to, kad asmens buvimo vieta yra žinoma tiek tyrimą vykdančiai valstybei narei, tiek valstybei narei, kurioje tas asmuo yra, bet jis dar negali būti sumintas;
- iv) skirtingas PS dėl EAO 5 straipsnio 3 pastraipoje numatytos garantijos, dėl kurios kreipiasi vykdančioji valstybė narė, interpretavimas (asmens grąžinimas vykdančiajai valstybei narei, kad ten atliktų išduodančioje valstybėje narėje jam skirtą laisvės atėmimo bausmę) ir susiję ginčai, kuri valstybė narė (išduodančioji ar vykdančioji) vėliau turėtų prisiimti grąžinimo po bylos nagrinėjimo teisme išlaidas (skirtingi požiūriai į galimą taikytiną teisinį pagrindą: PS dėl EAO, Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje);
- v) problemos, susijusios su EAO panaikinimu, jei panaikinimo priežastys nėra aiškios vykdančiajai valstybei narei ir EAO vykdymui jau įdėta daug pastangų ir panaudota daug išteklių;
- vi) proporcingumo klausimas, kylantis išdavus EAO dėl nereikšmingo pažeidimo pakartotinio svarstymo;

vii) su pagrindinių teisių apsauga susiję klausimai, t. y., ar kalinimo sąlygos yra tinkamos nuo psichikos ligos kenčiančiam asmeniui ir išduodančiosios valstybės narės pasirengimas teikti papildomą informaciją apie garantijas, susijusias su sąlygomis kalėjimuose.

Taip pat Eurojustas toliau stiprino pagalbą valstybėms narėms konkuruojančių EAO atvejais (PS dėl EAO 16 straipsnio 2 dalis). Pagal šią nuostatą, vykdančiosios teisminės institucijos gali prašyti Eurojusto pateikti rekomendacijas dėl asmens, kurio atžvilgiu dvi arba daugiau valstybių narių išduoda EAO, perdavimo vietos. 2014 m. Eurojustas gavo oficialius prašymus suteikti tokią konsultaciją keturiose bylose. Eurojustas suteikė rekomendacijas ir konsultaciją ankstyvose stadijose, derėdamasis arba tiesiogiai bendraudamas su atitinkamomis institucijomis Eurojusto koordinacinių pasitarimų metu. Koordinaciniai pasitarimai tampa itin svarbia vieta, kur galima aptarti esamą padėtį arba problemas byloje, susitarti dėl strategijos, pavyzdžiui, prioritetinio teikimo EAO. Tais atvejais, kai dėl tos pačios veikos vykdomi lygiagretūs tyrimai ir baudžiamasis persekiojimas, galima sudaryti susitarimą, kad būtų išvengta *ne bis in idem* ir jurisdikcijos kolizijos.

Kalbant apie terminų pažeidimus vykdant EAO, PS dėl EAO 17 straipsnio 7 pastraipoje numatyta, kad, išimtiniais atvejais, jeigu valstybė narė negali laikytis terminų, numatytų 17 straipsnyje, ji apie tai turi pranešti Eurojustui, nurodydama vėlavimo priežastis. 2014 m. Eurojuste užregistruoti 123 terminų pažeidimo atvejai. Šešiais atvejais reikėjo imtis tolesnių veiksmų. Penktus metus iš eilės Airija pranešė apie didžiausią pažeidimų skaičių. Kitus atvejus nurodė Čekijos Respublika, Ispanija, Latvija, Bulgarija, Kroatija, ir Jungtinė Karalystė.

Eurojustas parengė *Ataskaitą apie Eurojusto darbą su bylomis EAO srityje*, apimančią 2007–2013 m. Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai skirtose ataskaitoje aptariamas Eurojusto vaidmuo EAO srityje operatyviniu ir strateginiu lygiu, Eurojusto išskirti praktiniai dalykai ir teisiniai klausimai, susiję su EAO naudojimu, visų pirma – su EAO taikymo sritimi ir turiniu, nepripažinimo pagrindais ir garantijomis, perdavimo tvarka ir pasekmėmis (žr. Tarybos dok. 10269/14).

Taip pat Eurojustas parengė *Pažymą dėl pranešimų Eurojustui teikimo apie terminų pažeidimo atvejus vykdant EAO* (PS dėl EAO 17 straipsnio 7 dalis (pirmasis sakiny). pažyma buvo skirta Europos Sąjungos Tary-

Strateginis seminaras EAO tema

Birželio 10 d., bendradarbiaudamas su ES pirmininkaujančia Graikija, Eurojustas organizavo strateginį seminarą „*Europos arešto orderis: kur link turėtume eiti?*“ kartu su 7-uoju patariamojo forumo susitikimu, kurį birželio 11 d. surengė Graikijos generalinis prokuroras, padedant Eurojustui. Seminaro tikslas buvo paskatinti teismų praktikus keisti nuomonėmis apie problemas ir geriausią praktiką, susijusią su EAO vykdymu, taip pat įvertinti Eurojusto vaidmenį sudarant palankias sąlygas greitam EAO įgyvendinimui ir sklandžiam veikimui. Bendrame renginyje dalyvavo dalyviai iš visų valstybių narių, ES institucijų ir Eurojusto.

Keturių praktinių seminarų, vykusių EAO seminaro metu, išvados – (i) EAO apimtis ir turinys; (ii) nepripažinimo pagrindas ir garantijos; (iii) perdavimo tvarka; (iv) perdavimo padariniai; buvo pristatytos birželio 11 d. vykusio patariamojo forumo susitikimo metu ir patariamojo forumo narių buvo naudojamos kaip tolesnės diskusijos pagrindas. Patariamojo forumo narių bendros išvados dėl EAO: i) EAO yra ES baudžiamojo teisingumo srities pavyzdinė priemonė, reikšmingai prisidedanti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimo ir turėtų būti pavyzdys kitoms tarpusavio pripažinimo priemonėms; ii) nepaisant to, kad apskritai EAO vertinamas teigiamai, jo veikimas gali būti dar pagerintas, o praktinių seminarų metu aptartos

bai ir Europos Komisijai (žr. Tarybos dok. 10270/14). Remiantis Eurojusto nacionalinių biurų patirtimi, susijusia su tokių pranešimu apie pažeidimus teikimu nacionalinėms institucijoms, *Pažymoje* aptariamos paslaugos, kurias Eurojustas gali teikti operatyviniu ir strateginiu lygiu, kad paskatintų valstybės nares vykdyti savo pareigą informuoti Eurojustą apie šiuos pažeidimus, nurodant pažeidimų priežastis. Taip pat šiame leidinyje aptariamos pagrindinės nustatytos problemos, susijusios su šiais pranešimais.

problemos turėtų būti sprendžiamos taikant neįpareigojančios teisės priemones ir plėtojant praktines priemones, o ne įgyvendinant teisės aktų pakeitimus.

Kalbant apie Eurojusto vaidmenį, patariamojo forumo nariai nusprendė, kad Eurojusto vaidmuo taikant EAO buvo ir turėtų išlikti lemiamas. To reikia siekti šiais būdais: *i)* gerinti tarpusavio supratimą apie valstybių narių teisinės sistemas, skatinti ir lengvinti konsultacijas tarp valstybių narių; *ii)* koordinuoti ir teikti nacionalinėms institucijoms atitinkamą teisinę informaciją; *iii)* teikti pagalbą atliekant EAO vertimus.

Kita išvada – turėtų būti stiprinamas Eurojusto, kaip teisinių ir praktinių žinių EAO srityje centro, vaidmuo.

Taip pat Eurojustas sukūrė naudingas priemones, kurios gali padėti pareigūnams praktikams sudėtingų EAO atvejais, *pavyzdžiui*, Eurojusto *Sprendimo priėmimo dėl konkuruojančių EAO gairės* (paskelbtos 2004 m. Eurojusto metinėje ataskaitoje), ir toliau teiks naujausią informaciją apie Europos teismų praktiką, konstitucinius klausimus ir pasikartojančias praktines problemas, susijusias su EAO taikymu.

Seminaro ataskaita ir 7-ojo patariamojo forumo susitikimo išvados buvo paskelbtos (žr. Tarybos dok. 13581/14) ir Eurojusto interneto svetainėje.

Bylos pavyzdys

Italija išdavė EAO dėl Tuniso piliečio, kuris anksčiau 2009 ir 2010 m. buvo nuteistas byloje dėl neteisėtos prekybos narkotikais. Asmuo buvo areštuotas ir sulaikytas Belgijos oro uoste 2014 m. kovą. Po sulaikymo Belgija gavo dar vieną EAO, kurį išdavė Liuksemburgas. Šis EAO buvo išduotas vykdant neteisėtos prekybos narkotikais, tarp jų – heroinu, kokainu ir kanapėmis, tyrimą 2013 ir 2014 m. Belgijos biuro Eurojuste buvo paprašyta padėti nuspręsti, kuriam iš dviejų konkuruojančių EAO šioje situacijoje turėtų būti teikiama pirmenybė. Dėl Italijos ir Liuksemburgo buvo pradėta byla.

Į šį klausimą turėjo būti atsakyta turint omenyje, kad Italijos EAO subjektas buvo nuteistas Italijoje ir sprendimas tapo galutinis, o Liuksemburgo institucijos turėjo pagrindo manyti, kad šis asmuo vadovauja nusikalstamai organizacijai, įkurtai su tikslu parduoti narkotikus. Buvo manoma, kad šio asmens neperdavimas Liuksemburgui gali pakenkti tyrimui ir sutrukdyti nustatant visų šioje organizacijoje dalyvaujančių asmenų vaidmenis.

Belgijos baudžiamojo persekiojimo institucijos oficialus prašymas buvo nusiųstas Eurojustui PS dėl EAO 16 straipsnio 2 pastraipos pagrindu. Tarp Belgijos, Italijos ir Liuksemburgo nacionalinių biurų įvyko II lygio pasitarimas. Eurojusto buvo prašoma pateikti rekomendacijas dėl pirmenybės teikimo vienam iš EAO. Teisinė pagalba buvo reikalinga skubiai, nes Belgijos teismo sprendimo dėl Italijos EAO galiojimas turėjo baigtis po kelių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Eurojusto nuomonė dėl sutampančių EAO buvo tinkamai pateikta. Įvertinęs šios bylos faktus, Eurojustas rekomendavo prašomą asmenį pirmiausia perduoti Liuksemburgui. Vėliau Liuksemburgas gali perduoti prašomą asmenį Italijai, kad jis atliktų paskirtą laisvės atėmimo bausmę, kaip numatyta PS dėl EAO 28 straipsnyje.

Briuselio pirmosios instancijos teismas ir Apeliacinis teismas suteikė pirmenybę Liuksemburgo institucijų išduotam EAO. Eurojustas toliau teikė paramą šioje byloje, padėdamas Italijai išsiųsti EAO Liuksemburgo institucijoms, kad prašomas asmuo būtų perduotas iš Liuksemburgo Italijai.

EAW Strategic Seminar, 10 June 2014

Freezing & Confiscation Strategic Seminar, 11 December 2014

Eurojusto administracija

Operatyvinio ir strateginio darbo palaikymas

Kolegijai ir Eurojusto vadovybei padeda Eurojusto administracija. 2014 m. surengti 28 kolegijos operatyviniai pasitarimai ir 10 vadovybės susitikimų. Šių metų pabaigoje Eurojuste dirbo maždaug 260 darbuotojų.

Nacionaliniams biurams teikiama parama sprendžiant bylas, rengiant koordinacinius pasitarimus ir naudojant koordinavimo centrus, taip pat teikiant preliminaras pažymas apie bylas, kitas pažymas ir analizės ataskaitas, koordinacinio centro dokumentus, teismo sprendimų analizes, teisinę informaciją, nuomones ir konsultacijas apie teismo bendradarbiavimo priemonių taikymą. Be to, 2014 m. buvo teikiama parama rengiant pirmuosius Operacijų vykdymo vadovo ir Rekomendacijų dėl rankinių rinkmenų skyrius, kuriuos priėmė kolegija, siekdamą sustiprinti ir suderinti Eurojusto vidaus praktiką operatyvinės veiklos srityje.

Taip pat administracija teikia tiesioginę paramą vykdam Eurojusto strateginius projektus, pavyzdžiui, Eurojusto darbo stiprinimas neteisėtoms prekybos narkotikais bylose arba vykdam prekybos žmonėmis strateginį projektą. Administracija teikia paramą kolegijai Eurojusto strateginių seminarų, susitikimų ir taktinių pasitarimų, taip pat ir du kartus per metus vykstančių patariamųjų forumo susitikimų planavimo, koncepcijos kūrimo ir vykdymo veiklose. Dar viena pagalbos rūšis – ekspertų konsultacijos ES suinteresuotosioms šalims ir institucijoms, tame tarpe ir dėl ES politikos ciklo.

Maža to, administracija prisideda prie kolegijos darbo stiprinant Eurojusto bendradarbiavimą su TVR partneriais, trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis. Pagalba teikiama ir atsižvelgiant į būsimus Eurojusto pokyčius: 2014 m. administracija padėjo kolegijai stebėti ir analizuoti vykstančias derybas dėl Eurojusto, Europolo ir EPPO reglamento projekto bei parengti atitinkamą Eurojusto nuomonę ir pasiūlymus.

Biudžetas ir darbuotojai

2014 m. Eurojusto biudžetas buvo 33,6 mln. eurų. Finansinė veikla grindžiama nuosekliai gerėjančia tendencija – per pastaruosius ketverius metus biudžetas vidutiniškai buvo įvykdomas 98,0 proc. 2014 m. Eurojusto biudžeto įvykdymo rodiklis buvo 99,8 proc. Atsižvelgiant į biudžeto valdymo institucijos reikalavimą sumažinti etatų skaičių 5 proc., Eurojustas nustatė keletas laisvas darbo vietas, atrinktas siekiant įgyvendinti šį 2014 m. tikslą, laikantis organizacijos strategijos nenutraukti esamų darbo sutarčių vykdant etatų mažinimą.

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Alinde Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla Garcia Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, E/N Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Vincent Jamin, J/Ts Network Secretariat

Kolegija ir valdymas

Kolegija atliko vidinį vertinimą dėl 2013 m. priimtų priemonių įgyvendinimo, siekdama pagerinti savo darbo veiksmingumą ir efektyvumą. Vertinimo rezultatai buvo teigiami: kolegijos plenarinių posėdžių skaičius buvo sumažintas ir laikas, skiriamas valdymo reikalams, gerokai sutrumpėjo; buvo patobulintas kolegijos veiklos planavimas, parengiamųjų konsultavimo procedūrų, leidžiančių raštu išreikšti nuomones, naudojimas ir rašytinių sprendimo priėmimo procedūrų taikymas.

Eurojusto naujosios patalpos

2014 m. naujose Eurojusto patalpose toliau vyko darbai: užbaigta 15 metų galiosianti (kurią bus galima pratęsti penkeriems metams) sutartis „Pastatymas ir priežiūra“. Per ketvirtąjį ketvirtį įvykdyti pirmieji darbai ant žemės ir Eurojusto viduje pristatytas vidaus interjero projektas, į kurio peržiūrą įtraukti visi darbuotojai.

Konsoliduota metinė veiklos ataskaita

2014 m. Administracijos direktoriaus konsoliduotoje metinėje veiklos ataskaitoje, kuri yra rengiama šios metinės ataskaitos publikavimo metu, pateikiama papildoma išsami informacija apie administracijos pasiekimus

įgyvendinant Eurojusto [metinę darbo programą \(MDP\)](#) (ją galima rasti Eurojusto interneto svetainėje), valdymo ir vidaus kontrolės sistemas, daugiausia dėmesio skiriant rezultatams, pasiektiems įgyvendinant MDP tikslus ir užduotis, taip pat administracijai skirtų žmogiškųjų ir finansinių išteklių panaudojimą.

Išorinė komunikacija

Siekiant pagerinti Eurojusto veiklos žinomumą, buvo įdiegtas naujas ryšių metodas, kur dėmesys sutelkiamas į šešias sritis: (i) verslo ryšiai ir tapatybė, t. y., ženklodara, rinkodara ir pozicionavimas; (ii) išorės ir ES santykiai; (iii) žiniasklaidos poveikio ir aprėpties plėtimas visoje Europoje; (iv) Eurojusto skaitmeninių ryšio priemonių stiprinimas; (v) leidiniai, t. y. tyrimai, ataskaitos ir brošiūros; (vi) vidinė komunikacija.

Remiantis naujuoju metodu, internete buvo paskelbtos du nauji skyriai – „Dėmesio centre“ ir „Sėkmės istorijos“, kurių paskirtis – ilgiau propaguoti ir naujai pateikti pagrindines istorijas. Eurojustas reguliariai skelbia pranešimus spaudai apie savo operatyvinę veiklą, taip pat publikuojamos naujienos apie jo reguliarią neoperatyvinę veiklą. Siekiant didinti informuotumą apie šiuos darbus, 2014 m. naujienų skaičius žymiai išaugo.

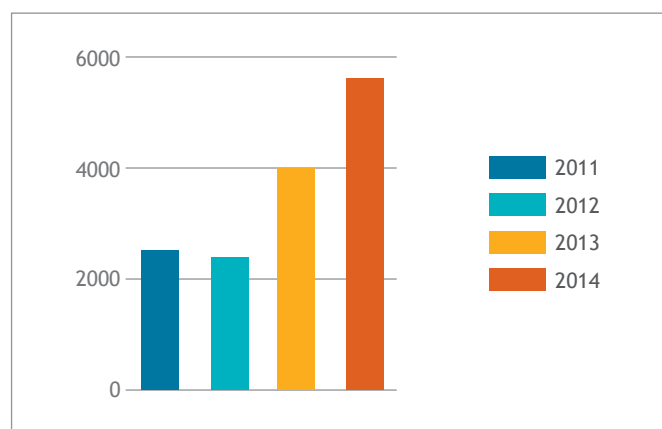

Be to, Eurojustas pradėjo rinkodaros seminarus ir prezentacijas valstybėse narėse. Rinkodaros seminarai yra daugiau praktinio pobūdžio, nei prezentacijos, nes šių seminarų metu išsamiau apžvelgiamas Eurojusto darbas su bylomis ir aptariama, kaip Eurojustas gali padėti pareigūnams praktikams, tuo tarpu prezentacijose pateikiama bendresnio pobūdžio Eurojusto veiklos apžvalga. Rinkodaros seminarai ir prezentacijos yra nuolatinės Eurojusto iniciatyvos dalis, jais siekiama atkreipti dėmesį į Eurojusto darbą ir informuoti valstybių narių pareigūnus praktikus apie Eurojusto naudą ir efektyvumą tarpvalstybinio masto bylose.

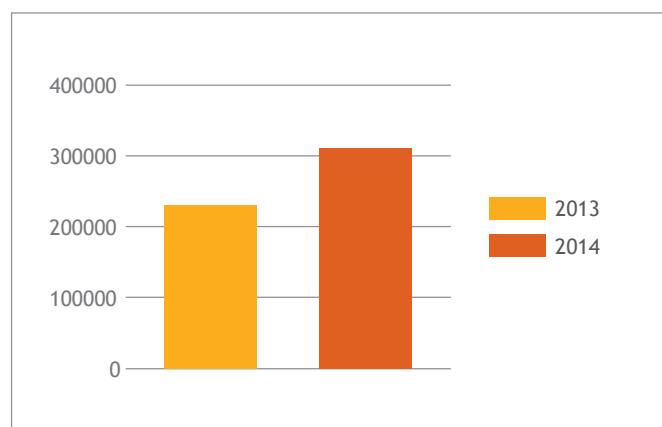
Geras aprašymas didina pasitikėjimą, gerina patikimumą ir pripažinimą. Tai būtina išankstinė sąlyga siekiant užmegzti ryšius su suinteresuotomis šalimis, tame tarpe ir pareigūnais praktikais. 2014 m. žiniasklaidoje buvo paskelbta 5 619 straipsnių, kuriuose buvo minimas Eurojustas, palyginti su 3 982 straipsniais per praėjusius metus.

2014 m. Eurojustas rengė strategines ataskaitas, *Eurojusto naujienas* ir kolektyvines brošiūras. Eurojusto leidiniai yra prieinami interneto svetainėje.

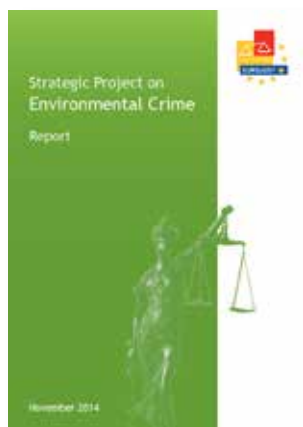
Žiniasklaidos aprėptis pasaulio mastu

Apsilankymai interneto svetainėje

Eurojusto publikacijų pavyzdys

Eurojusto ir pareigūnų praktikų tinklai

Eurojuste veikia EJNI, JTG ir Genocido tinklų sekretoriatas, dedamos pastangos palengvinti nacionalinių biurų ir tinklų sąveiką jų bendroje veikloje. Sekretoriatas naudoja Eurojusto administracinius išteklius, kad galėtų tinklams siūlyti savo paslaugas. Eurojustas taip pat remia patariamąjį forumą.

6.1 EJNI

EJNI, kaip nacionalinių kontaktinių asmenų tinklas, palengvinantis teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, sukurtas 1998 m. 2003 m. Eurojuste sudarytas sekretoriatas.

Posėdžiai ir susitikimai. 2014 m. surengti du plenariniai posėdžiai: birželį – Atėnuose dėl EAO, o lapkritį – Romoje dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis. Pirmą kartą plenarinius posėdžius tiesiogiai organizavo EJNI sekretoriatas kartu su ES pirmininkaujančiomis valstybėmis ir padedant Eurojustui. Taip pat Austrijoje, Suomijoje, Vengrijoje ir Slovėnijoje buvo surengti regioniniai susitikimai, o Belgijoje, Vokietijoje ir Rumunijoje – nacionaliniai susitikimai. Šių susitikimų tikslas – aptarti ir tobulinti tarptautinį teisminį bendradarbiavimą, susijusį su konkrečiomis regioninio arba nacionalinio pobūdžio problemomis. Šiuose susitikimuose dalyvavo susijusių nacionalinių biurų atstovai.

Bendras EJNI / Eurojusto dokumentas. EJNI ir Eurojustas patvirtino bendrą dokumentą „Tarptautinio bendradarbiavimo pagalba praktikams baudžiamosiose bylose“, kuriame valstybių narių teismų praktikams aprašomos prieinamos EJNI ir Eurojusto paslaugos ir paramos galimybės. Vienas šio bendro dokumento tikslų yra užtikrinti, kad EJNI ir Eurojustas nagrinėtų bylas, patenkančias į jų kompetencijos sritį. Dokumentas bus išverstas į visas oficialias ES kalbas.

EJNI pirmininkaujančių valstybių narių trejetas. Su EJNI sekretoriatu glaudžiai bendradarbiauja šiuo metu ES pirmininkaujanti valstybė narė, padedant dviem pirmininkavimo pareigas perimsiančioms ES narėms (EJNI pirmininkaujančių valstybių narių trejetas). Norėdami sustiprinti privilegijuotus santykius, gruodžio mėnesį EJNI pirmininkaujančių valstybių narių trejetas ir EJNI sekretoriatas susitiko su Eurojustui pirmininkaujančia valstybe nare ir administracijos direktoriumi apsikeisti nuomonėmis ir aptarti bendro intereso sritis.

EJNI interneto svetainė. Kuriamas kompetentingų institucijų teisminis atlasas visoms tarpusavio pripažinimo priemonėms, susijusioms su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose ir tradiciniais prašymais dėl STP.

Mokymai. EJNI sekretoriatas organizavo penktuosius anglų kalbos kursus EJNI kontaktiniams asmenims, kad praplėstų jų žinias apie skirtingas teises sistemas, tobulintų bendrus kalbos įgūdžius, užmegztų ir palaikytų glaudesnius ryšius, sustiprintų tarpusavio pasitikėjimą.

E. teisingumo portalas. EJNI interneto svetainė bus integruota į e. teisingumo portalą, kuris ateityje bus pagrindinė laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sąsaja.

6.2 JTG tinklas

JTG tinklas yra nacionalinių kontaktinių asmenų tinklas, kurio paskirtis – skatinti valstybių narių aktyvesnę keitimąsi su JTG susijusia informacija ir geriausia praktika. 2014 m. JTG tinklas pažymėjo savo 10 m. jubiliejų. 2011 m. sausį Eurojuste buvo įsteigtas sekretoriatas.

Metinis susitikimas. 10-asis metinis JTG nacionalinių ekspertų susitikimas įvyko birželio 25 ir 26 d. Šio susitikimo metu dėmesys buvo skiriamas naujausiems JTG pokyčiams, pavyzdžiui, JTG plėtrai su trečiosiomis valstybėmis.

Projektai. Siekiant padidinti paramą JTG praktikams, inicijuota keletas projektų, pavyzdžiui, *Fiches Espagnoles*, kurio paskirtis – sukaupti ir pateikti praktikams valstybių narių nacionalinės teisės aktų, susijusių su JTG sudarymu ir veikimu, santraukas. *Fiches* turinio homogeniškumą užtikrina sukurtas standartinis šablonas. Pirmos keturios nacionalinės santraukos, apimančios Ispanijos, Bulgarijos, Belgijos ir Švedijos teisės aktus, buvo išleistos gruodį per JTG tinklo riboto patekimo zoną Eurojusto interneto svetainėje. 9-ojo metinio susitikimo metu priimtas JTG vertinimo formos projektas. Ši forma palengvins pareigūnams praktikams vertinti JTG veiklą. Balandžio mėnesį pristatyta interaktyvi formos versija. Pirmieji vertinimai buvo gauti ir yra analizuojami. Projekto tikslas (kurio siekti padės sukurta duomenų bazė) – suteikti daugiau žinių apie JTG praktiką ES lygmeniu ir prisidėti prie bendro priemonės vertinimo.

Mokymai. JTG tinklo vaidmuo skatinant JTG sudarymą ir nustatant naujas JTG bendradarbiavimo tendencijas yra labai svarbus. Dalyvavimas Europos Sąjungoje ir už ES ribų rengiamuose mokymo kursuose visų pirma grindžiamas sėkminga partneryste su CEPOL ir ETMT

JTG tinklo apribota zona. JTG tinklo apribota zona yra interneto platforma, veikianti kaip saugykla su JTG susijusiai informacijai, visų pirma – su JTG teisės aktais ir vertinimu, saugoti. 2014 m. ji buvo pertvarkyta – supaprastintas naudojimas ir pagerintas prieinamumas prie informacijos.

JTG finansavimas. Siekiant padidinti dotacijų praktiškams efektyvumą, įgyvendinta nauja JTG finansavimo tvarka (pvz., supaprastintos formos, lankstesnė paskyrimų ir trečiųjų šalių patirtų išlaidų kompensavimo tvarka). 2014 m. užbaigta nauja paraiškos forma su įdiegta automatinio skaičiavimo funkcija ir išmokų „lubų“ kontrolė. JTG veikla finansuojama iš Eurojusto biudžeto nuo 2013 m. rugsėjo. JTG tinklo sekretoriatas sulaukė ir apdorojo 146 naujas paraiškas; tai rodo nemenką pareigūnų praktikų susidomėjimą ir šios finansavimo programos naudą.

6.3 Genocido tinklas

Genocido tinklas įsteigtas 2002 m., kurio užduotis – užtikrinti glaudų šių nusikaltimų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą vykdančių nacionalinių institucijų bendradarbiavimą. 2011 m. liepą įsteigtas Genocido tinklo sekretoriatas.

Metiniai susitikimai. Eurojusto patalpose surengti 16-asis ir 17-asis Genocido tinklo susitikimai. Šie susitikimai – tai unikalus forumas, kuriame pareigūnai praktikai gali keistis informacija, geriausia praktika ir patirtimi, tokiu būdu bendradarbiauti, padėti vieni kitiems vykdant genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą. Pagrindinės susitikimų temos buvo seksualiniai nusikaltimai, nusikaltimai lyties pagrindu, finansiniai tyrimai ir turto susigrąžinimas žiaurumo nusikaltimų atvejais, taip pat Sirijoje vykstančio konflikto pasekmės.

Strateginis dokumentas. Genocido tinklas išleido ES Genocido tinklo strategiją „Kova su nebaudžiamumu už genocido nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse“, kad sustiprintų tarptautinio masto nusikaltimų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą. Ją galima rasti Eurojusto interneto svetainėje. Šioje strategijoje apibrėžiamos šių nusikaltimų sąsajos su ES teritorija ir kalbama apie sunkumus, su kuriais susiduria tyrėjai ir prokurorai dėl specifinio tarptautinio masto nusikaltimų konteksto, pobūdžio ir teisinio pagrindo. Be to, dokumente apžvelgiamos visos priemonės, kurias turėtų naudoti ES institucijos ir valstybės narės, kad padėtų nacionalinėms institucijoms kovoti su nebaudžiamumu, patraukti kaltininkus atsakomybėn ir įgyvendinti teisingumą nukentėjusiesiems.

Mokymai. Genocido tinklo sekretoriatas, bendradarbiaudamas su pilietine visuomene, spalio mėn. surengė antrą seminarą apie sunkių tarptautinių nusikaltimų aukų teises valstybėse narėse. Seminaro tikslas buvo pasidalinti geriausia praktika ir patirtimi su nacionalinėmis institucijomis įvairiais aukų teisių aspektais, įskaitant teisę į dalyvavimą, apsaugą, paramą ir žalos atlyginimą. Seminare dalyvavo Eurojusto nacionalinių biurų atstovai.

6.4 Patariamasis forumas

2010 m. buvo sukurtas Europos Sąjungos valstybių generalinių prokurorų ir prokuratūrų vadovų Patariamasis forumas (Patariamasis forumas) siekiant stiprinti tarptautinį teisminį bendradarbiavimą ir gerinti tarpusavio pasitikėjimą, dalytis patirtimi, suteikti ES institucijoms kvalifikuotą pagalbą kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Eurojustas toliau Patariamajam forumui teikė teisinę, administracinę ir finansinę paramą.

Eurojustui padedant, 2014 m. [Patariamasis forumas](#) surengė 7-ąjį ir 8-ąjį susitikimus. Birželio mėnesį vykusiam susitikime, pirmininkaujant Graikijai, susitikimas buvo rengiamas kartu su Eurojusto strateginiu seminaru „*Europos arešto orderis: kur link turėtume eiti?*“. Patariamasis forumas priėmė išvadas dėl teisinių ir praktinių sprendimų, kurie leistų patobulinti EAO vykdymą ir sustiprinti kovą su korupcija. [Patariamąjo forumo susitikimo rezultatus](#) ir [išvadas](#) galima rasti Eurojusto interneto svetainėje. Taip pat ši informacija perduota atitinkamoms ES institucijoms, siekiant prisidėti prie ES lygiu vykstančių debatų (žr. Tarybos dok. 13581/14).

Gruodžio mėnesį, Italijos pirmininkavimo laikotarpiu vykusio susitikimo metu Patariamasis forumas diskutavo nusikalstamu būdu įgytų pajamų išaldymo ir konfiskavimo tema, tarėsi, kaip pagerinti tarpusavio pripažinimą. Taip pat buvo aptarta prekybos žmonėmis ir neteisėto žmonių gabenimo per valstybės sieną, tame tarpe ir migracijos jūra, bylų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo sunkumai ir geriausia praktika. Šis susitikimas buvo rengiamas kartu su Eurojusto strateginiu seminaru „*Glaudesnio bendradarbiavimo įšaldant ir konfiskuojant nusikalstamu būdu įgytas lėšas link: pareigūnų praktikų požiūris*“. [Patariamąjo forumo susitikimo rezultatai](#) ir išvados bus pateikti atitinkamoms ES institucijoms 2015 m. pradžioje.

Meetings of the Consultative Forum

Vertinimas ir ateities perspektyvos

Tema

Šeštasis tarpusavio vertinimas

Vertinimo vizitai (vykstantys nuo 2012 m. gegužės) į valstybes nares, vykdomi pagal programą [Šeštasis tarpusavio vertinimų etapas](#) dėl 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimo 2002/187/TVR, įkuriančio Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais, ir Tarybos sprendimo 2008/976/TVR dėl Europos teisminio tinklo baudžiamosiose bylose praktinis įgyvendinimas ir veiki-mas (šeštasis etapas), užbaigti gegužės mėn. Bendrųjų reikalų, įskaitant vertinimus, darbo grupė (GENVAL) priėmė likusias ataskaitas apie valstybes nares lapkričio mėn., o [galutinę šeštojo etapo](#) ataskaitą priėmė Europos Sąjungos Taryba gruodžio 17 d. Siekdama įgyvendinti Eurojustui suteiktas rekomendacijas, kolegija ėmėsi aktyvių veiksmų: priėmė veiksmų planą ir numatė jo įvykdymo laikotarpį, pagrįstą iš anksto nustatytais prioritetais. Prieš paskelbiant galutinę ataskaitą, buvo pasiūlyti keli veiksmai, tame tarpe ir pasiruošti Eurojusto nacionalinių korespondentų (ENK) 2-ajam susitikimui.

Sprendimo dėl Eurojusto įgyvendinimo išorinis vertinimas

Sprendimo dėl Eurojusto 41 straipsnio a punkte numatyta, kad kolegija turi pavesti atlikti nepriklausomą išorinį vertinimą dėl Eurojusto iki 2014 m. birželio 4 d. vykdytos veiklos ir Sprendimo dėl Eurojusto įgyvendinimo. Vėliau vertinimą reikia kartoti kas penkerius metus. Taip pat nustatyta, kad kiekvieno vertinimo metu turi būti atsižvelgiama į Sprendimo dėl Eurojusto poveikį, Eurojusto rezultatus siekiant Sprendime dėl Eurojusto nustatytų tikslų, Eurojusto veiksmingumą ir efektyvumą. 2014 m. vasario 18 d., konsultuodamasi su Komisija, kolegija išdavė specialius įgaliojimus.

2014 m. sausį kolegijos sprendimu buvo įkurtas iniciatyvinis komitetas. Iniciatyvinis komitetas turi laiku pateikti vertintojui pastabas dėl vertinimo ataskaitos ir

Eurojusto ekstranetas

Eurojusto ekstranetas buvo paleistas ENK susitikimo proga. Tai Eurojusto interneto svetainės ribotos prieigos dalis, skirta nacionaliniams korespondentams. Čia saugomi įvairūs pareigūnų praktikų darbui svarbūs dokumentai, pavyzdžiui, nacionalinės gairės dėl bylų paskirstymo tarp Eurojusto ir EJT, nacionalinės gairės dėl Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnio įgyvendinimo ir *Fiches Suédoises*.

reguliariai informuoti kolegiją apie vertinimo eigą. Taip pat iniciatyvinis komitetas turėtų prisidėti rengiant galutinę kokybės vertinimo ataskaitą pagal iš anksto nustatytus kriterijus, bet išsaugant vertintojo nepriklausomumą, pristatyti vertinimo ataskaitą kolegijai apsvarstyti ir parengti galutinės vertinimo ataskaitos informacijos sklaidos planą.

2014 m. rugsėjo 22 d. Eurojustas pasirašė sutartį su „Ernst and Young Accountants LLP“ dėl išorės konsultanto paslaugų. Vertinimo projektą sudaro trys etapai: pradiniai darbai, duomenų rinkimas, analizė ir ataskaitų rengimas. Pirmasis vertinimo proceso etapas užbaigtas 2014 m. gruodį, kai buvo priimta galutinė pradinių darbų ataskaita.

2015 m. sausį bus pradėtas kitas, duomenų rinkimo etapas. Planuojama, kad šis etapas bus užbaigtas 2015 m. birželį. 2015 liepą galutinė vertinimo ataskaita bus perduota Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai ir paskelbta viešai.

Eurojusto daugiametė strategija

Eurojustas paskelbė 2012–2014 m. [Daugiametį strateginį planą](#) (DSP), numatantį būsimą kryptį, kuri padės įveikti laukiančius sunkumus. DSP nustatyti strateginiai tikslai, kuriuos reikia pasiekti įgyvendinant daugiamečius strateginius tikslus. Šie strateginiai tikslai susiję su Eurojusto metinėse darbo programose numatyta operatyvine veikla, o tai savo ruožtu suteikia pagrindą kuriant biudžeto ir išteklių programas. DSP apima laikotarpį nuo 2012 iki 2014 m. bet kolegija nusprendė jį pratęsti iki 2015 m. Šį dokumentą galima rasti Eurojusto interneto svetainėje.

ENK 2-asis susitikimas

Lapkričio 27 d. Eurojuste įvyko ENK susitikimas. Dalyviai dalijosi patirtimi ir geriausia praktika dėl nacionalinių gairių paskirstant bylas tarp Eurojusto ir EJT (žr. 6.1 skyrių), aptarė *Fiches Suédoises* ir Eurojusto „išmaniosios“ formos pagal 13 straipsnį naudojimą, išreiškė savo nuomones apie grįžtamąjį ryšį, kurį Eurojustas turi pateikti pagal 13 straipsnio a punktą (žr. 1.3 skyrių).

Gegužės 13 d. kolegija priėmė naują 2016–2018 m. [daugiametę strategiją](#) (DS). Artėja lemiamas Eurojusto plėtros etapas: Reglamento dėl Eurojusto priėmimas ir Europos prokuratūros įsteigimas. 2016–2018 m. DS numatoma Eurojusto veiklos kryptis, kurioje atsižvelgiama į šiuos sunkumus, o poreikis stiprinti Eurojusto operatyvinius gebėjimus derinamas su kintančia aplinka. Tekstą galima rasti Eurojusto interneto svetainėje, o jo santrauka pateikiama toliau.

Eurojusto reglamentas

Kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 85 straipsnyje, 2013 m. birželį Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujo Eurojusto reglamento, kurio tikslas yra stiprinti Eurojustą ir padidinti jo veiksmingumą. Siūlomam Eurojusto reglamentui taikoma įprasta teisėkūros procedūra.

2014 m. balandį Tarybos darbo grupei dėl bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose (COPEN) Komisija pateikė raštišką dokumentą dėl šio pasiūlymo, kuriame pateikiami atsakymai į klausimus dėl pirmininkavimo, Eurojusto nuomonė

ir pastabos dėl svarbių šio pasiūlymo aspektų. Dokumente aptariamos šios temos: užduotys ir kompetencija, veiklos funkcija, nacionalinių narių statusas ir galios, struktūra ir valdymas, BKP, ENKS, keitimasis informacija, JTG, duomenų apsauga, būsimi ryšiai su EPPO (žr. Tarybos dok. 8488/14) ir kt. 2014 m. birželį Eurojustas pateikė papildomos informacijos dėl duomenų apsaugos režimo (žr. Tarybos dok. 10622/14).

2014 m. gruodį Taryba pasiekė „dalinį bendrą požiūrį“, apimančią visą reglamento projekto tekstą, išskyrus nuostatas, susijusias su EPPO, duomenų apsauga, konfidencialumo ir saugumo taisyklės įslaptintai ir neišlaptintai konfidencialaus pobūdžio informacijai.

SESV 86 straipsnio, kuriame teigiama, kad ateityje EPPO gali būti sudaroma „iš Eurojusto“, padariniai lieka diskusijų objektu. Komisija pateikė reformą kaip „paketą“: iš vienos pusės, Eurojusto „lisabonizavimo“ reglamentas, iš kitos – EPPO sukūrimas.

Mūsų vizija – kur link nori eiti Eurojustas?

Eurojusto vizija – kurti ir stiprinti teisminį bendradarbiavimą, koordinavimą ir tarpusavio pasitikėjimą Europos Sąjungoje kovojant su sunkiais organizuotais tarpvalstybinio masto nusikaltimais ir terorizmu, užtikrinant pagarbą teisinės valstybės principams, kas savo ruožtu užtikrina laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės įtvirtinimą.

2016–2018 m. laikotarpiu Eurojustas turės tris pagrindinius strateginius tikslus:

1 tikslas – operatyvinis darbas

Europos Sąjungoje Eurojustas veikia kaip operatyvinės teisminės paramos centras, kuris aktyviai skatina ir supaprastina valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą sunkių tarpvalstybinio masto nusikaltimų bylose, teikia aukštos kokybės paslaugas ir patarimus, suderintus su suinteresuotųjų šalių poreikiais, ir pasiekia puikių veiklos rezultatų.

2 tikslas – strateginis darbas

Eurojustas ir toliau plėtos savo strateginę veiklą ir bus žinomas kaip Europos Sąjungos teisminių ir teisinių žinių centras, kuris teikia konsultacijas suinteresuotoms šalims remdamasis teisminio bendradarbiavimo veiklos patirtimi baudžiamosiose bylose.

3 tikslas – organizacinė plėtra

Eurojustas ir toliau plėtos savo organizacinę veiklą ir bus žinomas kaip veiksminga, efektyvi, itin profesionali, į klientus orientuota ir lanksti organizacija.

Tarybos išvadų įgyvendinimas

Birželio 2 d. TVR taryba patvirtino išvadas dėl dvyliktosios Eurojusto metinės ataskaitos. Kaip ir ankstesniais metais, Eurojustas praneša apie šių išvadų įgyvendinimą. Toliau pateiktoje lentelėje parodyta, kur rasti daugiau informacijos

apie sritis, dėl kurių Taryba pateikė savo rekomendacijas. Taip pat toliau pateikiama antra lentelė, kurioje nurodomos išvadose akcentuotos sritys ir atitinkami Eurojusto įgyvendinimo veiksmai.

Tarybos rekomendacijos	Įgyvendinimas
Informuoti Tarybą apie numatomus rezultatus, susijusius su ryšių prokurorų komandiravimu Eurojusto operatyvinei veiklai vykdyti ir ar yra konkrečių planų šiuo klausimu.	Toliau vyko diskusijos dėl ryšių prokurorų komandiravimo į trečiąsias šalis, taip pat buvo aptariami biudžeto klausimai. Bus tęsiami sistemos kūrimo paruošiamieji darbai.
Tęsti BTS efektyvumo gerinimą ir įvykdyti būtinus techninius reikalavimus su atitinkamomis valstybėmis narėmis.	Žr. 1.3 dalį. 2014 m. pabaigoje buvo sukurta ir veikė vienuolika saugaus ryšio jungčių.
Įvykdyti 13 ir 13 a straipsniuose numatytus įsipareigojimus ir toliau ieškoti patogių būdų, kaip vykdyti struktūrinę informacijos perdavimą iš valstybių narių Eurojustui.	Žr. 1.3 dalį. 2014 m. pabaigoje Eurojustas pradėjo formos supaprastinimo procedūrą.
Informuoti Tarybą apie BKP vertinimo rezultatus.	BKP priemonė gali būti naudojama tik susidarius ekstremalioms situacijoms arba esant išimtinėms aplinkybėms. Po įprastų darbo valandų su dauguma nacionalinių biurų galima susisiekti tiesiogiai jų mobiliųjų telefonų numeriais, nenaudojant BKP. Šeštojo tarpusavio vertinimo rezultatas patvirtina Eurojusto nuomonę, kad ši priemonė turėtų būti lankstesnė. Eurojustas atkreipė į tai ES teisės aktų leidėjo dėmesį (žr. Tarybos dok. 8488/14, 23–25 psl.). Išorinis Eurojusto vertinimas pagal Sprendimo dėl Eurojusto 41 straipsnio a punktą, į kurį įtrauktas ir klausimas dėl BKP, tebevyksta.
Toliau plėtoti ilgalaikes stažuotes teisme bendradarbiaujant su ETMT ir apsvarstyti šių stažuotčių didinimo galimybes.	Žr. 2.2 dalį, lentelę „Eurojustas ir mokymai“. Ilgalaikė mainų programa buvo teigiamai įvertinta, apsvarstyta galimybė ją pratęsti vienam mėnesiui. 2015 m. vėl bus vykdomi pažintiniai vizitai.
Patariamasis forumas turi spręsti nuolatinius Europos arešto orderio arba savitarpio teisinės pagalbos prašymo tvarkymo sunkumus.	Žr. 4 skyrių, „Dėmesio centre“. Birželio 11 d. ir gruodžio 12 d. patariamojo forumo susitikimų pagrindinė tema buvo EAO.

Svarbios sritys	Įgyvendinimas
Šeštasis tarpusavio vertinimas dėl praktinio Eurojusto ir EJT sprendimų įgyvendinimo ir taikymo.	Žr. temą „Vertinimas ir ateities perspektyvos“. Visos rezultatų ataskaitos buvo pateiktos išorės vertintojui (Sprendimo dėl Eurojusto 41 straipsnio a punktas).
JTG tinklo apribota zona ir JTG vertinimo projektas.	Žr. 1.4 dalį.
Bendradarbiavimas su Europolu ir OLAF.	Žr. 2.4 dalį.
Eurojusto dalyvavimas EMPACT.	Žr. 2.1 dalį.
Strateginis projektas dėl nusikaltimų aplinkai.	Žr. 2.3.2 poskyrį.

Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais

2014 m. prašymų dėl galimybės visuomenei susipažinti su Eurojusto dokumentais skaičius beveik nepakito – iš viso gauti dvidešimt penki pradiniai prašymai. Eurojustas tiesiogiai gavo dvidešimt keturis šiuos pradinius prašymus. Vienu atveju su Eurojustu kaip trečiaja šalimi konsultavosi kitos prašymus gavusios Europos institucijos. 2014 m. negauta patvirtinamųjų paraiškų.

Dvidešimt du iš dvidešimt penkių prašymų nebuvo susiję su bylomis. Septyniolika iš šių dvidešimt dviejų su bylomis nesusijusių prašymų buvo visiškai patenkinti. Vienu atveju prašymas susipažinti su dokumentu buvo atmestas, nes jo atskleidimas pažeistų viešojo intereso apsaugą (2004 m. Eurojusto kolegijos sprendimo dėl taisyklių, reglamentuojančių galimybę visuomenei susipažinti su Eurojusto dokumentais 4 straipsnio 1 dalies a punktas, toliau – Eurojusto galimybės susipažinti su dokumentais taisyklės).

Kitu atveju prašymas susipažinti su dokumentu buvo atmestas dėl to, kad Eurojusto galimybės susipažinti su dokumentais taisyklių 2 straipsnio 1 dalies kriterijus nebuvo įvykdytas. Likusiųjų trijų prašymų atvejais Eurojustas prašomų dokumentų neturėjo (du prašymai) arba dokumentui nustatyti reikėjo papildomos informacijos (vienas prašymas). Dėl pastarojo prašymo Eurojustas išsiuntė prašymą pateikti daugiau informacijos (Galimybės susipažinti su dokumentais taisyklių 6 straipsnio 2 dalis), tačiau pareiškėjas tokios informacijos nepateikė.

Taip pat Eurojustas įkūrė [naują viešą dokumentų registrą](#), kurį galima rasti Eurojusto interneto svetainėje. Gruodžio pabaigoje šiame viešame registre buvo daugiau kaip 650 Eurojusto laikomų dokumentų. Į viešą registrą bus reguliariai įkeliami nauji dokumentai. Viešas registras suprojektuotas taip, kad piliečiams būtų lengviau rasti Eurojusto dokumentus, o informacija apie Eurojusto veiklą būtų skaidresnė ir prieinamesnė.

Thank you and farewell

We thank **Mariana Ilieva Lilova**, former National Member for *Bulgaria*, **Annette Böringer**, former National Member for *Germany*, **Sylvie Petit-Leclair**, former National Member for *France*, **Robert Sheehan**, former National Member for *Ireland*, **Francesco Lo Voi**, former National Member for *Italy*, and **João Manuel Da Silva Miguel**, former National Member for *Portugal*, for their work and valuable contribution to Eurojust.

© Eurojustas, 2015 m.

Visos teisės saugomos. Be Eurojusto sutikimo jokia šio leidinio dalis negali būti atkurta ar naudojama bet kokia forma ar pasitelkiant bet kokias grafines, elektronines ar mechanines priemones, įskaitant fotokopijų, garso ir vaizdo įrašų darymą ar informacijos saugojimo ir paieškos sistemas.

Dėkojame visiems skyriams už jų indėlį.

Dizainas / maketavimas: Michèle Wilks-Speer
Nuotraukos: Jakov Minić (Eurojustas); „Shutterstock“

EUROJUSTAS

Maanweg 174, 2516 AB, Haga, Nyderlandai

Tel. +31 70 412 5000 – E. paštas info@eurojust.europa.eu – Svetainė www.eurojust.europa.eu